

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

10230 10231

657

4-60

2011

Ն. 10. *Ընդդ. արժանապատեան յարգանք.*
Արթ. Գ. Գալստյան
ՏՈՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

DOPPIA SCRITTURA

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՅ

ԱՐՄԵՆԱԿ Գ. ԿՈՍՏԱՆԳԵԱՆ

ՏԵՐ-ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ

ՅԻԳՐԱՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՅԵՏԷՆԱՆ

Զմիռնիս

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՏԵՏԷՆԱՆ

1875

17397

2200 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000

1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000

DOXIA SCRIPTURA

REPRODUCTION

1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000

REPRODUCTION

1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000

1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000

1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000

1878

Ամեն մէկ օրինակ պէտք է հետիւնակին
ստորագրութեամբը վաշերացոյցած ըլլայ:

Երմէյ Գ. Գաւրաշեւ.

ՅԱՌԱՋԱՔԱՆ

ԵՔԷ այսօր Հայք Եւրոպայի շուսաւորեալ ազգերու առջեւ ծանօթութիւն մը ունի, եթէ այսօր Հնդկաստանի, Զինու, Դաբոնի եւ ուրիշ հագարաւոր միոն հեռի երկիրներու մէջ գտնուած վաճառատուններն ու Դրամանոցներն ճանչցած են թէ 19^{րդ} դարուս մէջ Հայ անունով ազգ մը կայ, սրտմառնոր նորա տէրութիւնը, փիլիսոփայութիւնը կամ արուեստագիտութիւնը չէ, բայց միայն վաճառականութիւնը: Այո՛, վասն զի այսօր Լոնտոնի Բոլիւոյք, Ֆարիզի Բօնդինսնդալը, Էւայն, Տիգրան, Թադէոս, Եւրասէ, Վարդան անունները գիտեն, կը գրեն ու կը ճանչնան: Քաջէի նեղուցին մէջ երթեւեկող շոգեմաւ մի մեր սիրուն Հայաստանին (Armenia) անունը կը կրէր: Մեծ բաներ չեն թերեւս ասոնք. բայց միթէ Հայուն վատաց գերեզմանը օտար աշխարհներու առջեւ հնձոց արտ մի չէր դառնար, ճանապարհորդը անոր գերեզմանը կոխկրտելով իբրեւ անչնան տեղի մը վրայէն չէր անցներ, եթէ վաճառականութիւնը իբրեւ բարձրաշէն մահարձան անոր գլխոյն վրայ կանգնած չըլլար: Ո՛հ հանէ այսօր վաճառականութիւնը Հայուն վրայէն, ու ան առեն զանի աշխարհիս ամենէն թշուառ, ամենէն աղքատ ազգերու հետ բաղդատելու պիտի գիշանիս: Այս գիտնալով քիչ ցաւ չենք զգար՝ երբ կը տեսնենք որ ազգերնուս գլուխը մնացած մէկ փոքրիկ գոհարը (վաճառականութիւնը!) օրինաւոր միակի մէջ չէ:

Ինչ պէտք է ուրեմն վաճառականութիւնը օրինաւոր ընելու համար:

Կարելի է շատ տեսակ բաներու կարօտութիւն կայ, բայց այն ամեն թերութիւններուն առաջին առնելու յանդգնութիւնը չունինք: Արձանի մը պակսութիւնը հասարակ մէկը չլրնար որոշել, այլ ճարտար անդրիագործը, նոյնպէս կոշկակարը՝ կոշիկը, դերձակը՝ հագուստը, Էւայն: Իբրեւ հասարակ արուեստաւոր՝ Ազգային վաճառականութեան վրայ ծանր պակսութիւն մը կը նշմարենք. այն է Առեւտրական Տոմարաց անկարգութիւնը, որ իրաւունք կու տայ մեզ ցաւօք սրտի անկատար անուանելու մեր վաճառականութիւնը:

Ի սրտէ կը ցաւինք արդարեւ մինչ կը տեսնենք ընդարձակ ու ծանր գործքերու ներքեւ գտնուող բացմաթիւ Հայ վաճառականներ, որոնց տետրակները բոլորովին անկարգ, անկանոն եւ անմաքուր, բան մը փնտռած առեւնին՝ չարխրինթոս մը կը ներկայանայ իրենց, անոնք որ Եւրոպայի զանազան երկիրներու հետ թղթակցութիւն ունին՝ եւ տետրակներու ոգին եղող Օրհաշուէն գուրկ են, եւ որ առաւել ցաւալին է՝ Ազգային վաճառականներէն շատերը եղած են որոնք միայն այս անարդարանալի անհոգութեամբ զանազան խարդախաններու զոհած են իրենց բնողը, պատիւը, երջանկութիւնը, կեանքը: Վերջապէս եթէ գիշեր ցորեկ ծովերու վրայ պտղտող նաւու մը ներելի է դիկ չունենալ, ներելի է վաճառականի մ'աչ օրինաւոր տետրակներ չունենալը:

Եւ ինչ է արդեօք այս ամենակարեւոր արեւատին մեր ազգին առջեւ մութ մնալուն պատճառը. եթէ ոչ դպրոցներու մէջ մի՞նչեւ հիմա անոր զանց եղած ըլլալը: Այսչափ աղքատ սոլաք այսօր դպրոցը ձգած դուրս ելած են, եւ ինչ է սորվածնին, եթէ ոչ քերականութիւն, պատմութիւն, Էւայն. որոնք միայն մոռաց շուսաւորութեան կը վերաբերին, եւ ոչ միայն անօգուտ են ըսել չենք ուզեր, այլ կը խոտովանինք նսեւ անոնց մեծ կարեւորութիւնը: Սակայն քաջայայտ է որ ասոնցմով սղան նիւթականը

պիտի չկրնայ գտնել, եւ եթէ աղքատ է՝ պիտի զիջանի կամ ստորին գործքի մէջ ձեռք գարնել, ուր բոլոր իւր զխտութիւնները պիտի խամրին, կամ իրեն նուաստութիւն չբերելու համար պարտապաշտօնի, հեղինակութեան կամ խմբագրութեան ձեռք գարնել (Հայ ազգին մէջ) հարուածիլ ու վերջապէս տառապեալ մնալ. դժբաղդաբար մեր ըսածները ամենօրեայ փորձերով հաստատուած ցաւալի ճշմարտութիւններ են:

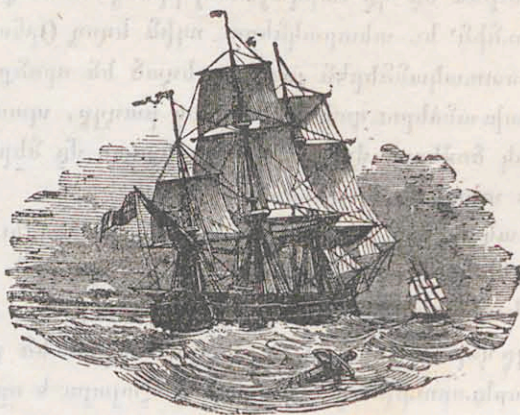
Ինչո՞ւ մեր աղքատիկ եղբայրները չգիտնան Տոմարակալութեան ամենադիւրին աշուտոյր, մինչդեռ այսօրուան օրս այնքան վաճառականներ կան, որոնք կամ օրինաւոր տնտրակաց մեղեկութիւն չունենալով, կամ իրենց ձեռքութեան պատճառաւ մեծապէս պէտք ունին զրազիրներու, սովորագէտներու. — բայց ուր է:

Եւրոպացւոց առջեւ զրազրաց պատիւը շատ մեծ է, անոնք կը յարգեն, կը պատուեն ու մեծ համարում եւ վստահութիւն ունին իրենց զրազրաց վրայ: Աննշան տոհմէ քանի՞ աղքատ Եւրոպացի մանկունք գիտենք, որոնք զրազրութեամբ իրենց ընտանիքը երջանկացընելէն զատ խիստ պատուաւոր խումբերու մէջ ալ վայելչապէս կը մտնեն կ'ելլեն: Ա՛հ, ուր են ազգին շքուարք փնտռող Ռուս մասերներ, անցան թէ գալու են:

Ի վերջոյ ազգային վաճառականութեան սոյն գլխաւոր թերութիւնը չեցնելու, փախաբով այս Տոմարակալութեան գիրքը շարադրելու փոքր ունեցանք, տեսականին հետ գործնական մասն ալ աւելցընելով, որպէս զի դիւրեցնուի բոլոր ուսանողաց, եւ անհա նոյն դիւրեւացութեան համար պարտաւորեցանք յականաջ քանի մը օտար բառեր ալ գործածել, որոնք սովորութեան ուժով ամեն վաճառական ազգաց մէջ գրեթէ անխոփոխ կը գործածուին: Կը մնայ միայն խոստովանիլ թէ զուցէ վաճառքներու գիներուն կամ օտար երկրի թղթակցութեան կանոններուն մասին քանի մը թեթեւ սխալմունքներու համար իրաւ ըլլանք. — սակայն մեր նպատակը Տոմարակալութիւն եւ ոչ թէ վաճառականութիւն ուսուցանել ըլլալուն ողջամտաց դատողութեան կ'ապաստանինք:

1875

Երբոր 1867ին այս Տոմարակալութեան Առաջին տպագրութիւնը ի լոյս ընծայեցինք մեր յառաջաքանի ընելիք ազդեցութեանը վրայ չկրաւ սկսար յոյս մը ունենիմք. բայց ուրախ ենք տեսնելով որ իրերը հակառակը հաստատեցին, թէեւ քիչ մը ուշ. վասն զի ոչ միայն մեր առաջին տպագրութեան օրինակները բոլորովին սպառած են այսօր, այլ զանազան կողմերէ, նաեւ դպրոցներէ, անդադար նամակներ կ'ըստանանք որոնք կրկին տպագրութիւն կը խնդրեն. — Այս կրկին տպագրութեան ձեռնարկել արժան դատեցինք քաջաշոյս ըլլալով որ նախորդ տպագրութեան գտած ընդունելութիւնը եւ յաջորդութիւնը պիտի գտնէ:

ՏՈՐԱՐԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

ԳԼՈՒԽ Ա.

Հ. ԻՆՉ է Տոմարակալութիւնը :

Պ. Տոմարակալութիւնը վաճառականական որ և իցէ գործողութիւնները կանոնադր կերպիւ արձանագրելու արհեստն է :

Հ. Քանի՞ տեսակ է Տոմարակալութիւնը :

Պ. Երկու . Պարզ-Տոմար ու Կրկնա-Տոմար :

Հ. Ասոնցմէ որք աւելի յարդի ու օգտակար է :

Պ. Կրկնատոմարը . նախ՝ վասն զի վաճառական մը , որուն տետրակները Կրկնատոմարով բռնուած են , միշտ աչքին առջևը ունի ձեռքը եղած ստակը , ապրանքը , ընդունական թղթերը , այլևայլ անձերէ առնելիքը կամ այլ և այլներու տալիքը , և այլն , և այլն : Բ. Որ և է ատեն ընդհանուր կշիռ ըրած ատեն յայտնի կը տեսնէ իւր նոյն տարւոյն մէջ ըրած շահը կամ մնասը և անոնց ուսկից զոյանալը : Գ. Դատաստանարաններու մէջ այսպիսի օրինաւոր տետրակներն յարդի ու վաւերական են , և ասոնցմով վաճառականին դէմ թէ վաճառատան պաշտօնեայնէն և թէ ուրիշներէն (որոնց հետ գործ կ'ընէ) խարդախութիւն չկրնար բանեցուիլ . և եթէ բանեցուի՝ անկարելի է որ չյայտնուի :

Հ. Ինչո՞ւ համար Պարզ տոմարը այնչափ յարդի չէ :

Պ. Պարզի ալ օգտակար է , բայց խիստ փոքր գործք ընտրելու , այսինքն անանկ խանութպաններու համար , որոնք օրուան մէջ 4-5 զարուշէն մինչև 3-600 զուրուշի առուստուր կ'ընեն , որոնց անպատշաճ կամ խիստ դժուար է Կրկնատոմար գործածելը :

ԳԼՈՒԽ Բ

ԿՐԿՆԱՏՈՄԱՐ⁽¹⁾

Հ. Կրկնատոմար բռնող վաճառական մը քանի՞ տետրակներու պէտք ունի :

Պ. Վաճառատան մը Առաջին կարդի երկու Տետրակներն անհրաժեշտ պէտք են , իսկ երկրորդական անուանեալ Տետրակները վաճառատան գործքերուն ընդարձակութեանը կը նայի :

Հ. Որո՞նք են Առաջին կարդի երկու Տետրակներն :

Պ. Ա. ՕՐՀԱՇԻՒ (Journal) :

Բ. ՄԱՅՐ-ՏՈՄԱՐ (Grand-Livre) :

(1) Նպատակնիս միայն Կրկնատոմարը կարելի եղածին չափ զիւրիմանալի կերպիւ բացատրել ըլլալով , հարկ չենք համարիր Պարզին վրայ ալ բացատրութիւն տալով շեղիլ մեր նպատակէն :

Հ. Հասարակօրէն որոնք և քանի՜ են երկրորդականները :

Պ. Ութ հատ .

Ա. ՉԵՌԱՏԵՏՐ (Brouillard) .

Բ. ԴՐԱՄԱՐԿԱԴԻ ՏԵՏՐԱԿ (Livre de Caisse) .

Գ. ՄԹԵՐԱԿԱԴԻ (Livre de Magasin) .

Դ. ՊԱՅՄԱՆԱԿԱԴԻ ԸՆԴՈՒՆԱԿԱՆ ԹՂԹՈՑ (Carnet d'Échéance) .

Ե. « ՎՃԱՐԵԼԻ ԹՂԹՈՑ » « » « »

Զ. ՕՐԻՆԱԿ ՓՈՒԱՆԱԿԱԿՐԱՅ (Copie de Lettes de Change) .

Է. ՅԱՆԿ ՀԱՇՈՒՌՑ (Répertoire) .

Ը. ՕՐԻՆԱԿ ՆԱՄԱԿԱՅ (Copie de Lettres) :

Հ. Վաճառականական գործողութիւն մը , որ այսօր պատահեցաւ , ինչպէս կամ նախ ո՞ր տետրակին մէջ հարկ է արձանագրել :

Պ. Գործողութիւն մը , որ այսօր պատահեցաւ , նախ Չեռատետրին մէջ կ'անցնի , վերջը Օրհաշիւը , Օրհաշուէն Մայր-Տոմարը , դարձեալ Օրհաշուէն կ'անցնի երկրորդական տետրակները . զոր օրինակ , եթէ փոխանակադրի ու ստակի վերաբերեալ է , « Օրինակ փոխանակադրաց » ու « Դրամարկ » անուանեալ տետրակները կ'անցնի . եթէ գործողութիւնը ապրանքի ու ընդունական թղթերու վերաբերեալ է , « Մթերագրի » ու « Պայմանագիր ընդունական թղթոյ » անուանեալ տետրակները կ'անցնի , եւ այլն :

Փ Լ Ո Ւ Ն Փ .

Չ Ե Ռ Ա Տ Ե Տ Ր

Հ. Ի՞նչ է Չեռատետրը :

Պ. Ասիկա ինքնայայտ տետրակ մ'է , ուր վաճառականը պատահած գործողութիւն մը անմիջապէս կ'արձանագրէ համառօտ բայց ամեն պարագաներով , այսինքն՝ եթէ ապրանք առաւ կամ տուաւ , պէտք է ապրանքին տեսակը , չափը , դիրքը , եւ այլն , յիշատակել : Եւ անոր համար Եւրոպացիք այս տետրակը Յիշատակագիր ալ կը կոչեն (Mémorial) :

Հ. Ի՞նչ ձևով կը դնուի այս տետրակը :

Պ. Այսպէս .

Հ. Գործողութիւնք ի՞նչ կերպով պէտք են անցնիլ այս տետրակին մէջ :

Պ. Ինչպէս որ հետեւեալ երկու ամսուան մէջ պատահած գործողութիւնները անցած են :

ՁԵՌԱՏԵՏՐ

Չմիւռնիա, 1 Օգոստ. 1875

Լիւրս Օսմ.
100 դր.

Վաճառականութիւն սկսելու համար դրած դրամադրութիւն

2000 Անգղիական ոսկի	220000	
1500 Օսմանեան ոսկի	150000	
500 Գաղղիական ոսկի (Նափուէն)	43000	
200 հատ Պանթիթ	40000	
2000 արծաթ մէճիտ	40000	
Հինդոյ	7000	500000

”

Հետեւեալ կարասիները գնեցի վաճառատան համար

1 երկաթեայ դրամարկղ	3000	
3 դրասեղան	1350	
1 ստակ համրելու սեղան	1000	
12 աթոռ, 6 հասարակ աթոռ ու 2 բաղնից	800	
1 պարզ սեղան ու 2 սլահանոց	700	
1 դրատան մամուլ	200	7250

”

Գնեցի զանազան տետրակներ, թուղթ, զրիչ, մեկն, և, և

2

Գնեցի Վահանեան եղբայրներէն A V 30 հակ Բըքաղաճի բամպակ մերկ
76 կենդինար, զին 560Էն

42560
32745

Եւս Յ. Եղիշեանէ A Z 25 հակ մերկ 59 կենդինար, զին 555Էն

Որոնց վճարեցի կանխիկ

3

Վերջիշեալ 55 հակ բամպակին համար ծախք

Բեռնակիրներու	233 75	
Կշռողին	56 25	290

4

Այսօր Լիւրբուլէն հասած անգղիական «Էմիլիսիան» շողենաւով ընկալայ
Լծուրայի ճօնսըն Պրօտրըսին իմ հաշուի համար զրկած հետեւեալ ապ-
րանքները.

A G Կ⁰ 1/5 5 հակ ֆանէլա շալ 12,000 հատ, զին 6 բէնս, Լիւրս
Սթէրլին 300-0-0-

33000

	1-րդ երեսուն	33000	
	A C Ն ⁰ 6/20 15 հակ « մահաճուտի 7 լիպրա », թույ 6697, ղին 22 բէնս, Լ. Ս. 4491-13-0	494081	
	« Ն ⁰ 21/30 10 հակ 42 եարտալը ընտիր պատմա, թույ 4877, ղին 4 բէնս, Լ. Ս. 3400	374000	
	Ամենքը 30 հակ Լ. Ս. 8191-13-0		
	Իւր հաշուոյն համեմատ հոն տեղի ծախքերը, ապահովութիւն, նաւորդէք, Խա, Լ. Ս. 81-0-0	8910	
անց.	Բովարիս 0/0 2 Լ. Ս. 163-16-0	18019	928010
	(Տէս ֆալս-բա ըն- 1)		
	5 օգտատ.		
	Էթիքսիանով եկած 30 հակին ծախք	450	
	Բոնուշիմէնդ փոխեւու	72086	
անց.	Մաքս	180	72416
	Բեռնակիր		
	7		
	Արշակեան եղբայր 4 շաբաթ պայմանաւ վաճառեցի հետեւեալ ապրանքները .	49500	
անց.	500 թույ 7 լիպրանոց մահաճուտի, ղին 14էն	42000	91000
	700 » 42 եարտալը ընտիր պատմա, ղին 21/2էն		
	9		
անց.	Գնեցի կանխիկ Օսմանեան դրամանոցէն Լոնտրայի վրայ 3/ ամսէն վճարելի 1 ֆոլդ—Գիւր Ն ⁰ 4108. Լ. Ս. 1000.— ղին 108. 25էն	108250	108250
	10		
	Բենիամին Բոհէն հրէային վաճառեցի 1000 թույ ընտիր պատմա 42 եար- տալը, ղին եարտան 21/2էն 105,000.—	4840	
	Վճարեց կանխիկ 55 Նափոլէօն	17000	
	» » 170 Օսմ'' ոսկի	3160	
	» » Հինգնոց	80000	105000
անց.	Մնացածին 31 օր պայման		
	11		
	Եղիշեան ու Վահանեանէն գնած 55 հակ բամպակս բեռնաւորեցի անգղիա- կան «Ալպանիա» շոգենաւը Լոնտրայի ճօնսըն Պրօտրոսին, մեքենայով 47 հակ եղած .		
անց.	J B & C ⁰ Ն ⁰ 1/47. որոնց բոլոր ծախքերով արժողութիւնն է Լ. Ս. 531-8-0	58454	58454
	11		
	«Ալպանիա» շոգենաւը բեռնաւորած 47 հակիս ծախքը .	1920	
	Մեքենայի	1180	
	Նաւորդէք	450	
	Ապահովութի 0/0 10 փարա (Սըն Ֆայր Օֆֆիս ընկերութեան) 60,000ի վրայ .	3250	

2րդ Երեսէն	3250	
Նաւակի և մարտատան պաշտօնէի	100	3350
11 օգոստ.		
Լճնարա ճօնսօն Պրօտըրսին ղրկեցի 1 փոխ"-Գիր Ն ⁰ 4108 Օսմանեան Դրամանոցին Լ. Ս. 1,000. - 3/ ամսուան	110000	110000
,,		
Պերճ և Ընկ" առի	52500	
500 Թօղ 7 լիպրանոց մահաւորի զին 15էն	10500	63000
2625 հատ շաւ զին 4էն		
13		
Օսմանեան Դրամանոցէն գնեցի Լճնարայի վրայ 3 ամսուան 1 փոխ"-Գիր Ն ⁰ 4224. Լ. Ս. 3,000.- զին 108էն 324,000.		
Տօի կանխիկ 700 Ընկղ" ոսկի	71500	
« « 20 Օսմ" »	2000	
« « 25 Մէճիտ	500	
Տօի մէկ Թող Թ Սեպ" 4ին վճարելի	200000	
« « « « 10ին «	50000	324000
15		
Արշակեան Եղբարը առին		
1 բոլիցա Իլեօթ վճարելի 20 օգոստ"	12500	
1 » Պարոն է Բ ⁰ . 21. »	8000	
Կանխիկ 27 Օսմանեան լիբա	2700	22700
16		
Ճօնսօն Պրօտըրսին ղրկեցի 1 փոխ"-Գիր Օսմանեան Դրամանոցէն Ն ⁰ 4214, 3 ամսուան Լ. Ս. 3,000	330000	330000
,,		
Շինեցի մէկ փոխ"-Գիր Լճնարա ճօնսօն Պրօտըրսի վրայ 3 ամսուան Լ. Ս. 1,000 Ն ⁰ 1.	110000	110000
,,		
Պերճ և Ընկեր" առի կանխիկ	10000	
Բենիամին Բօհէնէն առի կանխիկ	4000	14000
17		
Տան համար ալիւր և այլ ծախքեր	1100	1100
,,		
Ֆինանսիալ Դրամանոցին առի 1 փոխ"-Գիր ճօնսօն Պրօտըրսի վրայ Լ. Ս. 1,000.- Ն ⁰ 1. զին 108էն	108000	108000
,,		
Պ. Տիգրան Կարապետեանին վերոյիշեալ վաճառած փոխ"-Գրիս միջնորդութիւնը պարտիմ	225	225

18 օգոստոս.				
անց.	Այսօր Թրիեստայէն Աւստրիական Լոյտ ընկերութեան «Աքուիլա-Էմբերիալ» շողենաւով ընկալայ Շէրմն անտ Գ ⁰ .ին իմ հաշուին համար զրկած 7 սնտուկ ճանփէսը Ա Ը Ն ⁰ 4—7. (Թօս 1500) զին 20 ֆիօրին. այսինքն 220 զուրուշ (ֆիօրինը 11էն) ամենը 3000.— ֆիօրին.		330000	
	Հոնսեղի ծախքերը, ապահովութիւն, նաւողջէք, ֆիօ" 74		704	
	Բօմբիսիօն 0/0 2 ֆիօ" 600		6600	
	Ամենը ֆիօ" 30664			337304
	,,			
անց.	Վերոյիշեալ 7 սնտուկին մաքսէն հանելու ծախքը:		35	
	Գօնօշիմէնդ փոխելու		24012	
	Մաքս.		43	
	Բեռնակրի			24090
19				
անց.	Բումբու Աշրէթիէն Թաթար օղլու քարա Խանայիլ ուղտապանի ձեռամբ ընկալայ Գրքաղաճէն Մուսթա հաճի Էմին էֆէնտիին իր հաշուոյն ծախուելու համար զրկած 50 հակ բամբակը —			
	Ա Ն ⁰ 4/50 զուտ 125 կնդր" զին ըստ իւր ծանուցածին		52000	
	(սահման) 416էն			52000
անց.	,,			
	Վերոյիշեալ Մուսթա էֆէնտիին 50 հակին համար ծախք.		4750	
	Ուղտապաններուն 25 բեռ 95էն		3122	
	Մաքս ու բեռնակիր			7872
20				
անց.	Բիւթիէին տուի 100 Թօս Թրիեստի ճանփէս զին 300էն.		30000	30000
անց.	,,			
	Իլիօթ ֆրէր, վճարեցին իրենց մէկ բոլիցանին.		12000	12000
21				
անց.	Բօլ Գուզէնէն զնեցի Բարիլ Ռօթշիլտ տը Բարիի վրայ մէկ Փօխ"-Գիւր Ն ⁰ 3681 մէկ ամսուան, ֆիօր" 15000.— զին 11, 7 բրէն. կ'ընէ զուրուշ 168000		48000	
	Տուի կանխիկ 480 Օսմ" ոսկի.		120000	
	Տուի 1 Թուղթ 0/0 12 տոկոսով սեպ" 21ին վճարելի			168000
	,,			
22				
անց.	Միրզա Միհրանին		130000	
	Տուի 500 Թօս ճանփէս զին 260էն			130000
անց.	,,			
	Պ. Զիմերլին վաճառեցի կանխիկ 25 հակ Մուսթա էֆէնտիին բամբակէն մերկ 55 կենդինար զին 425էն		23375	23375

22 օգոստ.			
անց.	Վերոյիշեալ Մուսթա էֆէնտիին 25 հակ բամպակը վաճառելու ծախքը .	233	
	Հիւզէ միջնորդին	47	280
,,			
անց.	Թրիեստի Շէրմն անա Գ ⁰ .ին ղըկեցի մէկ Փոլս' - Գիր Ն ⁰ 3681 Բօլ Բուզէնի , ֆիօր' 15000.-	165000	165000
23			
անց.	Ստորադրեցի ընդունելու համար , Բրքաղաճի Մուսթա էֆէնտիին իմ վրաս քաշած Ս. Արդարեան հրամանին Ն ⁰ 1 թուղթը , վճարելի ամսոյս 25ին	8000	8000
,,			
անց.	Բասթէլին երկու շաբաթ պայմանաւ վաճառեցի 50 թօս ճանֆէս , ղին 270էն	13500	13500
24			
անց.	Հետեւեալք վճարեցին .		
	Արշակեան եղբարք	10000	
	Պերճ և Ընկ'	10000	
	Բիւրիէ	3000	23000
,,			
անց.	Անդուանին կանիիկ վաճառեցի 300 թօս ճանֆէս , ղին 270էն , ղուրոշ 81,000.-		
	Կանիիկ առի	79380	81000
	0/0 2 ղեղչ ըրաւ	162	
25			
անց.	Պ. Միհրդատեանին առի 700 թօս 7 լիպրանոց մահուտի , ղին 15էն , ղուրոշ 79,380.- .		
	Որուն համար առաւ 3 թուղթ վճարելի .		
	Ա.ը սեպ' 10ին	30000	
	Բ.ը » 22ին	30000	
	Գ.ը » 23ին	19380	79380
,,			
անց.	Ս. Արդարեանի ձեռք ունեցած Ն ⁰ 1. 8000 ղուրոշնոց մէկ թուղթս առի , Պարոն և Ընկ' մէկ 8000նոց թուղթը տալով	8000	8000
26			
անց.	2իմէր և Ընկ'եան առի 25 հակ Մուսթա էֆէնտիին բամպակէն մերկ 60 կենդինար ղին 430էն	25800	25800
,,			
անց.	Վերոյիշեալ Մուսթա էֆէնտիին 25 հակ բամպակին համար .		
	Միջնորդի	258	
	Կենդինար , ղունասան	42	300

27 օգոստ.

Այսօր Սօսիէ թէ Գօսէէն ընկերութեան «Գասրիէն» շոգենաով ընկալայ
Մարտիլիայէն Լուի է Գ⁰.ին իմ հաշուիս համար զըկած 20 հակ չու-
խան (թօս 3200) զին 110 ֆրանք այսինքն 467¹/₂ զուրուշ. (ֆրանքը
4. 25էն) Ա Շ 1/20. ամենքը ֆրանք 352,000 . . .

1496000

Մարտիլիայի ծախքերը, ապահովութիւն, և ֆր" 3,020 . . .

12835

Քօմիսիօն ⁰/₀ 2 ֆր" 7,040. - . . .

29920

Ամենքը ֆր" 362,060. - . . .

(Գալուստ Դ⁰ 1)

1538735

28

Ֆինանսիալ Դրամանոցէն առի կանխիկ . . .

89375

812¹/₂ Անգլիական ոսկի . . .

17200

200 Նափոլէօն . . .

93400

934 Օսմանեան ոսկի . . .

25

Մանր . . .

200000

,,

«Գասրիէնով» եկած 20 հակ չուխան մարսէն հանելու ծախքը . . .

120040

Մարս . . .

290

Քօնսուշիմէնթ, բեռնակիր . . .

120330

29

Հետեւեալք իմ հաշուիս համար ճարօմ զրամատան վճարեցին . . .

20000

Արշակեան եղբարք . . .

18000

Միրզա Միհրան . . .

15000

Բիւթիէ և որդիք . . .

10000

Պերճ և Ընկ' . . .

8000

2իմէր . . .

5000

Քասթիլի . . .

2000

Բէնիամին Քօհէն . . .

78000

,,

Եւէքսանտրօին կանխիկ վաճառեցի . . .

150000

300 թօս չուխա զին 500էն . . .

150000

30

Քրամէր և Ընկ' էն զնեցի 2 կտոր ֆոխ' - Գիր 3 ամսուան Լօնտրա Հար-
թէրի վրայ . . .

Լիւրա Սթէրլին 500. - Դ⁰ 567. . .

» » 500. - » 568. . .

1000 Լիւրա Սթէրլին զին 109էն . . .

109000

Վճարեցի 4 շարթուան մէջ . . .

109000

30 օգոստոս

անդ.	Թրինեստ Շէրմն անտ Բ ⁰ .ին զրկեցի Բրամէր և Ընկ'էն առած վերոյիշեալ փոխ''-Գիրս մէկը Ն ⁰ 567. լիւրս սթերլին 500. — . . .	55000	55000
անդ.	Բիէրին վաճառեցի կանխիկ Բրամէր և Ընկ'էն առած միւս փոխ''-Գիրս, Ն ⁰ 568 լիւրս սթերլին 500. — զին 109. 10 փարայէն . . .	54625	54625
անդ.	Հետևեալներէն ֆրանք փոխ տուի շարժուս վճարելու պայմանաւ . Հէնրի և Ընկ'էն ֆրանք 10,000 42500 Ճօն է Սթիթէն » 10,000 42500 Պաթիսթէն » 10,000 42500		127500
անդ.	Ճօնսոն Պրօտէրսին վրայ շինեցի 1 փոխ''-Գիր 3 ամսուան . Լիւրս սթերլին 100. — Ն ⁰ 2 11000 Զոր վաճառեցի Բիւթիէ և որդւոյ զին 108 1/2էն 10850		11000 10850
անդ.	Հետևեալներուն բերած հաշիւները վճարեցի . Դերձակին 900 Կօշկակարին 400 Սափրիչին 150		1450

1866 Սեպտեմբեր

1

անդ.	Օսմանեան Դրամանոցին վճարեցի . — 200,000 զուրու չնոց մէկ թղթիս համար 200000 17 օրուան, տարեկան 0/0 12 տոկոս 1112		201112
անդ.	Հետևեալներուն տուի մէյմէկ չէք Ժան Ջաքօմօ դրամատան վրայ . Բրամէր և Ընկ'էն 20000 Հէնրի և Ընկ'էն 8000 Ճօն Սթիթին 10000 Պաթիսթին 10000		48000

2

անդ.	Բրբաղաճ Մուսթա Էմին էֆէնտին, Բօսթի ջորեպանով զրկեցի մէկ ծրալ . A Ն ⁰ 1 13000		13000
------	--	--	-------

17 սեպտ.

անց.	Մուսթա Էֆէնտիին 50 հալ բամպակը որ 49,175 ղուրուշ արժեց, իր հաշիւը կ'անցընեմ այսօր 0/0 2 Բօմբիսիոնս	982 50	
	0/0 1/2 վաճառատան վարձք (Magasinage)	245 50	1228 —
	,,		
	Բրբաղաճի Մուսթա Էֆէնտիին հաշիւը .		
	Իր ղրկած ապրանքը	52,000.—	
	Բոլոր ծախքերը, քօմիսիօն ևս	9,680.—	
		61,680.—	
	Բոլոր ապրանքը արժեց միայն	49,175.—	
անց.	Ըստ իւր հաշուոյն ըրած մնալը	12,505.—	12505 —
	18		
անց.	Մուսթա Էֆէնտիին, Ժան Ճաքօմօ ինձ համար մէկ ծրար ղրկեց Բրբաղաճ A Ն ⁰ 2	18495	18495 —
	19		
	Հետեւեալք կանխիկ վճարեցին .		
	Արշակեան եղբարք	8300	
	Պերճ և Ընկ"	11320	
	Պ. Չիմէր	17800	
	Միրզա Միհրան	40000	
	Բիւթիէ	20000	
անց.	Տօմինիքօ	7500	104920 —
	,,		
անց.	Եռսուֆ Հիւտավէրաի տուաւ մէկ Փօխ" — Գիւր Ն ⁰ 781 մէկ ամսուան Բարիզ Աստիֆ Մարքուարաի վրայ ֆրանք 20,000. զին 415	80000	80000 —
	,,		
անց.	Մարսիլիա Լուի Է Բօին ղրկեցի վերոյիշեալ Փօխ" — Գիւր Ն ⁰ 781 ֆրանք 20,000	85000	85000 —
	,,		
անց.	Աշոտ Լեոնեանին տուի մէկ Հէք Ժան Ճաքօմօի վրայ	10000	10000 —
	,,		
	Հետեւեալներուն տուի .		
	Ժան Ճաքօմօին	40000	
	Հէնրի և Ընկ"	14500	
	Ճօն Սփիթին	8000	
անց.	Պաթիսթին	7500	70000 —
	20		
	Բենիամին Բօհէն սնանկանալով ինձ ունեցած 74,000 ղուրուշ պարտքը հետեւեալ կերպիւ վճարեց .		
	Կանխիկ 0/0 40 տուաւ	29600	
անց.	0/0 60 կորուստ	44400	74000 —

20 սեպտ.

անդ.	Վայրի կաղնի բանողջէք, և	500	500
	21		
	Բոլ Բուզնին, Ժան Ճաքօմօ իմ 120,000 զուրուշնոց մէկ թղթիս	120000	
	Համար վճարեց	1200	121200
անդ.	Տարեկան 0/6ին 12 տոկոսը 30 օրուան համար		
	”		
անդ.	Միլղա Միհրան հաշուիս համար Ժան Ճաքօմօին վճարեց	30000	30000
	”		
	Հետեւեալք վճարեցին կանխիկ.		
	Արշակեան եղբարք	30000	
	Եռսուֆ Հիւտավէրաի	20000	
անդ.	Քրամուր և Ընկ’	50000	100000
	22		
անդ.	Աշոտ Աննեանին վաճառեցի երեք շաբաթ պայմանաւ 1,000 կենդինար բա		
	նուած վայրի կաղին զին 85	85000	85000
	”		
անդ.	Վերոյիշեալ Աննեանին տուած ապրանքիս համար վճարեցի միջնորդութիւն		
	կշուղին, և այլն	900	900
	23		
անդ.	Ժան Ճաքօմօին տուի մէկ թուղթ Միհրղասի վճարելի այսօր	19380	19380
	”		
	Հետեւեալներուն վճարեցի.		
	Հէնրի և Ընկ’	10500	
	Ճօն Սմիթին	24500	
անդ.	Պաթիսթին	15000	50000
	24		
անդ.	Վուիթալին վաճառեցի կանխիկ 600 կենդինար բանուած վայրի կաղին, զին		
	90էն	54000	54000
	”		
անդ.	Վերոյիշեալ Վուիթալին տուած ապրանքիս համար վճարեցի միջնորդին,		
	և այլն	600	600
	25		
	Հետեւեալներէն առի.		
	Անտօնեան եղբարցմէ.		
	60 Անգղիական ոսկի	6,600.	
	284 Օսմանեան ոսկի	28,400.	
	322 Մէճիս	6,440.	
	Հինգնոց	8,560.	
	Գրիգոր Յարութիւնեանէն	50000	
անդ.	500 Օսմանեան ոսկի	50000	100000

25 պատե

անց. Աշոտ Լևոնեանէն առի մէկ ֆոխս' - Գիր Ն⁰ 162 Լճաւրա Լևոնեան է Բ⁰ի վրայ մէկ ամսուան լիւրա 300. զին 109. 75էն. 32925 32925

,,

անց. Լճաւրա Ճօնսօն Պրօսթրախն զրկեցի վերոյիշեալ Լևոնեանէն առած ֆոխս' - Գիր Ն⁰ 162. լիւրա 300 33000 33000

26

անց. Վաճառեցի կանխիկ Պօխօրին 250 կենդինար վայրի կաղին երրորդական ապրանք զին 30 զուրուշէն 7500 7500

,,

անց. Բաւրալին տուի մթերոցիս մէջ մնացած մէկ պղտիկ մաս վայրի կաղին 3,000 զուրուշի 3000 3000

,,

անց. Այսօր Բիթերի և իմ հաշուիս վայրի կաղնի հաշիւը նայելով հետեալ շահը կը դանեմ. 10530

անց. Իմ մասիս ինկած շահը 10530 21060

անց. Բիթերի մասին ինկած շահը 10530 21060

27

անց. Տիկին Անդուանէն զնեցի Հաճըլար զիւղը տուն մը 450 Օսմանեան լիւրայի որ վաճարեցի հետեալ կերպիւ.

անց. Կանխիկ տուի 700 մէճիա 14,000.

անց. » » 10 Օսմանեան ոսկի 1,000.

անց. Անտօնեան եղբարց անցաւ 30000 45000

28

անց. Բրամէր և Ընկ' ինձ համար Գինանսիալ Դրամանոցին հաշուին անցուցին 50256 50256

29

անց. Պ. Սիսակին կանխիկ վաճառեցի 130 թօպ չուխայ. զին 480էն 62400 62400

,,

անց. Անտօնեան եղբարք առին Շաւարշեանի մէկ ֆոխս' - Գիր Ն⁰ 204. լիւրա սթերլին 500 Լճաւրա Շաւարշեան է Բ⁰ի վրայ 3 ամսուան. զին 108էն. 54000 54000

,,

անց. Ռէճիօ է Գիզէն զնեցի կանխիկ մէկ ֆոխս' - Գիր Ն⁰ 317 3 ամսուան. Մարսիլիա Սիվան եղբարց վրայ. Փրանք 20,000. զին 3 1/2էն 70000 70000

,,

անց. Լճաւրա Ճօնսօն Պրօսթրախն զրկեցի 1 ֆոխս' - Գիր Շաւարշեան Ն⁰ 204. լիւրա 500 55000

անց. Մարսիլիա Լուի է Բ⁰ին զրկեցի 1 ֆոխս' - Գիր Ռէճիօ. Ն⁰ 617. Փրանք 20,000 85000 140000

30 սեպտ.

մեջ.	Լծնորա հեռագիր զարնելու համար	124		
	Առի անձնական ծախույց համար	1500		1624
	„			
մեջ.	Լծնորայէն ճօնսըն Պրօսթրա այսօր կը դրկէ ինձ «Ալպանիա» շոգենաով զրկած 47 հակ րամպակիս հաշիւը. J B 1/47. 9 պալ. լիպր. 3335 'ի դին 13 ³ / ₄ բէնա. լիւրա 191- 1-0. 24 » » 9105 » 12 ¹ / ₄ » » 464-14-0. 14 » » 5690 » 14 » » 334-18-0. 47 18130 987-13-0.	108632	50	108632 50
մեջ.	Վերոյիշեալներուն Լծնորայի ծախքերը. ապահովութիւն, միջնորդութիւն և այլն լիւրա 97-13-0.	10741	50	10741 50
	„			
մեջ.	Լծնորա ճօնսըն Պրօսթրային վրայ շինեցի մէկ փոխ''-Գիր 3 ամսուան 600 լիւրա Բիթէր և որդւոց հրամանին Ն ⁰ 3	66000		66000
	„			
մեջ.	Բիթէր և որդւոց տուի Մէկ փոխ''-Գիր Լծնորա ճօնսընի վրայ Ն ⁰ 3 լիւրա 600. դին 109. 75էն. Տուի կանխիկ 400 մէճիտ 8,000.— » » հինգնոց 1,680.—	63850		
	„	9680		75530
	„			
մեջ.	Գնեցի Օսմանեան դրամանոցէն Լծնորայի վրայ մէկ փոխ''-Գիր Ն ⁰ 5612. 3 ամսուան Լիւրա Սթէրլին 5,000. դին 109էն 545,000. որ վճարեցի հետեւեալ կերպիւ. Տուի կանխիկ 400000 » մէկ թուղթ 0/0 12 տողոսով հօկա' 3ին վճարելի 145000			545000
	„			
մեջ.	Վերոյիշեալ Դրամանոցէն առած փոխ''-Գիր Ն ⁰ 5612. զրկեցի Լծնորա ճօնսըն Պրօսթրային, Լիւրա Սթէրլին 5,000	550000		550000

Օ Ր Հ Ա Շ Ի Ի

(JOURNAL)

Հ. Ի՞նչ է Օրհաշիւը :

Պ. Օրհաշիւը վաճառատան մը ամենէն զլխաւոր ու ամենէն կարեւոր տետրակն է, որ զրեթէ ամեն զործողութեանց աւագանը կը համարուի, ուսկից կը բաժնուին դէպ ՚ի միւս տետրակները : Գատաստանի առջև վաճառական մը իւր իրաւունքը ու պատիւը պաշտպանելու համար բաւական է որ մաքուր և աւանց որ և իցէ քերդուած ի օրհաշիւ մ'ունենայ, մաքուր՝ վասն զի աւրուած կամ քերդուած օրհաշիւ մը երբեք գատաստանի առջև պատիւ չկրնար ունենալ :

Հ. Վաճառականը ի՞նչ կը դրէ այս տետրակին մէջ :

Պ. Վաճառականը ամեն օր ձեռատետրէն առնելով ամեն մէկ օրուան մէջ պատահած զործողութիւնները հոն կ'անցընէ :

Հ. Գործողութիւն մը Ձեռատետրէն յՕրհաշիւ բերելու համար ի՞նչ զիտնալ պէտք է :

Պ. Պէտք է զիտնալ նախ թէ, կրկնատումարին մէջ երբեք վաճառականին անունը չ'ըլլուի, այլ անոր տեղ ամեն մէկ բանի ու մարդու համար զատ զատ հաշիւներ կան, զոր օրինակ. Դրամադուլ, Դրամարկ, Անձնական ծախք, Տան և Վաճառատան ծախք, Կարասիք, Անշարժ ստացուածք, Ընդհանուր ապրանք, Զէն ու Շահ, Պերճ, Արշակ ևս :

Բ. Պէտք է զիտնալ թէ Կրկնատումարի մէջ առնող հաշիւը պարտական է տուող հաշուին, այսինքն տուողը պարտաւէր՝ առնողը պարտական : զոր օրինակ — Եթէ ստակ տուի ու ապրանք առի, ընդհանուր ապրանքին հաշիւը պարտական է դրամարկի հաշուին, վասն զի ապրանքը ստացաւ ու Դրամարկի շուկայէն առաւ : Եթէ ապրանք տուի ու տեղը ընդունական թուղթ (պօսո) առի, ընդունական թղթերուն հաշիւը պարտական է ընդհանուր ապրանքին, վասն զի ապրանքը տուաւ իսկ ընդունական թղթերը ստացան : Եթէ Փոխ'—Գիր զնեցի ու տեղը ստակ ու վճարելի թուղթ (պօսո) առի, փոխանակադրի հաշիւը պարտական է հետեւեալներուն —

ԳՐԱՄԱՐԿԱՆ.

ՎՃԱՐԵԼԻ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒՆ.

Վասն զի Փոխ'—Գիրը ստացաւ ու Դրամարկի և վճարելի թղթերը տուին : Եթէ Պետրոսին ապրանք տուի, Պետրոսը (որ ստացաւ) պարտական է ընդհանուր ապրանքին (որ տուաւ) : Վերջապէս չկայ մէկ զործողութիւն որուն մէջ չըլլայ պարտական ու պարտաւէր հաշիւներ, բայց ուշադրութեամբ զտնալու է թէ ո՞րն է պարտական հաշիւը ու ո՞րն է պարտաւէր հաշիւը : Այս բոլոր հաշիւները իրեն անձնաւորեալ իրարու կու տան կ'առնեն՝ որ կ'ըսուի Առևտուր հաշուոյ :

Գ. Գործողութեան մը մէջ պարտականը և պարտաւէրը զտնալու հարցումները .

Հ. Ո՞վ կամ օր հաշիւն է առնողը .

(Պատասխանը պարտական հաշիւն է) :

Հ. Ո՞վ կամ օր հաշիւն է տուողը .

(Պատասխանը պարտաւէր հաշիւն է) :

Տ Ա Ս Ա Ն Ո Ր Դ (էջ 1-ր)

Հ. Ըսենք թէ այս տարի Տէրութենէն զնեցի այն ինչ գումարն Էօշիւրը 000,000 զուբուշի ինչպէս պէտք է անցունել օրհաշուին մէջ:

Պ. Ինչպէս արդէն ըսինք՝ պէտք է հարցընել, որ հաշիւն է առնողը — ԷՕՇԻԻՐ. որ հաշիւն է առնողը — ՏԷՐՈՒԹԻՒՆ:

Ուստի պէտք է ըստի օրհաշուին մէջ:

ԷՕՇԻԻՐ՝ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ. 000,000.

Հ. Ըսենք թէ քանի մը օր վերջը Տէրութեան 1,000 Օսմանեան ոսկի զրկեցիր ինչպէս կ'անցնի օրհաշիւը:

Պ. Օրհաշուին մէջ կ'անցնի այսպէս:

ՏԷՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԴՐԱՄԱՐԿԱՆ. 1,000 Օսմանեան ոսկի:

Այսին զի մէկը տուաւ միւսը առաւ:

Հ. Երբ յիշեալ գաւառը մէյմէկ պաշտօնեայ զրկեցիր որ երթան տասանորդը հաւքն ու անոնք ալ երթալով առաջին անգամ ամեն մէկերնին 20,000 ական զուբուշ զրկեցին, ինչպէս լուծել պէտք է:

Պ. Կը հարցունեմ, Հ. Ո՞վ տուաւ. — Պ. Էօշիւր: Հ. Ո՞վ առաւ. Պ. Դրամարկը: Հետեւաբար պէտք է ըստի. (Օրհաշուին մէջ)

ԴՐԱՄԱՐԿԱՆ՝ ՀԵՏԵՒԵԱԼՆԵՐՈՒՆ

(Այս ինչ գաւառին, այն ինչ գիւղին) Էօշիւրին 20,000.—

» » » 20,000.— 40,000.

Հ. Օրինակի համար. եթէ քանի մը օր վերջը միայն . . . տեղի պաշտօնեայ զրկեց 3 հատ ընդունական թուղթ, 20 հակ բամբակ, 800 մէճիտ, և տան համար 20 օխայ իւղ, ինչպէս պէտք է շինել այս զործողութիւնը:

Պ. Օրհաշուին մէջ պէտք է այսպէս անցունել:

ՀԵՏԵՒԵԱԼԻՔ . . . ԳԻՒՂԻ ԷՕՇԻԻՐԻՆ

ԸՆԴՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԻՔ (3 բօլիցա). ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆԻՔ (20 հակ բամբակը). ԴՐԱՄԱՐԿԱՆ (800 մէճիտը). ՏԱՆ ԾԱԽԻՔ (20 հօխայ իւղը):

Այսին զի մէկը տուաւ իսկ միւսները ստացան:

Ը Ն Կ Ե Ր Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն

Հ. Ըսենք թէ Պ. Բիթերի հետ ընկերանալով վայրի կաղնի կամ որ և իցէ վաճառականութեան կ'ըսկսիմ և առաջին անգամ իբր գրամադրուի նոյնէն 500 Օսմանեան ոսկի առի, ինչպէս պէտք է անցունել օրհաշուին մէջ:

Պ. Քանի որ Պ. Բիթերէն ելաւ ստակը ու գրամարկը մտաւ, ըստ կանոնի պէտք է ըսել զործողութեան ճակատը:

ԴՐԱՄԱՐԿԱՆ՝ Պ. ԲԻԹԵՐԻՆ 500 Օսմանեան ոսկի:

- Է. Ինչ ատեն երկուքնուս հաշուին ապրանք առի ու ստակ տուի, ինչպէս կ'անցուի:
- Պ. Քանի որ ապրանքը իմ և Բիթէրի հաշուին համար է և ստակը դրամարկղէն տուի. կ'ըսեմ:

ԲԻԹԷՐԻ ԵՒ ԻՄ ՀԱՇՈՒԻՍ ԱՊՐԱՆՔԻ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ.

Վասն զի առաջինը ստացաւ միւսը տուաւ:

- Է. Այս երկուքնուս հաշուին եղած ապրանքին ծախքերը ինչպէս պէտք է անցընել:
- Պ. Այսպէս:

ԲԻԹԷՐԻ ԵՒ ԻՄ ՀԱՇՈՒԻՍ ԱՊՐԱՆՔԻ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ.

Վասն զի մէկ հաշուէն կ'ելլէ, միւս հաշիւը կը մտնէ:

- Է. Երբ Բիթէրի ընկերութենէն պիտի բաժնուիմ և կը նայիմ որ 80,000 ղուրուշի ապրանք առեր ենք 10,000 ղուրուշի ծախք ըրեր ենք, և բոլոր ապրանքը 100,000 ղուրուշ արժէր է, և քանցած շահը կ'ուզենք բաժնել. ինչ կերպով լուծել պէտք է:
- Պ. Երբ կը նայիմ որ 10,000 ղուրուշ շահ կայ ընկերութեան, կ'ըսեմ այսպէս Օրհաշուին մէջ.

ԻՄ ԵՒ ԲԻԹԷՐԻ ՀԱՇՈՒԻՍ ԱՊՐԱՆՔԻ ՀԵՏԵՒԵԱԼՆԵՐՈՒՆ.

ԲԻԹԷՐԻՆ (իւր մասին ինկած շահը) 5,000.—

ԶԷՆ ՈՒ ՀԱՀԻՆ (իմ մասիս ինկած շահը) 5,000.— 10,000.—

Եւ ապա կը նայիմ որ Բիթէր 50,000 ղուրուշ դրաւ և 5,000 ղուրուշ ալ շահ ըրաւ, ըսել է որ 55,000 ղուրուշ կ'ուզէ, զոր վճարելէ յետոյ Օրհաշուին մէջ այսպէս կը շինեմ գործողութիւնը.

ԲԻԹԷՐ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ.

Վասն զի դրամարկղէն ելաւ ու Բիթէրին դնաց:

ՔՕՍԻՍԻՕՆՈՎ, ԿՈՒ ՀԸՀՈՒԴ ԾԱԵՆԵԼՈՒ ՀԵՄԵՐ ՈՒՐԻՇԻՄ ԱՊՐԱՆՔ ԴՐԿԵԼ

Է. Երբոր Լօնտրա Ջօնսըն Պրօտըրսին 50 հակ բամպակ ղրկուի, և անիկայ ալ հոն տեղ ծախելով հաշիւը ղրկէ, ինչպէս պէտք է ասոնք Օրհաշուին մէջ արձանագրել:

Պ. Ապրանքը մթերանոցէն ելած ու շոգենաւ մտած օրը «Լօնտրա Ջօնսըն Պրօտըրսի քով ապրանք» անունաւ հաշիւը պարտական կ'ընեմ «Ընդհանուր ապրանքին» այնչափ ղուրուշ որչափ որ ղրկուած ապրանքը բոլոր ծախքերովը կ'արժէ, յետոյ երբ Ջօնսընը զանոնք վաճառելէն ետեւ հաշիւը կը ղրկէ, «Ջօնսըն Պրօտըրսը» պարտական կ'ընեմ «Ջօնսընի քով ունեցած ապրանքիս» այնչափ ղուրուշ կամ ոսկի որչափի որ վաճառեր է, բայց հաշուին տակը ցուցուած Լօնտրայի ծախքերուն համար ալ «վաճառատան ծախքը» պարտական կ'ընեմ «Ջօնսըն Պրօտըրսին» — աւելի յայտնի ընելու համար:

1. ԼՕՆՏՐԱ, ՔՕՆՍԸՆ ՊՐՕՏԸՐՍԻ ՔՈՎ ԱՊՐԱՆՔԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔԻՆ. (ապրանքը ղրկուած օրը):
2. ՔՕՆՍԸՆ ՊՐՕՏԸՐՍ, ՔՕՆՍԸՆ ՊՐՕՏԸՐՍԻ ՔՈՎ ԱՊՐԱՆՔԻՆ. (վաճառման հաշիւը ղրկած օրը):
3. ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԾԱՅՔ, ՔՕՆՍԸՆ ՊՐՕՏԸՐՍԻՆ. (Ջօնսընին Լօնտրա ըրած ծախքերը ու քօմիսիօնը ⁽¹⁾):

(1) Ցուցուցած քօմիսիօնին համար կրնաս Զէն ու Շահը զատ պարտական ընել ու վաճառատան ծախքին չխառնել (ինչպէս որ կանոն է), բայց երբ գործողութիւն մը երկայն է, այսպիսի մանր կանոններու ինսպորդուիւն կրնայ ըլլուիլ:

ՈՒՐԻՇԻՆ ԵՊՐԱՆՔԻ ԿՕՄԻՍԻՏԵՆՈՎ, ՎԼՃԱՆԻՆ

Հ. Եթէ Բրադաղաձէն Մուսթա էֆէնտին . . . հակ բամպակ ղըկէ որ իւր հաշուն $\frac{0}{100}$ 2 քովսիօնով վաճառեմ անոր ղըկած ապրանքը, իմ ղըկած ստակս, իմ վրաս քաշած բօլիցաները, անոր ապրանքը վաճառելու, բրած ծախքերս, քովսիօնը ինչպէս անցընեմ Օրհաշուն մէջ:

Պ. Այն օրը որ ապրանքը ձեռքդ հասաւ, «ԵՊՐԱՆՔ ՄՈՒՍԹԱ ԷՖԷՆՏԻՆ» անուն հաշիւը պարտական կ'ընես «ՄՈՒՍԹԱ ԷՖԷՆՏԻՆ» անուն հաշուն, այնչափ ղուրուշ որչափ որ ինքը արժողութիւն գրեւ է իր ապրանքին վրայ:

Եթէ ծրար ղըկես «ՄՈՒՍԹԱ ԷՖԷՆՏԻՆ» պարտական կ'ընես «ԴՐԱՄԱՐԿԱՆ» այնչափ ղուրուշ որչափ որ ղըկեցիր:

Եթէ քու վրադ փոխ—Գիր քաշեց, զանի ընդունելու համար ստորագրած օրդ «ՄՈՒՍԹԱ ԷՖԷՆՏԻՆ» պարտական կ'ընես «ՎՃԱՐԵԼԻ ԹՂԹՈՅ» և փոխ—Գիրը վճարած օրդ (եթէ ստակ տուիր) «ՎՃԱՐԵԼԻ ԹՂԹՈՅ» հաշիւը պարտական կ'ընես «ԴՐԱՄԱՐԿԱՆ»:

Եթէ Մուսթա էֆէնտին ապրանքներուն համար մաքս ու այլ և այլ ծախքեր ըրիր՝ անմիջապէս «ՄՈՒՍԹԱ ԷՖԷՆՏԻՆ ԵՊՐԱՆՔԸ» պարտական կ'ընես «ԴՐԱՄԱՐԿԱՆ»:

Եթէ Մուսթա էֆէնտին ապրանքները վաճառեցիր ու տեղը առիր ստակ և ընդունական թուղթ, «ԴՐԱՄԱՐԿԱՆ ԴԸ ու ԸՆԴՈՒՆԱԿԱՆ ԹՂԹՈՅ» հաշիւը պարտական կ'ընես «ՄՈՒՍԹԱ ԷՖԷՆՏԻՆ ԵՊՐԱՆՔԻՆ»:

Եթէ ասեմը եկաւ որ Մուսթա էֆէնտին իր հաշիւը պիտի ղըկես, նախ $\frac{0}{100}$ 2 քովսիօնիդ համար «ՄՈՒՍԹԱ ԷՖԷՆՏԻՆ» պարտական կ'ընես «ԶԷՆ ՈՒ ՇԱՀ» հաշուն, վերջը «ՄՈՒՍԹԱ ԷՖԷՆՏԻՆ ԵՊՐԱՆՔԸ» անուն հաշուն պարտէ, պահանջէ դաւադանները կ'ընամարես. ուստի պահանջէ երեսը պարտէ երեսէն որչափ աւելի է՝ այնչափ ղուրուշ շահ ըրած է. իսկ ընդ հակառակն պարտէ երեսը պահանջէ երեսէն որչափ շատ է՝ այնչափ ղէն ըրած է: Արդ եթէ շահ է ըրածը «ՄՈՒՍԹԱ ԷՖԷՆՏԻՆ ԵՊՐԱՆՔԸ» պարտական կ'ընես «ՄՈՒՍԹԱ ԷՖԷՆՏԻՆ» այնչափ ղուրուշ որչափ որ շահ ըրած է. և եթէ ղէն է ըրածը «ՄՈՒՍԹԱ ԷՖԷՆՏԻՆ» պարտական կ'ընես «ՄՈՒՍԹԱ ԷՖԷՆՏԻՆ ԵՊՐԱՆՔԻՆ» այնչափ ղուրուշ որչափ որ ղէն է ըրածը, ասով «ԵՊՐԱՆՔ ՄՈՒՍԹԱ ԷՖԷՆՏԻՆ» անուն հաշիւը կը դոցուի. վերջը Մուսթա էֆէնտին հաշիւը կը բանաս եթէ երկու կողմը հաւասար է ոչ առնելիք ոչ տալիք ունիս. բայց եթէ պահանջէ երեսը պարտէ երեսէն շատ է՝ այնչափ ղուրուշ գեւ ևս կը պարտիս Մուսթա էֆէնտին, ընդ հակառակն պարտէ երեսը պահանջէ երեսէն որչափ շատ է՝ այնչափ Մուսթա էֆէնտին քեզ պարտի:

ՓՈՒՆԱՆԱԿԱԳԻՐՔ

Հ. Ըսեմք թէ Օսմանեան Դրամանոցէն 1,000 Սթերլին լիւսյի մէկ փոխանակադիր առի ու Ամսթրա Զօնսընին ղըկեցի, ինչպէս կ'անցնի Օրհաշիւը:

Պ. Փոխանակադիրը գնած օրս (եթէ կանխիկ ստակով գնեցի) «ՓՈՒՆԱՆԱԿԱԳԻՐՔ» հաշիւը պարտական կ'ընես «ԴՐԱՄԱՐԿԱՆ» հաշուն այնչափ ղուրուշ որչափ որ 1,000 ոսկին իր գինովը կ'ընէ:

Փոխանակադիրը ճօնսօնին ղրկած օրս «ՃՕՆՍՕՆ» պարտական կ'ընեմ «ՓՈՒԱՆԱԿԱԳԻՐԲ» հաշուն այն-
չափ ղուրուշ որչափ որ 1,000 ոսկին 110 ղուրուշէն կ'ընէ : (1)

Հ. Ըսենք թէ այսօր Լօնտրա ճօնսօնին վրայ 500 սթերլին ոսկիի մէկ փոխ"-Գիր քաշեցիր, ու անիկա՝ ալ
վաճառեցիր Ֆինանսիալ Դրամանոցին, ինչ գործողութիւններով ասիկայ օրհաշուիդ մէջ կ'արձանագրես :

Պ. Փոխանակադիրը շինած օրս, «ՓՈՒԱՆԱԿԱԳԻՐԲ» հաշիւը պարտական կ'ընեմ «ՃՕՆՍՕՆ ՊՐՕՏԸՐՄԻՆ»
այնչափ ղուրուշ՝ որչափ որ 500 սթերլին ոսկին 110էն կ'ընէ :

Փոխանակադիրը Ֆինանսիալ Դրամանոցին տուած օրս, «ՓԻՆԱՆՍԻԱԼ ԴՐԱՄԱՆՈՅ» անուն հաշիւը պարտական
կ'ընեմ ՓՈՒԱՆԱԿԱԳԻՐԲ՝ հաշուն այնչափ ղուրուշ՝ որչափ որ 500 ոսկին ծախած գնովն կ'ընէ :

Հ. Ըսենք թէ ճօնսօն քու վրայ Լօնտրայեն 100 լիբայի փոխ"-Գիր մը քաշեց Գ . . . հրամանին, ինչպէս
կ'անցունես օրհաշուիդ մէջ :

Պ. Փոխանակադիրը ստորագրած օրս «ՓՈՒԱՆԱԿԱԳԻՐԲ» անուն հաշուն պարտական կ'ընեմ «ՃՕՆՍՕՆ»
այնչափ ղուրուշ որչափ որ 100 ոսկին 110էն կ'ընէ, ու փոխ"-Գիրը կանխիկ վճարած օրս, «ՓՈՒԱՆԱԿԱԳԻՐԲ» հա-
շիւը պարտական կ'ընեմ «ԴՐԱՄԱՆՈՅ» այնչափ ղուրուշ՝ որչափ որ 100 ոսկին 110 ղուրուշէն կ'ընէ :

Հ. Ըսենք թէ 2—3 ամիս առաջ Լօնտրա ճօնսօնին վրայ 400 ոսկիի փոխ"-Գիր մը քաշելէ ետեւ զայն Յա-
կոբին ծախած էիր, երբ նոյն փոխ"-Գիրը պատճառաւ մը ետ ըլլայ, ինչպէս կ'անցունես օրհաշուի տետրակիդ
մէջ :

Պ. Նախ փոխ"-Գիրը Յակոբին ձեռքէն առած ատենս. (կ'ըսեմ).

ՃՕՆՍՕՆ ՊՐՕՏԸՐՄ՝ ՓՈՒԱՆԱԿԱԳԻՐԲԻՆ լիւր սթերլին 400.

Վերջը նոյն թղթին փոխարէնը վճարած ատենս՝ (կ'ըսեմ).

ՓՈՒԱՆԱԿԱԳԻՐԲ՝ ԴՐԱՄԱՆՈՅԻՆ լիւր սթերլին.

Այս երկու ամսուան մէջ անցած փոքր տոկոսները միշտ Զէն ու Շաշին հաշուն կ'անցնի,

Հ. Ըսենք թէ ատեն մը առաջ Աշոտէն 300 լիբայի փոխ"-Գիր մը առեր էիր ու զանիկա քու Լոնտրայի
թղթակից ճօնսօնին ղրկեր էիր, եթէ Լօնտրա Աշոտին փոխ"-Գիրը չընդունուի ու ճօնսօնն ալ ետ ղրկէ՝ ինչպէս
յօրհաշիւ կ'արձանագրես :

Պ. Փոխանակադիրը ձեռքս հասած օրը, (կ'ըսեմ).

ՓՈՒԱՆԱԿԱԳԻՐԲ՝ (որք ստացան) ՃՕՆՍՕՆԻՆ (որ տուաւ)

Յետոյ փոխ"-Գիրը Աշոտին կը ցուցնեմ ու վճարած օրը այսպէս կ'ըսեմ օրհաշուն մէջ.

ԴՐԱՄԱՆՈՅ՝ ՓՈՒԱՆԱԿԱԳԻՐԲԻՆ

Զի փոխ"-Գիր գնաց, ստակ եկաւ :

Եւ ատենց մէջ ալ պատահած փոքր տոկոսները Զէն ու Շաշին հաշուն կ'անցնին :

(1) Շատերը այս փոխանակադրի գործողութիւնը իբր համառոտութիւն ուրիշ կերպիւ կ'անցունեն, բայց կրկնատուարը չընդունի՞
այնպէս խնայողութիւն մը որ իւր կանոններէն զուրս է :

ԶԵՂՔ

Հ. Ըսենք որ, Պ. Գեորգին 10,000 ղուրուշի մէկ ընդունական թուղթը ունիմ որուն պայմանը մէկ ամիս ետքն է, բայց ստակի պէտք ունենալով մէկ ամսուան համար 0/0ին վար զարկի ու կանխիկ առի, Բնչպէս պարտիմ օրական հաշուիս մէջ անցունել:

Պ. Նախ պէտք է հարցունել ուստի՝ զնաց.	— Պ. Ընդունական թուղթէն	10,000	ղուրուշ
Բ. Պէտք է հարցունել փոխարէն Բնչ եկաւ.	— Պ. Դրամարկղին ստակ	9,900	»
Գ. Ուրիշ	— Պ. Զէն ու շահին	100	»
		<u>10,000</u>	»

Ուստի քանի որ եկողները գացողներուն պարտական են պէտք է ըսել օրհաշուին մէջ.

ՀԵՏԵՒԵԱԼՔ՝ ԸՆԴՈՒՆԱԿԱՆ ԹՂԹՈՑ

ԴՐԱՄԱՐԿՂ (կանխիկ) 9,900

Զէն ՈՒ ՀԱՀ (0/0 1 զեղչ) 100.— 10,000.

Հ. Ըսենք թէ Յովսէփին քովը 5,000 ղուրուշնոց մէկ վճարելի թուղթ ունէի (չեւ մէկ ամիս պայմանաւ) ու ես ալ ստակի առատութիւն ունենալով 0/0 1 զեղչելով կանխիկ ստակը տուի, Բնչպէս անցունել պէտք եմ:

Պ. Նախ հարցուր, Բնչ եկաւ.	— Պ. Մէկ վճարելի թուղթ	5,000	ղուրուշի
Բ. Բնչ զնաց.	— Պ. Կանխիկ ստակ	4,950	ղուրուշ
Գ. Ուրիշ Բնչ զնաց.	— Պ. Զէն ու շահ հաշուին	50.— 5000	»

Ուստի քանի որ եկողը գացողին պարտական է՝ կրկնատոմարի մէջ պէտք է ըսել.

ՎՃԱՐԵԼԻ ԹՈՒՂԹ ՀԵՏԵՒԵԱԼՆԵՐՈՒՆ

ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ (կանխիկ) 4,950.

Զէն ՈՒ ՀԱՀԻՆ (0/0 1 զեղչ) 50.— 5,000.

ՓՈԽՆԵԼԿԵԼ (Էրաճեա)

Հ. Ըսենք որ այսօր Պ. Գասպարէն 45 թոպ չուխայ առի ու փոխարէնը 5 հակ կտաւ տուի Բնչ կը պարտաւ Էորիմ արձանագրել օրհաշուիս մէջ:

Պ. Նախ կը փնտռեմ թէ նոյն տուած 5 հակ կտաւս առանց շահի ինծի քանի ղուրուշի արժողութիւն ունի՝ ըսենք թէ 50,000ի:

Ուստի քանի որ 45 թոպ չուխան ալ 50,000ի տեղ կ'առնեմ, և քանի որ առնող հաշիւը պարտական է տուող հաշուին՝ կ'ըսեմ.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔ՝ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔԻՆ

(50 հազար ղուրուշի կտաւ ելաւ մթերանոցէ. 50 հազար ղուրուշի չուխայ մտաւ մթերանոցը):

ՄՆԱՆԿՈՒԹԻՄ

Հ. Ըսենք թէ Գրիգորէն 50,000 ղուրուշ առնելիք ունիմ և Գրիգորը սնանկանալով ինձ ունեցած պարտքին միայն 0/0 20ը տուաւ ինչպէս անցունեմ օրհաշուին մէջ:

Պ. Այսպէս պէտք է ըսել օրհաշուին մէջ.

Հ Ե Տ Ե Ի Ե Ա Լ Ք՝ Գ Ր Ի Գ Ո Ր Ի Ն՝.

ԴՐԱՄԱՐԿՂ՝ (կանխիկ տուաւ 0/0 20) ղուրուշ 10,000.—

ԶԷՆ ՈՒ ՀԱՀ՝ (դոյացած փաստը) » 40,000.— 50,000

Հոս «Գրամարկը» ու «Զէն ու Հահին» հաշիւը անոր համար պարտական կ'ընենք «Գրիգորին», զի անիկայ տուաւ ու ասոնք առին: (1):

Հ. Ասոնք բոլորը զիտցող մը կրնայ որ և իցէ գործողութիւն մը ձեռատետրէն յօրհաշիւ բերել:

Պ. Այո՛, ամենայն զիւրութեամբ, վասն զի կրկնատոմարի բուն ոգին միայն «ԱՌՆՈՂ ՀԱՀԻԸ ՊԱՐՏԱՆԿԱՆ Ե՝ ՏՈՒՈՂ ՀԱՀՈՒՆ (այսինքն) ԱՌՆՈՂԸ ՊԱՐՏԱԿԱՆ, ՏՈՒՈՂԸ ՊԱՐՏԱՏԷՐ Է՝» զիտնալն է, ինչպէս որ այս սկզբան հետեւելով յիշեալ երկու ամսուան գործողութիւնները օրհաշուին մէջ պիտի անցունենք:

10333490

(1) Այս զիտնալ պէտք է թէ երբ Զէն ու Շահ հաշիւը առաւ ըսենք, կը հասկըցուի թէ Ղէն է ըրածնիս, երբ Զէն ու Շահը տուաւ ըսենք, կը հասկընանք թէ Հահ է ըրածնիս, ինչպէս այս գործողութեան մէջ պարտական եղած է:

U. S. GOVERNMENT

ՕՐՀԱՇԻԻ

1 — Օմիւնիա, 1 Օգոստ. 1875

Լիւր Օսմ.
100 շշ.

1⁽¹⁾

ԴՐԱՄԱՐԿՂ՝ ԴՐԱՄԱԳԼԻՈՅՆ.

Վաճառականութեան սկսելու համար դրած գրամադրութիւն ղըշ.

500000

500000

2 — ,,

ԿԱՐԱՍԻՔ՝ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ.

Հետեւեալ կարասիները գնեցի վաճառատանս համար.

Մէկ երկաթեայ դրամարկղ

3000

Երեք դրասեղան

1550

Մէկ ստակ համրեւու սեղան

1000

12 աթոռ, 6 հասարակ աթոռ ու 2 բաղմոց

800

Մէկ պարզ սեղան ու նամակի երկու պահարան

700

Մէկ գրատան մամուլ

200

7250

3 — ,,

ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԾԱՆՔ՝ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ.

Գնեցի զանազան տետրակներ, թուղթ, զրիչ, մեկան ևս

2000

2000

4 — 2

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔ՝ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ.

Գնեցի կանխիկ վահանեան եղբայրներէն A V 30 հակ Գրքադաճի բամպակ մերկ 76 կենդինար, զին 560էն

42560

Եւս կանխիկ Յ. Եղիշեանէ A Z 25 հակ մերկ 59 կենդինար զին 555էն

32745

75305

5 — 3

ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԾԱՆՔ՝ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ.

Վերոյիշեալ 55 հակ բամպակին համար ծախք.

Բեռնակիրներու

233 75

Կշտողին

56 25

290

Զրդ երեսը տարուելու գումարը.

584845

(1) Սոյն թիւերուն կարեւորութիւնը չիմացուի՝ մինչև որ Մայր-Հաշուին բացատրութիւնները չի տացուին:

	1րդ երեսին զուամարը .			584845
3	6	4		
3	ՀԵՏԵՒԵԱԼՔ՝ ՃՕՆՍՕՆ ՊՐՕՏԸՐՍԻՆ . ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔ՝			
	Այսօր Լիվրբուլէն հասած Անդղիական «Էժէրօիան» շոգենաւով ընկալայ Լոնտրայի ճօնսօն Պրօտըրուին իմ հաշուիս համար ղրկած հեռեհալ ապ- րանքները .			
	A C Ն ⁰ 1/5 5 հակ ֆանելա շալ ամենքը 12,000 հատ զին 6 բէնս Լ. 300.			33000
	» » 6/20 15 հակ մահուտի 7 լիպց' թօյ 6697 զին 22 բս. Լ. 4494-13-0			494084
	» » 21/30 10 հակ ընտիր պսմյ' 42 երալը' 4877 թօյ զին 4 բէնս Լ. 3400			374000
	Ամենքը 30 հակ, լիբա 8191-13-0. ղուրուշ 901,084.—			
2	ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԾԱԽՔ՝			
	Իրեն ցուցակին համեմատ հոն տեղի ծախքերը լիբա 81-0-0			8910
4	ԶԷՆ ՈՒ ՀԱՅ՝			
	Քօմիսիօն 0/0 2 լիբա 163-16-2. (Փախուստ Ն ⁰ 1)			48019
	7	5		928010
2	ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԾԱԽՔ՝ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ.			
1	Վերոյիշեալ «Էժէրօիան»-ով եկած 30 հակին համար եղած ծախքը .			
	Քօնսուշիմէ նիթ փոխելու .			450
	Մաքս .			72086
	Բեռնակրի .			180
	8	7		72416
4	ԱՐՀԱԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ՝ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔԻՆ.			
3	Վաճառեցի անոնց 4 շաբաթ պայմանաւ .			
	500 թօյ մահուտի 7 լիպրանոց զին 14էն			49000
	700 » 42 եարտալը ընտիր պատմայ զին 2 1/2էն			42000
	9	9		91000
5	ՓՈՒԱՆԱԿԱԳԻՐՔ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ.			
5	Գնեցի կանխիկ Օսմանեան Դրամանոցէն Լոնտրայի վրայ 3 ամսէն վճարելի 1,000 սլծերլին լիբայի մէկ փոխ' - Գիր Ն ⁰ 4108 զին 108 25էն			408250
	10	10		408250
3	ՀԵՏԵՒԵԱԼՔ՝ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔԻՆ.			
	Վաճառեցի Բենիալին Քօհէն Հրեային 1,000 թօյ ընտիր պատմայ 42 եար- տալը զին 2 1/2էն ղուրուշ — 105,000.			
1	ԴՐԱՄԱՐԿՂ՝			
	Կանխիկ առի .			25000
5	ԲԵՆԻԱՄԻՆ ՔՕՀԷՆ՝			
	Մնացածին 31 օր պայման			80000
				105000
	3րդ երեսին տարուելու զուամարը.			1889524

	2րդ երեսին զուամարը			1889521
6	11	11		
3	ՃՕՆՍԸՆ ՊՐՕՏԸՐՄԻ ԲՈՎ ԱՊՐԱՆՔ՝ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔԻՆ. Վահանեանէ ու եղիշէեանէ զնած 55 հակ բամպակա բեռնաւորեցի Անդրեան «Ալպանիա» շոգենաւը Լոնտրայի ճօնարն Պրօտըրսի իմ հաշուիս համար. (մեքենայով) 47 հակ J B & Co. որոնց արժողութիւնը ամեն ծախքերովը մէկ տեղ է Լիբա Սթէրլին 534-8-0			58454 — 58454
2	12	11		
4	ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԾԱՆՔ՝ ԴՐԱՄԱՐԿԱՆ. Վերդիշէալ «Ալպանիա» շոգենաւը բեռնաւորած 47 հակ բամպակիս ծախքը. Մեքենայի 1920 Նաւողջէք 1180 Ապահովութիւն 10 փարա 60,000ի վրայ (Լոնտոն Սըն ֆայր Օֆիս ընկերութեան) 150 Նաւակի, մաքսատան պաշտօնէի. 100			3350 — 3350
3	13	11		
5	ՃՕՆՍԸՆ ՊՐՕՏԸՐՄ՝ ՓՈՒԱՆԱԿԱԳԻՐԵՐՈՒՆ. Ղըկեցի մէկ փոխ՝ Գիբ Օսմանեան Դրամանոցին Ն^o 4108. Լիբա Սթէրլ 1000. 3 ամսուան			110000 — 110000
6	14	11		
3	ՊԵՐՃ ԵՒ ԸՆԿ՝ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔԻՆ. Տուի 500 թոպ մահուտի 7 լիպրանոց, զին 15էն 52500 » 2625 հատ ֆանէլա շալ, զին 4էն 10500			63000 — 63000
5	15	13		
4	ՓՈՒԱՆԱԿԱԳԻՐՔ՝ ՀԵՏԵԻԵԱԼՆԵՐՈՒՆ. Գնեցի Օսմանեան Դրամանոցէն Լոնտրայի վրայ 3 ամսէն վճարելի 3,000 Սթէրլին լիպրայի մէկ փոխ՝ Գիբ Ն^o 4214. զին 108էն. զըշ. 324,000.			
6	ԴՐԱՄԱՐԿԱՆ՝ Տուի կանխիկ 74000			
6	ՎՃԱՐԵԼԻ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒՆ՝ Տուի մէկ թուղթ սեպտեմբեր 1ին վճարելի 200000 » » » » 10ին » 50000			324000 — 324000
4	16	15		
7	ՀԵՏԵԻԵԱԼՔ՝ ԱՐՀԱԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՅ. ԸՆԴՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹՔ՝ Տուին մէկ բօլիցա Իլիօթ վճարելի 20 օդոստոս 12000 » » » Պարոն Է Բ^o » 21 » 8000			
1	ԴՐԱՄԱՐԿԱՆ՝ կանխիկ վճարեցի 2700			22700 — 22700
	4րդ երեսը տարուելու զուամարը			2471025

	3րդ երեսին զուամարը .			2471025
3	17	16 օդոստ .		
3		ՔՕՆՍԸՆ ՊՐՕՏԸՐՄ՝ ՓՈԽ՝ - ԳՐԵՐՈՒՆ .		
		Ղրկեցի անոնց մէկ Փոխ՝ - Գիր Օսմանեան Դրամանոցին Ն ⁰ 4214. 3 ամսէն վճարելի, լրաց 3,000 .	330000	330000
	18	, ,		
3		ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐԻՔ՝ ՔՕՆՍԸՆ ՊՐՕՏԸՐՄԻՆ .		
3		Հինեցի մէկ Փոխ՝ - Գիր իրենց վրայ 3 ամսուան Ն ⁰ 4 լրաց 1,000 .	110000	110000
	19	, ,		
4		ԴՐԱՄԱՐԿՂ՝ ՀԵՏԵՒԵԱԼՆԵՐՈՒՆ .		
6		վճարեցին ստակ .	10000	
5		{ ՊԵՐՃ ԵՒ ԸՆԿ՝ԵԱՆ .		
		{ ԲԵՆԻԱՄԻՆ ՔՕՀԷՆԻՆ .	4000	14000
	20	17		
7		ՏԱՆ ԾԱԽԻՔ՝ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ .		
4		Տան համար ալիւր և այլն ծախքեր .	1100	1100
	21	, ,		
7		ՔՈՆԱՆՍԵԱԼ ՊԱՆԻՔ՝ ՓՈԽ՝ - ԳՐԵՐՈՒՆ .		
5		վաճառեցի պայմանաւ ֆինանսեալ Դրամանոցին 1,000 լրացի մէկ Փոխ՝ - Գիր Ն ⁰ 4. Լստարա ճօնսըն Պրօսթրօն վրայ 3 ամսուան . զին 108էն (ճօն Սփիթի ճիրօյովը) .	108000	108000
	22	, ,		
2		ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԾԱԽԻՔ՝ ՏԻԳՐԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻՆ .		
8		վերոյիշեալ ֆինանսեալ Դրամանոցին տուած 1,000 լրացին միջնորդութի .	225	225
	23	18		
3		ՀԵՏԵՒԵԱԼԻՔ՝ ՀԻՐՄՆ ԱՆՏ ՔՕՒՆ .		
8		ԸՆԳՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆԻՔ .		
		Այսօր Թրիեստայէն Աւստրիական Լոյս ընկերութեան «Աքուիլա Էմբերիալ» շողենաւով ընկալայ Հէրմէ Անտ Ք ⁰ ին իմ հաշուիս համար զրկած եօթը սնտուկ ճանփեսը A C Ն ⁰ 4-7, (թույ 1500) զին թուական 20 ֆիօրին, այսինքն 220 զըշ. (ֆիօրինը 11էն) ամենքը 30,000 ֆիօրին .	333000	
2		ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԾԱԽԻՔ .		
		Թրիեստայի ծախքերը՝ ապահովութիւն, նաւղջէք և ֆիօրին 64 .	704	
4		ԶԷՆ ՈՒ ՀԱՀ .		
		Բօմբիսիոն 0/0 2. ֆիօրին 600 .	6600	337304
		Ամենքը ֆիօրին 30,664. — (Գալուստ Ն ⁰ 4)		
		, ,		
		3րդ երեսը տարուելու զուամարը .		3371654

Կրկ երեսին զումարը

3371634

24 ————— 18 օգոստ

2

4

ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԾԱԽՔ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ .

Ա. քուիլա Էմբերիալով Եկած 7 անաուկը մաքսէն հանելու ծախքը .

Քօնօսչիմէնթ փոխելու

35

Մաքս

24012

Բեռնակրայ

43

24090

25 ————— 19 —————

8

9

ԱՊՐԱՆՔ ՄՈՒՍԹԱ ԷՄԻՆ ԷՖԷՆՏԻԻ .

ՄՈՒՍԹԱ ԷՄԻՆ ԷՖԷՆՏԻՆ .

Բումլու Աշրէթիէն Թաթար օղլու քարա Խամայիլ ուղտապանի ձեռամբ
բնկալայ Բրքաղաճի Մուսթա Էմին Էֆէնտիէն իր հաշուոյն համար զրկած
50 հակ բամպակը S A Ն° 1/50 զուտ 125 կենդինար զին ըստ իւր ծա-
նուցածին (սահման) 416Էն զրշ .

52000

52000

26 ————— , , —————

8

4

ԱՊՐԱՆՔ ՄՈՒՍԹԱ ԷՄԻՆ ԷՖԷՆՏԻԻ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ .

Մուսթա Էֆէնտիէն 50 հակին համար վճարեցի հետեւեալներուն .

Ուղտապաններուն 25 բեռ 95Էն զրշ .

4750

Մաքս ու բեռնակրայ

3122

7872

27 ————— 20 —————

9

3

ԲԻԹԹԻԷ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔԻՆ .

Տուի անոր 100 թույ ճանֆէս զին 300Էն զրշ .

30000

30000

28 ————— , , —————

4

7

ԴՐԱՄԱՐԿՂ՝ ԸՆԴՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒՆ .

Պ. Իլիօթ տուաւ իրեն 1 բոլիցային համար

12000

12000

29 ————— 21 —————

5

ՓՈՒԱՆԱԿԻՐԻՔ՝ ՀԵՏԵԻԵԱԼՆԵՐՈՒՆ .

Գնեցի Բոլ Բուզէնէն Բարիլ Բօթշիլտ աը Բարիի վրայ ձի ֆոխ"-Գիւր Ն°
3681 ձի ամուսան 15,000 ֆիօրլինի, զին 11, 7 փարայէն զրշ. 168,000
որ վճարեցի հետեւեալ կերպիւ .

4

6

ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ .

վճարեցի կանխիկ

զրշ .

48000

վճ" ԹՈՒՂԹԵՐՈՒՆ .

Տուի ձի թուլթ սեպ" 21ին վճարելի

զրշ .

120000

168000

6րդ երեսը տարուելու զումարը

3665616

	Յրդ Երեսին գումարը		3665616
9	30 ————— 22 օդոստ		
3	ՄԻՐԶԱ ՄԻՀՐԱՆ՝ ԸՆԴՀ՝ ԱՊՐԱՆՔԻՆ . Տուի պայմանաւ 500 թոպ ճանֆէս ղին 260էն ՂՐԸ .	130000	130000
1	31 ————— , , —————		
8	ԴՐԱՄԱՐԿՂ՝ ՄՈՒՍԹԱ ԷՄԻՆ ԷՖԷՆՏԻՒ ԱՊՐԱՆՔԻՆ . Վաճառեցի կանխիկ Պ. Չիմերին 25 հակ Մուսթա Էմին Էֆէնտիի բամպակէն մերկ 55 կենդինար ղին 425էն	23375	23375
8	32 ————— , , —————		
1	ԱՊՐԱՆՔ ՄՈՒՍԹԱ ԷՄԻՆ ԷՖԷՆՏԻՒ՝ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ . Պ. Չիմերին տուած բամպակներու համար վճարեցի . Ճիւղէ միջնորդին ՂՐԸ . Կշռողին և այլն » .	233 47	280
8	33 ————— , , —————		
5	ՇԷՐՄՆ ԱՆՏ ՔՕ ՓՈՒ՝-ԳՐԵՐՈՒՆ . Ղրկեցի անոնց մէկ Փոխ՝-Գիրն՝ 3181 Բարիզի վրայ (Բոլ Գուգէնի) 15,000 ֆիորին ՂՐԸ .	165000	165000
9	34 ————— 23 —————		
6	ՄՈՒՍԹԱ ԷՄԻՆ ԷՖԷՆՏԻ՝ ՎՃԱՐԵԼԻ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒՆ . Ստորագրեցի ընդունելու համար Մուսթա Էմին Էֆէնտիին իմ վրաս քաշած Ս. Արդարեան հրամանին 8,000 ղուրուշնոց մէկ բոլիցան վճարելի 25 ամսոյս ՂՐԸ .	8000	8000
10	35 ————— , , —————		
3	ԶԱՆԱԶԱՆՔ (1) ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔԻՆ . Երկու շաբաթ պայմանաւ վաճառեցի Գասթելլին 50 թոպ ճանֆէս ղին 270էն ՂՐԸ .	13500	13500
1	36 ————— 24 —————		
4	ԴՐԱՄԱՐԿՂ՝ ՀԵՏԵԻՆԱԼՆԵՐՈՒՆ .		
4	վճարեցին { ԱՐՀԱԿԵԱՆ ԵՂԱՐԱՐՑ .	10000	
6	{ ՊԵՐՃ ԵՒ ԸՆԿ՝ԵԱՆ .	10000	
9	{ ԲԻԹԻԷԻՆ .	3000	23000
	7րդ Երեսը տարուելու գումարը		4028771

(1) Այս տեղ փոխանակ «Գասթելլի ընդհ» ապրանքին» ըսելու «Զանազանք ընդհանուր ապրանքին» ըսինք: Վասն զի կրկնատոմարի կանոններէն մէկն է որ, եթէ վաճառական մը գործը մի ոմենայ այնպիսի մէկու մը հետ, որուն հետ տարին մէկ կամ քիչ անգամ գործը կը պատահի, անատն «Զանազանք» անուամբ հաշիւ մը կը բացուի որ այսպիսիներու կը վերաբերի:

	6րդ երեսին գումարը		4028771	
3	37 ————— 24 օգոստոս			
	ՀԵՏԵՒԵԱԼՔ՝ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔԻՆ			
	Վաճառեցի կանխիկ Անդուանին 300 թօս Զանֆէս, զին 270Լն ղուրուշ 81,000.—			
1	ԴՐԱՄԱՐԿՂ՝ վճարեց կանխիկ	79380		
4	ԶԷՆ ՈՒ ՇԱՀ՝ % 2 զեղչ	4620	81000	
	38 ————— 25 —————			
7	ԸՆԴՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹՔ՝ ԸՆԴՀ՝ ԱՊՐԱՆՔԻՆ			
3	Վաճառեցի Պ. Միհրդատեանի 700 թօս 7 լիպրանոց մահուտի զին 13Լն ղըշ. 79,380.—			
	Որուն համար 3 թուղթ տուաւ			
	Ա.ը սեպտ. 10ին վճարելի	30000		
	Բ.ը » 22ին »	30000		
	Գ.ը » 23ին »	19380	79380	
	39 ————— , , —————			
6	ՎՃԱՐԵԼԻ ԹՈՒՂԹՔ՝ ԸՆԴՈՒՆԱԿԱՆ ԹՎԹԵՐՈՒՆ			
7	Ս. Արդարեանի ձեռք ունեցած մէկ թուղթս աղատեցի Պարոն է Բ՞ի մէկ թուղթը տալով	8000	8000	
	40 ————— 26 —————			
10	2ԻՄԷՐ ԵՒ ԸՆԿ՝ ՄՈՒՍԹԱ ԷՄԻՆ ԷՖ՝ ԱՊՐԱՆՔԻՆ			
8	Վաճառեցի 3 շաբաթ պայմանաւ 2Իմէր և Ընկ՝ 25 հակ Մուսթա Էմին էՖ՝ի բամպակէն մերկ 60 կեղկնար, զին 430Լն ղըշ.	25800	25800	
	41 ————— , , —————			
8	ԱՊՐԱՆՔ ՄՈՒՍԹԱ ԷՄԻՆ ԷՖ՝Ի ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ			
1	Վերոյիշեալ վաճառած 25 հակիս համար վճարեցի միջնորդին	258		
	Ապրանք նայողին, կշռողին	42	300	
	42 ————— 27 —————			
10	ՀԵՏԵՒԵԱԼՔ՝ ԼՈՒԻ Է Բ՞ԻՆ			
3	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔ			
	Այսօր Սօսիէթէ Փօսէէն ընկերութեան «Բասքիէն» շոգենաւով ընկալայ Մարսիլիայէն Լուի է Բ՞ին իմ հաշուոյս համար ղըկած 20 հակ շուխան (թօս 3,200) զին թօսին 110 ֆրանք այսինքն 467 ղըշ. (ֆրանքը 4 10 փոյէն.) A C Ն՞ 1/20. ամենքը ֆրանք 352,000.	1496000		
2	ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԾԱԽՔ			
	Մարսիլիայի այլ և այլ ծախքերը ֆր. 3,020	12835		
	./ (1)			
	8րդ երեսը տարուելու գումարը	1508835	4223251	
	(1) Այս նշանը կը նշանակէ թէ գործողութիւնը լմնցած չէ դեռ:			

	7րդ երեւոյն զուամբները.	1508835	4223251
4	ԶԷՆ ՈՒ ՀԱՀ. Բոմբիւն % 2. Ֆրանք 7040.— Ամերը » 362,060	29920	4538755
43	28		
1	ԴՐԱՄԱՐԿՂ՝ ԳԻՆԱՆՍԵԱԼ ԴՐԱՄԱՆՈՅԻՆ.		
7	Առի կանխիկ ֆինանսեալ Դրամանոցէն .	200000	200000
44	»		
2	ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԾԱԽՔ՝ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ.		
4	« Բասթիէնով » եկած 20 [ծօղ չուխայ]ին . Մաքս .	120040	
	Բոնուշիմէնդ. փոխելու , բեռնակիր լա .	290	120330
45	29		
11	ԺԱՆ ՃԱՔՕՄՕ՝ ՀԵՏԵՒԵԱՆԵՐՈՒՆ.		
4	Իմ հաշուոյս հա- մար ասոնցմէ ա- ռաւ կանխիկ } ԱՐՀԱԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ . ՄԻՐԶԱ ՄԻՀՐԱՆԻՆ . ԲԻԻԹԻԷԻՆ . ՊԵՐՃ ԵՒ ԸՆԿ՝ ԵԱՆ . ՉԻՄԷՐ ԵՒ ԸՆԿ՝ ԵԱՆ . (Բասթիէնով) ԶԱՆԱԶԱՆԵՐՈՒՆ . ԲԵՆԻԱՄԻՆ ԲՕՀԷՆԻՆ .	20000	
9		18000	
9		15000	
6		10000	
10		8000	
10		5000	
5		2000	78000
46	»		
4	ԴՐԱՄԱՐԿՂ՝ ԸՆԴՀ՝ ԱՊՐԱՆՔԻՆ.		
3	Վաճառեցի կանխիկ Ալեքսանտրովին 300 [ծօղ չուխայ] ին 500Լն .	150000	150000
47	30		
5	ՓՈՒԱՆԱԿԱԳԻՐԲ՝ ԲՐԱՄԷՐ ԵՒ ԸՆԿ՝ ԵԱՆ.		
11	Գնեցի ասոնցմէ Լոնտրա Հարթէրի վրայ 2 կտոր ֆոխ՝-Գիր 3 ամսուան . Ա.ը 500 Սթերլին լիրա Ն ⁰ 567.— Բ.ը 500 » » Ն ⁰ 568.— 1,000 Սթերլին լիրա զին 109Լն Վաճառեցի 4 շարթուան մէջ .	109000	109000
48	»		
8	ՀԷՐՄՆ ԱՆՏ ԲՕՒՆ ՓՈՒ՝-ԳՐԵՐՈՒՆ.		
5	Բրամէրներէն զնած 500 լիրանոց ֆոխ՝-Գրիս ձկը Ն ⁰ 567 ղրկեցի Թրի- կստա Հէրմ ԲՕՒՆ .	55000	55000
	9րդ երեսը տարուելու զուամբը .		6474336

8րդ երեսին գումարը

6474336

49 ————— 30 *սղոսառ.* —————

1
5 ԴՐԱՄԱՐԿՂ՝ ՓՈԽ՝-ԳՐԵՐՈՒՆ .
Բրաձըններէն զնած միւս 500 լիւրայի փոխ՝-Գիրս Ն⁰ 568 վաճառեցի կան-
խիկ Բիւրին զին 109. 10 փարայէն

54625

54625

50 ————— , , —————

1
11 ԴՐԱՄԱՐԿՂ՝ ՀԵՏԵՒԵԱԼՆԵՐՈՒՆ .

ՀԷՆՐԻ ԵՒ ԸՆԿ՝ԵԱՆ

Հարթուս վճարելու համար փոխ առի ֆրանք 10,000 42500

12 » » » ԿՕՆ Ի ՍՄԻԹԻՆ

12 » » » փոխ առի ֆրանք 10,000 42500

12 » » » ՊԱԹԻՍԹԷՆԻՆ

» » » փոխ առի ֆրանք 10,000 42500 — 127500

51 ————— , , —————

5
3 ՀԵՏԵՒԵԱԼ՝ ՀԵՏԵՒԵԱԼՆԵՐՈՒՆ .
ՓՈԽ-ԳԻՐԻ՝ ՃՕՆՍՕՆ ՊՐՕՏԸՐՍԻՆ .

9 Հինցի մէկ փոխանակողիւր անոնց վրայ 3 ամսուան լիւրա սըթր՝ 100 Ն⁰ 2 41000 — 41000

5 ԲԻԹԻԷ ԵՒ ՈՐԳԻԲ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԵՐՈՒՆ .

Նոյն Ն⁰ 2 փոխանակողիւրը տուի Բիւթիէ և Որդւոց ՚ի զին 108 $\frac{1}{2}$ 10850 — 10850

52 ————— , , —————

12
1 ԱՆԶՆԱԿԱՆ ԾԱԽԻ՝ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ .

Հետեւեալներուն զրկած հաշիւը վճարեցի .

Դերձակին 900

Կօշկալարին 400

Սափրիչին 150 — 1450

53 ————— 1 *Սեպտեմ.* —————

1
6 ՀԵՏԵՒԵԱԼ՝ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ .

ՎՃԱՐԵԼԻ ԹՈՒՂԹԻ՝

Օսմանեան Գրամանացին վճարեցի 200,000 զրչոյց մէկ թուղթիս համար . 200000

4 ԶԷՆ ՈՒ ՀԱՀ .

Տարեկանը $\frac{0}{100}$ 12 հաշուով միայն 17 օրուան տուկարը վճարեցի 1112

201112

10րդ երեսին տարուելու գումարը

6880873

9րդ երեսին զումարը

6880873

54 ————— 1 սեպտեմբ. —————

11

ՀԵՏԵՒԵԱԼԻՔ՝ ԺԱՆ ՃԱՔՕՄՕ ԴՐԱՄԱՏԱՆ.

11

ԲՐԱՄԵՐ ԵՒ ԸՆԿ՝ տուի մէկ չէք ժան ճարտարի վրայ. ՊՐԶ .

20000

11

ՀԵՆՐԻ ԵՒ ԸՆԿ՝ » .

8000

12

ՃՕՆ ԵՒ ՍՄԻԹ » .

10000

12

ՊԱԹԻՍԹԷՆ » .

10000

48000

55 ————— 2 —————

9

ՄՈՒՍԹԱ ԷՄԻՆ ԷՖԷՆՏԻ՝ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ.

1

Բօւթի ջորեպանով զրկեցի այսօր Բրքաղաճ Մուսթա Էմին Էֆէնտին մէկ ծրար Ա Ն⁰ 1 ՊՐԶ .

13000

13000

56 ————— 3 —————

3

ՀԵՏԵՒԵԱԼԻՔ՝ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔԻՆ.

13

ԱՆՏՕՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐԻՔ՝

Տուի 500 թույ չուխայ զին 500էն ՊՐԶ .

250000

13

ԳՐԻԳՈՐ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ.

Տուի 600 թույ չուխայ զին 500էն »

300000

9

ՄԻՐԶԱ ՄԻՀՐԱՆ.

Տուի 550 թույ ճանֆէս զին 300էն »

165000

715000

57 ————— 4 —————

7

ՖԻՆԱՆՍԻԱԼ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԺԱՆ ՃԱՔՕՄՕ ԴՐԱՄԱՏԱՆ.

11

Ժան ճարտար իմ հաշուիս համար ֆինանսիալ Դրամատան վճարեց

40000

40000

58 ————— , , —————

11

ԲՐԱՄԵՐ ԵՒ ԸՆԿ՝ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔԻՆ.

3

Տուի անոնց 500 թույ չուխայ զին 480էն

240000

240000

59 ————— 5 —————

10

ԼՈՒԻ Է ՔՕ՝ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ.

1

Մէսամէրի Էմբէրիալ Ընկերութեան «Վաղիկան» շոգենաւով զրկեցի Մար- սիլիա Լուի Է ՔՕին ֆրանք 40,000.— I B & C⁰ Ն⁰ 1

170000

170000

60 ————— , , —————

2

ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԾԱԽՔ՝ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ.

1

Վերոյիշեալ ծրարին համար ըրած ծախքերս.

Ապահովութիւն 0/0 15 փարայ (Սըն Ընկերութեան)

637 50

Նաւողջէք և այլ ծախքեր

22 50

660

11րդ երեսը տարուելու զումարը

8107533

	10րդ երեսին գումարը		8107533	
1	61 ————— 6 սեպտեմբ. —————			
13	ԳՐԱՄԱՐԿՂ՝ ԲԻԹԷՐ ԵՒ ՈՐԴԻՈՅ. Տուին այսօր 65,000 ղըշ. կանխիկ իրենց հետ ընկերութեամբ վայրի կաղ- նի առևտուր ընելու համար	65000	65000	
14	62 ————— 7 —————			
4	ԲԻԹԷՐԻ ԵՒ ԻՄ ՀԱՀՈՒԻՍ ԱՊՐԱՆՔ՝ ԳՐԱՄԱՐԿՂԻՆ. Գնեցի կանխիկ Միտիլլիէի հաճի վատիլաքիէն 2,000 կենդինար վայրի կա- ղին իմ և Բիթէրի հաշուն համար գին 62էն.	124000		
	Միջնորդութիւն.	1240		
	Կշռողի, բեռնակրի ևս	600	125840	
	63 ————— 8 —————			
3	ՀԵՏԵՒԵԱԼՔ՝ ՀԵՏԵՒԵԱԼՆԵՐՈՒՆ. ԸՆԴԴ՝ ԱՊՐԱՆՔ՝ ՊԵՐՃ ԵՒ ԸՆԿ՝ ԵԱՆ. Տուին պարտքի տեղ 20 հակ բամպակ մերկ 54 կնդնր. գին 420էն	21680	21680	
6	2			
1	1			
	ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԾԱԼԻՔ՝ ԳՐԱՄԱՐԿՂԻՆ. Վերոյիշեալ 20 հակին զանազան ծախքերը	80	80	
	64 ————— 10 —————			
6	ՀԵՏԵՒԵԱԼՔ՝ ՀԵՏԵՒԵԱԼՆԵՐՈՒՆ. ՎՃԱՐԵԼԻ ԹՈՒՂԹՔ՝ ՀԵՏԵՒԵԱԼՆԵՐՈՒՆ. Օսմանեան Դրամանոցին 50,000 ղուրուշնոց մէկ թղթիս համար վճարեցի հետեւեալ կերպիւ.			
1	ԳՐԱՄԱՐԿՂԻՆ Կանխիկ տուի 200 Օամ. լիրա	20000		
11	ԺԱՆ ՔԱՔՕՄՕԻՆ Անոր հաշուն անցաւ 300 Օամ. լիրա	30000	50000	
4	1			
	ՋԷՆ ՈՒ ՀԱՀ ԳՐԱՄԱՐԿՂԻՆ. Տարեկան 0/0 12 հաշուով տուած տոկոսս	450	450	
	65 ————— 11 —————			
11	ԺԱՆ ՔԱՔՕՄՕ՝ ԸՆԴՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒՆ. Տուի անոր Պ. Միհրդատի մէկ թուղթը վճարելի այսօր	30000	30000	
7	66 ————— 11 —————			
14	ԵՌԻՍՏՈՒՓ ՀԻԵՏԱՎԵՐՏԻ՝ ԸՆԴԴ՝ ԱՊՐԱՆՔԻՆ. Տուի անոր 2 հակ չուխայ Ն ⁰ 7 Ն ⁰ 10 թօյ 320 գին 500էն	160000	160000	
3				
	12րդ երեսը տարուելու գումարը		8560583	

	11րդ երեսին դամարը		8560583
67	12 սեպտ.		
7	ՀԵՏԵԻԵԱԼԻՔ՝ ԸՆԴՈՒ՝ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒՆ.		
	Ջեղչել տուի այսօր Պ. Միհրդատին ամսոյս 22ին վճարելի 30,000 դր.		
	բուհոյ մէկ թուղթը		
1	ԳՐԱՄԱՐԿՂ.		
	Տուաւ կանխիկ	29900	
4	ՋԷՆ ՈՒ ՇԱՀ.		
	Տարեկան 0/0 12ի հաշուով բրած ղեղչս.	100	30000
68	13		
5	ՓՈՒ՝-ԳԻՐԻՔ՝ ԱՇՈՏ ԼԵԻՈՆԵԱՆԻՆ.		
14	Գնեցի պայմանաւ անորմէ Լոնտրա Լեոնեան և Ընկ' եան վրայ 300 Սթեր-		
	լին լիրայի մէկ Փոխ' - Գիր Ն ⁰ 109 իմ/ հրամանիս 3/m d. ղին 109		
	30 փարայէն	32925	32925
69	,,		
3	ՃՕՆՍԸՆ ՊՐՕՏԸՐՄ՝ ՓՈՒ՝-ԳՐԵՐՈՒՆ.		
5	Ղրկեցի մէկ Փոխ' - Գիր Լեոնեանի Ն ⁰ 109 Լիրա Սթերլին 300	33000	33000
70	15		
1	ԳՐԱՄԱՐԿՂ՝ ԸՆԴՀ՝ ԱՊՐԱՆՔԻՆ.		
3	Վաճառեցի կանխիկ Թովմաս և Ընկ' եան Պերճ և Ընկ' էն առած 20 հալ		
	բամպակս մերկ 53 կենդինար 22 1/2 հոխայ ղին 570էն	30495	30495
71	16		
2	ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԾԱՌՔ՝ ԳՐԱՄԱՐԿՂԻՆ.		
1	Վերոյիշեալ 20 հալ բամպակին համար վճարեցի	272	
	Միջնորդին	28	300
	Կշուողին		
72	17		
14	ԲԻԹԷՐԻ ԵՒ ԻՄ ՀԱՀՈՒԻՄ ԱՊՐԱՆՔ՝ ԳՐԱՄԱՐԿՂԻՆ.		
1	Վայրի կաղնի մթերանոցին մէկ ամսուան վարձք վճարեցի	300	
	Բանողջէք	300	600
73	,,		
1	ՀԵՏԵԻԵԱԼԻՔ՝ ԳՐԱՄԱՐԿՂԻՆ.		
11	ՀԷՆՐԻ ԵՒ ԸՆԿ՝՝ վճարեցի կանխիկ	20000	
12	ՊԱԹԻՍԹ	10000	30000
	13րդ երեսը տարուելու դամարը		8717903

	12րդ երեսին զումարը.		8717903
74	12 սեպտմ.		
9	ՄՈՒՍԹԱ ԷՄԻՆ ԷՖԷՆՏԻ՝ ՋԷՆ ՈՒ ՇԱՀԻՆ.		
4	Մուսթա Էմին Էֆենտին 50 հալ բամպակը որ 49,175 ղրշ. արժեց.		
	Իր հաշիւը կ'անցունեմ այսօր.		
	$\frac{0}{0}$ 2 քովսիւնս	982 50	
	$\frac{0}{0}$ $\frac{1}{2}$ վաճառատան վարձք	245 50	1228
75	,,		
9	ՄՈՒՍԹԱ ԷՄԻՆ ԷՖԷՆՏԻ՝ ՄՈՒՍԹԱ ԷՄԻՆ ԷՖԷՆՏԻ՝ ԱՊԲԱՆԳԻՆ.		
8	Մուսթա Էմին Էֆենտին հաշիւը.		
	Իր ղրկած ապրանքը	52,000.—	
	Բոլոր ծախքերը, քովսիւնի եւ	9,680.—	
		61,680.—	
	Բոլոր ապրանքը միայն հոս արժեց	49,175.—	
	Ըրած ֆեաղը	12,505.—	12505
76	18		
9	ՄՈՒՍԹԱ ԷՄԻՆ ԷՖԷՆՏԻ՝ ԺԱՆ ՃԱՔՕՄՕԻՆ.		
11	Ժան Ճաքօմ ինչ համար մէկ ծրար ղրկեց Մուսթա Էֆենտին Ա Ն ⁰ 2	18495	18495
77	19		
1	ԴԻԼՄԱԲԱՂ՝ ՀԵՏԵԻԵԱԼՆԵՐՈՒՆ.		
4	{ ԱՐՇԱԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ ՊԵՐՃ ԵՒ ԸՆԿՆԵԱՆ 2ԻՄԷՐԻՆ. ԲԻԽԹԻԷՐՆ (Գասթելի) ԶԱՆԱԶԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԻՐԶԱ ՄԻՀՐԱՆԻՆ	8300	
6		11320	
10		17800	
9		20000	
10		7500	
9		40000	104920
78	,,		
5	ՓՈՒՆՆԱԿԻՐԳ՝ ԵՈՒՍՈՒՖ ՀԻԵՏԱՎԷՐՏԻՆ.		
14	Տուաւ մէկ փոխանակաղր Ն ⁰ 781 մէկ ամսուան Բարիլ Ատօլֆ Մարբուարտի վրայ 20,000 ֆրանք զին 4 ղրշէն	80000	80000
79	,,		
10	ԼՈՒԻ Է Ք ⁰ ՓՈՒ՝-ԳԻԵՐՈՒՆ.		
5	Ղրկեցի վերոյիշեալ Հիւտալէրտին Փոլս՝-Գիլը Ն ⁰ 781 ֆրանք 20,000	85000	85000
80	,,		
14	ԱՇՈՏ ԼԵԻՈՆԵԱՆ ԺԱՆ ՃԱՔՕՄՕԻՆ.		
11	Տուի անոր մէկ չէք Ճաքօմ գրամատան վրայ	10000	10000
	14րդ երեսը տարուելու զումարը		9030051

13րդ երեսին զուամարը.

9030051

81 ————— 19 սեպտեմբեր.

ՀԵՏԵՒԵԱԼԻՔ՝ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ.

1

11

ԺԱՆ ՃԱՔՕՄՕ

40000

11

ՀԷՆՐԻ ԵՒ ԸՆԿ՝

14500

12

ՃՕՆ ԵՒ ՍՄԻԹ

8000

12

ՊԱԹԻՍԹԵՆ

7500

70000

82 ————— 20

5

ՀԵՏԵՒԵԱԼԻՔ՝ ԲԷՆԻԱՄԻՆ ՔՕՀԷՆԵՆ.

ՔՕՀԷՆ սնանկանալով ինձ ունեցած 74,000 շրշ, պարտքին 0/0 40ը միայն տուաւ.

1

ԴՐԱՄԱՐԿՂ՝

0/0 40 կանխիկ առածս.

29600

4

ԶԷՆ ՈՒ ՇԱՀ՝

0/0 60 բրած փաստ

44400

74000

83 ————— ,,

14

1

ԲԻԹԵՐ ՈՒ ԻՄ ՀԱՇՈՒԻՍ ԱՊՐԱՆԻՔ՝ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ.

Վայրի կաղնի բանողջէք, այլ և այլ ծախքեր . . . շրշ.

500

500

84 ————— 21

11

6

ՀԵՏԵՒԵԱԼԻՔ՝ ԺԱՆ ՃԱՔՕՄՕՐԻՆ.

ՎՃԱՐԵԼԻ ԹՈՒՂԹԻՔ.

Ինձ համար վճարեց բոլ Բուզնի մէկ նոթը . . . շրշ.

120000

4

ԶԷՆ ՈՒ ՇԱՀ՝

30 օրուան տոկոսը տարեկան 0/0 12 հաշուով . . . շրշ.

1200

121200

85 ————— ,,

11

9

ԺԱՆ ՃԱՔՕՄՕ ՄԻՐԶԱ ՄԻՀՐԱՆԵՆ.

Իմ հաշուիս համար Միրզա Միհրան Ժան ճաքօմօին տուաւ . . . շրշ.

30000

30000

86 ————— ,,

1

4

ԴՐԱՄԱՐԿՂ՝ ՀԵՏԵՒԵԱԼՆԵՐՈՒՆ.

վճարեցին

{ ԱՐՇԱԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՅ՝

30000

{ Ե. ՀԻԻՏԱՎԷՐՏԻԻ

20000

{ ԲՐԱՄԵՐ ԵՒ ԸՆԿ՝ ԵԱՆ

50000

100000

87 ————— 22

14

14

ԱՇՈՏ ԼԵՒՈՆԵԱՆ՝ ԲԻԹԵՐԻ ԵՒ ԻՄ ՀԱՇՈՒԻՍ ԱՊՐԱՆԻՔԻՆ.

Վաճառեցի 3 շաբաթ պայմանաւ 1000 կենդինար վայրի կաղին զին 85էն.

85000

85000

15րդ երեսը տարուելու զուամարը

9510751

		14րդ երեսին գումարը		9510751
14	88	22 սեպտ.		
1	ԲԻԹԷՐԻ ԵՒ ԻՄ ՀԱՇՈՒԻՍ ԱՊՐԱՆՔԻ ԴՐԱՄԱՐԿԱՆ.			
	Առաւ Լեոնեանին վաճառած ապրանքին համար վճարեցի.			
	Միջնորդին, կշռողին և		900	900
11	89	23		
7	ԺԱՆ ՔԱՔՕՄՕ՝ ԸՆԴՈՒՆԱԿԱՆ ԹՂԹԵՐՈՒՆ.			
	Տուի Միհրդատեանին մէկ թուղթը վճարելի այսօր.		19380	19380
	90	„		
1	ՀԵՏԵՒԵԱԼՔ՝ ԴՐԱՄԱՐԿԱՆ.			
11	ՀԻՆՐԻ ԵՒ ԸՆԿ՝ վճարեցի		10500	
12	ՃՕՆ ՍՄԻԹ՝		24500	
12	ՊԱԹԻՍԹ՝		15000	50000
	91	24		
1	ԴՐԱՄԱՐԿԱ՝ ԲԻԹԷՐԻ ԵՒ ԻՄ ՀԱՇՈՒԻՍ ԱՊՐԱՆՔԻՆ.			
14	Վաճառեցի կանխիկ Վուրթալին 600 կենդինար բանուած վայրի կաղին, ղին 90էն		54000	54000
	92	„		
14	ԲԻԹԷՐԻ ԵՒ ԻՄ ՀԱՇՈՒԻՍ ԱՊՐԱՆՔ՝ ԴՐԱՄԱՐԿԱՆ.			
15	Վերոյիշեալ ապրանքին համար միջնորդին և այլալը ծախքերու տուածս		600	600
	93	25		
15	ԴՐԱՄԱՐԿԱ՝ ՀԵՏԵՒԵԱԼՆԵՐՈՒՆ.			
13	վճարեցին { ԱՆՏՈՆԵԱՆ ԵՂԱՐՑ		50000	
13	{ ԳՐԻԳՈՐ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆԻՆ.		50000	100000
	94	„		
3	ՀԵՏԵՒԵԱԼՔ՝ ՀԵՏԵՒԵԱԼՆԵՐՈՒՆ.			
14	ՓՈԽ՝-ԳԻՐԳ ԱՇՈՏ ԼԵՒՈՆԵԱՆԻՆ.			
	Նոյնէն առի մէկ Փոխ՝-Գիր Ն ⁰ 162 մէկ ամսուան Լոնարա Լեոնեան է			
3	Ք ⁰ ի վրայ Լ. Ս. 300 ղին 109. 30 փարայէն		32925	32925
	ՃՕՆՍԸՆ ՊՐՕՏԸՐՍ՝ ՓՈԽ՝-ԳՐԵՐՈՒՆ.			
5	Ղրկեցի այսօր Ն ⁰ 162. 300 լրայի Փոխ՝-Գիրը		33000	33000
	95	26		
15	ԴՐԱՄԱՐԿԱ՝ ԲԻԹԷՐԻ ԵՒ ԻՄ ՀԱՇՈՒԻՍ ԱՊՐԱՆՔԻՆ.			
14	Վաճառեցի կանխիկ Պոխորին 250 կենդինար վայրի կաղին երրորդական ղին 30էն		7500	7500
	96	„		
10	ԶԱՆԱԶՆԱՔ՝ ԲԻԹԷՐԻ ԵՒ ԻՄ ՀԱՇՈՒԻՍ ԱՊՐԱՆՔԻՆ.			
14	Վայրի կաղին մնացած մէկ պղտիկ մասը վաճառեցի Բաղբալին 3000 ղըշի.			
	վճարելի շաբթուս մէջ		3000	3000
		16րդ երեսը տարուելու գումարը		9812056

	13րդ երեսին գումարը		9812056
	97 ————— 26 սեպտ. —————		
14	ԲԻԹԷՐԻ ԵՒ ԻՄ ՀԱՇՈՒԻՍ ԱՊՐԱՆՔ՝ ՀԵՏԵՒԵԱԼՆԵՐՈՒՆ.		
4	 ԶԷՆ ՈՒ ՇԱՀԻՆ.		
	ԲԻԹԷՐԻ ՀԵՍ ԸՐԱԾ ՎԱՅՐԻ ԿԱՂՆԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵՆՆԷՍ շահ ՊՐԶ.	40530	
13	ԲԻԹԷՐ ԵՒ ՈՐԳԻՈՑ.		
	Ինձի ՀԵՍ ԸՐԱԾ ՎԱՅՐԻ ԿԱՂՆԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵՆՆԷՍ շահ ՊՐԶ.	40530	24060
	98 ————— 27 —————		
13	ԱՆՀԱՐԺ ՍՏԱՅՈՒԱԾՔ՝ ՀԵՏԵՒԵԱԼՆԵՐՈՒՆ.		
	Գնեցի տիկին Անդուանէն Հաճըլար զիւղը տուն մը 450 Օսմ. լիւրայի զոր վճարեցի հետեւալ կերպիւ .		
13	ԱՆՏՈՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ.		
	Անոնց անցաւ ՊՐԶ.	30000	
13	ԳՐԱՄԱՐԿՂԻՆ.		
	Կանխիկ վճարեցի ՊՐԶ.	15000	45000
	99 ————— 28 —————		
7	ՖԻՆԱՆՍԵԱԼ ԳՐԱՄԱՏՈՒՆ՝ ԳՐԱՄԵՐ ԵՒ ԸՆԿ՝ ԵԱՆ.		
11	Այսօր ինձ համար ֆինանսեալ Դրամանոցին հաշուին անցուցին ՊՐԶ.	50256	50256
	100 ————— 29 —————		
13	ԳՐԱՄԱՐԿՂ՝ ԸՆԴՀ՝ ԱՊՐԱՆՔԻՆ.		
3	Վաճառեցի կանխիկ Պ. Սիսակին 130 թօս չուխայ զին 480Էն ՊՐԶ.	62400	62400
	101 ————— ,, —————		
5	ՓՈՒ՝-ԳԻՐՔ՝ ԱՆՏՈՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ.		
13	Տուին մէկ Փոխ՝-Գիր Շաւարշեան Ն ⁰ 204 երեք ամսուան Լոնարա Շա- ւարշեան է Գ ⁰ ի վրայ Լիրա Սթերլին 500 զին 108Էն ՊՐԶ.	54000	54000
	102 ————— ,, —————		
5	ՓՈՒ՝-ԳԻՐՔ՝ ԳՐԱՄԱՐԿՂԻՆ.		
13	Գնեցի կանխիկ Ռէճիօ է Գիր 20,000 Ֆրանքի մէկ Փոխ՝-Գիր Ն ⁰ 317 3 ամսուան Մարտիլիա Սիվան եղբարց վրայ զին 3 1/2Էն ՊՐԶ.	70000	70000
	103 ————— ,, —————		
5	ՀԵՏԵՒԵԱԼՔ՝ ՓՈՒ՝-ԳՐԵՐՈՒՆ.		
3	ՃՕՆՍԸՆ ՊՐՕՏԸՐՍ.		
	Ղրկիցի մէկ Փոխ՝-Գիր Շաւարշեան Ն ⁰ 204 Լ. Ս. 500 ՊՐԶ.	55000	
10	ԼՈՒԻ Է Գ ⁰ .		
	Ղրկեցի մէկ Փոխ՝-Գիր Ռէճիօ Ն ⁰ 317 Ֆրանք 20,000 ՊՐԶ.	85000	140000
	17րդ երեսը տարուելու գումարը		10254772

	16րդ երեսին դամարը.		10254772
15	104 ————— 30 սեպտմ.		
2	ՀԵՏԵՒԵԱԼԻՔ՝ ԳՐԱԽԱՐԱԿՆԵՐ.	124	
12	ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԾԱԽՔ՝ ԼճԱՐԱ զարկած մի հեռադիրս .	4500	1624
	ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԾԱԽՔ՝ Ինքս առի .		
3	105 ————— , ,		
6	ՀԵՏԵՒԵԱԼԻՔ՝ ՀԵՏԵՒԵԱԼՆԵՐՈՒՆ .		
	ՃՕՆԱՍՕՆ ՊՐՕՏԵՐԱՍ . ՃՕՆԱՍՕՆ ՊՐՕՏԵՐԱՍԻ ԲՈՎ ԱՊՐԱՆՔԻՍ .		
	ԼճԱՐԱՅԻ ԺՈՆԱՍՆ ՊՐՕՏԱՐԱՍ ԱՅՍՕՐ ԿՐ ԴՐԿԷ ԼԻՆՃ՝ ԱԼՂԱՆԻԱ շողենաով զրկած		
	J B 1/47 47 հակ բառակալիս հաշիւը .		
	9 հակ լիարա 3335 զին 13 3/4 լիւրա 494—4—0.		
	24 » » 9105 » 12 1/4 » 464—44—0.		
	44 » » 5690 » 14 » 331—48—0.		
2	47 » » 48130 » 987—43—0. . .	108632 50	108632 50
3	ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԾԱԽՔ՝ ՃՕՆԱՍՕՆ ՊՐՕՏԵՐԱՍԻՆ .		
	Վերոյիշեալներուն հոն եղած ծախքերը՝ քովիսիօն , ապահովութիւն և այլն		
	լիւրա 97—43—0	10741 50	10741 50
5	106 ————— , ,		
3	ՓՈՒ—ԳԻՐԻՔ՝ ՃՕՆԱՍՕՆ ՊՐՕՏԵՐԱՍԻՆ .		
	Հինեցի անոնց վրայ մի փոխանակադիր 3 ամսուան բիթեր և Որդւոց հրա-		
	մանին Լ. Ս. 600. —ն ⁰ 3	66000	66000
13	107 ————— , ,		
5	ԲԻԹԵՐ՝ ՀԵՏԵՒԵԱԼՆԵՐՈՒՆ .		
	ՓՈՒ՝—ԳՐԵՐՈՒՆ .		
	Տուի մի փոխ՝—Գիր. Ն ⁰ 3 ԼճԱՐԱ ՃՈՆԱՍՆԻ վրայ երեք ամսէն վճարելի		
	Լ. 600 զին 109. 30 փարայէն	65850	
15	ԳՐԱԽԱՐԱԿՆԵՐ.		
	Կանխիկ վճարեցի	9680	75330
5	108 ————— , ,		
	ՀԵՏԵՒԵԱԼԻՔ՝ ՀԵՏԵՒԵԱԼՆԵՐՈՒՆ .		
	ՓՈՒ՝—ԳԻՐԻՔ՝ ՀԵՏԵՒԵԱԼՆԵՐՈՒՆ .		
	Գնեցի Օսմանեան զրամանոցէն ԼճԱՐԱՅԻ վրայ 3 ամսուան մի փոխ՝—Գիր Ն ⁰		
	5612 Լ. 5000— զին 109էն զըշ 545000 որ վճարեցի հետեւեալ կերպիւ .		
15	ԳՐԱԽԱՐԱԿՆԵՐ.		
	Տուի կանխիկ 4000— Օսմանեան լիւրա	400000	
6	ՎՃԱՐԵԼԻ ԹՂԹՈՅ.		
	Տուի մի թուղթ հակ՝ 3ին վճարելի տարեկան ⁰ / ₁₂ տոկոսով	145000	545000
3	ՃՕՆԱՍՕՆ ՊՐՕՏԵՐԱՍ ՓՈՒ՝—ԳՐԵՐՈՒՆ .		
5	Ղրկեցի սոյն Ն ⁰ 5612 Փոխ՝—Գիրը ԼճԱՐԱ ՃՈՆԱՍՆ ՊՐՕՏԱՐԱՍԻՆ Լ. 5000	550000	550000
			11612300

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՔ. ԸՆԳՀԱՆՈՒՐ ԿՇՈՒՒ (1)

109 — 30 սեպտմբ.

4	2	ԶԷՆ ՈՒ ՀԱՀ ՀԵՏԵՒԵԱԼՆԵՐՈՒՆ.	ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԾԱԽՔԻՆ.		
		Մինչև այսօր ըրած վաճառատան ծախքս		257055	50
7		Մինչև այսօր ըրած տան համար ծախքս	ՏԱՆ ԾԱԽՔԻՆ.	1100	—
12		Մինչև այսօր ըրած անձնական ծախքս	ԸՆԶՆԱԿԱՆ ԾԱԽՔԻՆ.	2950	—
					261105 50

110 — , , —

4	3	ՀԵՏԵՒԵԱԼՔ՝ ԶԷՆ ՈՒ ՀԱՀԻՆ.			
		ԸՆԳՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔ՝			
		Մինչև այսօր առած ու ծախած ապրանքէս անգուտ շահ		233813	—
6		ՃՕՆՍՅՈՒՆ ՊՐՕՏԵՐՍԻ ՔՈՎ ԱՊՐԱՆՔՍ.			
		Լժնտրա ճոնսոնի ձեռքով ծախուած 47 հակ բամպակէն շահ		50178	50
3		ՓՈՒԱՆԱԿԳԻՐՔ.			
		Մինչև այսօր առած, վաճառած ու քաշած փոխ-Գրեթէս շահ		29225	—
					313216 50

111 — , , —

4	4	ԳՐԱՄԱԳԼՈՒԻ՝ ԶԷՆ ՈՒ ՀԱՀԻՆ.			
		1865 Օգոստոս 1էն մինչև սեպտ' 30—1865. ըրած առոււորէս դոյաքած			
		ֆեսսը, որ դրամադ լիւէս վար կ'ընցընեմ		39552	—
					39552 —

112 — , , —

15	6	ՀԵՏԵՒԵԱԼՔ՝ ԳՈՑԵԼՈՒ ՀԱՀՈՒՒՆ.			
		ՎԱՃԱՐԵԼԻ ԹՈՒՂԹՔ.			
		Օսմանեան դրամանոցին քով հոկ' 3ին վճարելի մէկ թուղթս		145000	—
7		ՖԻՆԱՆՍԻԱԼ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ.			
		Ունեցած պարտքս		1744	—
8		ՏԻԳՐԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ.			
		Ունեցած պարտքս		225	—
8		ՀԻՐԱՆ ԱՆՏ ՔՕ Ի ԹՐԵՍՏ.			
		Ունեցած պարտքս		117304	—
					264273 —
		19րդ երեսը տարուելու գումարը			

(1) Երկնատոմարս մինչև հոս կարդացողը, ընդհանուր կշռի վրայ տեղեկութիւն առած չէ՞ դեռ. բայց քանի որ ընդհանուր կշռի գործողութիւնները անհրաժեշտ պէտք են օրհաշուին մէջ իբր առեւտրական գործողութիւն անցնիլ. պարտաւորեցանք հոս դնել որուն վրայ ետքը պիտի խօսինք:

ՄԱՅՐ-ՏՈՄԱՐ

ԿԱՄ

ՄԱՅՐ-ՀԱՇԻԻ

Հ. Ի՞նչ է Մայր-Տոմարը :

Պ. Ասիկայ վաճառականին բոլոր հաշիւները պարունակող տետրակ մ'է՝ որ ուզած վայրկեանին կը ցուցնէ թէ ի՞նչ և քանի՞ դուրուշի ապրանք ունի, թէ զրամարկղին մէջ քանի՞ դուրուշ կայ, ձեռքը որո՞ւ և քանի՞ ընդունա- կան թղթեր ունի, որո՞ւն ձեռքը և որչափ վճարելի թուղթ ունի, թէ որո՞ւ կը պախտի և որմէ՞ կը պահանջէ :

Հ. Գործողութիւն մը Օրհաշուէն Մայր-Տոմար ի՞նչպէս կը բերուի :

Պ. Օրհաշուին մէջ անցած գործողութիւն մը Մայր-Տոմարի մէջ անցընելը շատ դիւրին է. նախ՝ Օրհաշ- ուի մէջ որչափ հաշիւներ որ յիշեր ես, զորօրինակ՝ Դրամադուլ, Դրամարկղ, Կարասիք, Վաճառատան, Անձ- նական և Տան ծախք, Չէն ու Շահ, Անշարժ ստացուածք, Պերճ, Դժնսըն, Գրիգոր, Անտոն և այլն, ասոնց ա- մեն մէկուն համար՝ զատ զատ հաշիւներ պէտք է բանալ Մայր-Տոմարին մէջ :

Հ. Ի՞նչպէս ու ի՞նչ ձևով կը բացուին այս հաշիւները :

Պ. Մէկ հաշուի համար Մայր-Տոմարին աջ և ձախ երեսներուն վրայ այսպէս պէտք է գծուած ըլլայ.

ՊԱՐՏԻ—

(Ա)

—ՊԱՀԱՆՁԻ

Մէջ երես															Դրեց զիմե
	Բ	Գ	Զ	Է	Ժ	Լ	Ն	Գ	Ե	Է	Թ	Ի	Խ	Հ	Ձ

Ա. Հաշուին անունը դնելու տեղը :

Բ. Գ. Դ. Ե. Թուականը դնելու տեղերը :

Զ. Պարտապէք հաշուին անունը դնելու տեղը :

Է. Պարտական հաշուին անունը դնելու տեղը :

Ը. Թ. Գործողութեան բացատրութիւնը դնելու տեղերը :

Ժ. Ի. Գործողութիւնը Օրհաշուին որ երեսը ըլլալը նշանակելու տեղերը :

Լ. Պարտապէք հաշիւը Մայր-Տոմարին որ երեսը ըլլալը նշանակելու տեղը :

Խ. Պարտական հաշիւը Մայր-Տոմարին որ երեսը ըլլալը նշանակելու տեղը :

Ն. Դ. Զ. Գումարը ու հարիւրերորդք :

Ամեն մէկ հաշուի համար այսպէս գծել վերջ, Օրհաշուէն առնելով կ'սկսիմ կարգաւ գործողութիւնները լուծել — բանք թէ հետեւալ գործողութիւնը օրհաշուին Գրդ. երեսին մէջ տեսանք, զոր Մայր-Տոմարին մէջ պիտի նշուենք :

10 Օգոստոս 1866.

2 ԴՐԱՄԱՐԿՂ՝ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆԳԻՆ .

Տ Ժօրվին տուի կանխիկ 10 կենդինաբ բամպակ զին 600Հն հռ.

6000—6000—

Այս գործողութիւնը օրհաշուէն Մայր-Տոմարը կ'անցունեմ հետեւեալ կերպիւ. նախ՝ դրամարկի հաշիւը կը բանամ, ու այն հաշուին, աւարի երեսին տակ կը գրեմ այսպէս . . .

10 օդոստոս — ԸՆԳՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԸՆՔԻՆ — Ժօրժին տուած 10 կենդինար բամպակէս — 9—5—դրշ. 6000,—

Յետոյ ընդհանուր ապրանքին հաշիւը կը բանամ ու անոր պահանջէ երեսին տակ կը գրեմ այսպէս .

10 օղոստոս — ԴԻՄԵՐԿԷՆ — Ժօրժին տուած 10 կենդինար բամպակիս համար — 9—2—դր. 6000. —

Աւելի յայտնի ընելու համար օրինակը դնենք հոս .

Գարուն

ԴԻՄԵՆԻԿՈՒ

Պահանջէ

1865		O U							O U
Օգոստ. 10	Ընդ. ապրանքին	Հօրեին տուած էն.	9	5	6000				

Պարտի

ԸՆԴՀ՝ ԼՊՐԱՆԻՔ

Պահանջէ

				O	Մ	1865				O	Մ
						Օգոստ.	10	Գրամարկիչն	ժողովին տուած էն.	9	2 6000

Հ. Ըսեմք թէ՛ Օրհնաշուն մէջ դործողութեան մը պարտականն ու պարտատէրը այսպէս են .

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔ՝ ՀԵՏԵՒԵԱԼՆԵՐՈՒՆ՝

Փոխ''-Գրեւորութիւն շրշ. 6,000.—

ԴՐԱՄԱՐԿԱՆ Ծ 4,000.—

ճՕՆԻՆ » 5,000.— 15,000.—

Լինչպէս պէտք եմ անցունել Մայր-Տոմարին մէջ:

Պ. Նախ՝ «ԸՆԳԷՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔ» հաշիւը կը բանաս, ու անոր աջ երեսին, այսինքն, պարպէ երեսին տակ, այսպէս կը գրես . . .

... ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ... 772 15,000.—

ձևերը «ՓՈՒ՛-ԳԻՐԳ» հաշվը կը բանաս և անոր ձախ (պահանջ) երեսին տակ կը դրես այսպէս . . .

• • • • • ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԸՊՐԱՆՔԻՆ • • • • • 772. 6,000.---

Յետոյ «ԴՐԱՄԱՐԿԻ» հաշիւը կը բանաս, ու անոր պահանջէ երեսին տակ կը գրես .

. . . ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔԻՆ՝ շրշ. 4,000.—

Ետքը «ՃՕՆ» հաշիւը կը բանաս ու անոր պահանջէ երեսին տակ ալ կը գրես այսպէս .

. . . ԸՆԴՀ՝ ԱՊՐԱՆՔԻՆ՝ շրշ. 5,000.—

Եւ ահա այսպէս նոյն գործողութիւնը կատարելապէս Մայր-Տոմարը անցուցած կ'ըլլաս :

Հ. Գործողութիւնները Մայր-Տոմար անցունելու ատեն օրհաշուին մէջ ինչ կը նշանակես :

Պ. Միայն լուսանցքէն դուրս ելած (— այս կերպ) գծին վերը պարտական հաշիւը՝ Մայր-Տոմարին քանի եւրորդ երեսն որ է նոյն թիւը կը դնեմ, իսկ տակը՝ պարտատէր հաշիւը Մայր-Տոմարին քանի երորդ երեսն որ է՝ նոյն թիւը կը դնեմ, որ եթէ գործողութեան մը այս գծին տակը ու վրան նոյն թիւերը կան, կը հասկցուի թէ նոյն գործողութիւնը կատարելապէս Մայր-Տոմարին մէջ անցեր է, իսկ եթէ չկայ, նոյն գործողութիւնը Մայր-Տոմարի մէջ դեռ չանցած ըլլալը կը ցուցնէ :

Հ. Ատոնք զիտնալը բաւական են, գործողութիւն մը օրհաշուէն Մայր-Տոմարի մէջ անցունելու համար :

Պ. Այո, ինչպէս որ նոյն երկու ամսուան օրհաշուին գործողութիւնները Մայր-Տոմար պիտի անցունենք :

WESP - WEEK

Պարտի

ԴՐԱՄ

1865 Սեպտեմբերի 30	ԶԷՆ ՈՒ ՇԱՀԻՆ	1865 Օգոստոս 14-ին մինչև այսօր վնաս	18	4	39552
» » 30	ԴՈՑԵԼՈՒ ՀԱՇՈՒՆ	Այսօրվան զուտ դրամագլուխ	19	15	460448
					500000

Պարտի

ԴՐԱՄ

1965 Օգոստոսի 4	ԴՐԱՄԱՅԻՆՈՑՆ	Պատրաստ դրամագլուխ	4	4	500000
« « 10	ԸՆԴՀ՝ ԱՊՐԱՆՔԻՆ՝	(Օրհաշիւ թիւ 10) Բէնիամինին՝ տրուած ասրանքէ	2	3	25000
« « 15	ԱՐՇԱԿԵԱՆ ԵՂԱՐՑ՝	Աճաքեցին կանխիկ	3	4	2700
« « 16	2 ՀԱՇՈՒՆԵՐՈՒ՝	(Օրհաշիւ թիւ 19) Ժողովուած ստակ	4		14000
« « 20	ԸՆԴՈՒ՝ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒՆ՝	Իւթօթին մէկ բոլիցայէն	5	7	42000
« « 22	ՄՈՒՍԹԱ ԷՄԻՆ ԷՔ՝ ԱՊ.	2իմէրէն՝ Էմին Էֆէնտիի բամպակին համար	6	8	23375
« « 24	3 ՀԱՇՈՒՆԵՐՈՒ՝	(Օրհաշիւ թիւ 36) Ժողովուած ստակ	6		23000
« « 24	ԸՆԴՀ՝ ԱՊՐԱՆՔԻՆ՝	» 37) կանխիկ վաճառումն	7	3	79380
« « 28	ՔԻՆԱՆՍԻԱԼ ՊԱՆՔԱՆ՝	Փոխ առնուած	8	7	200000
« « 29	ԸՆԴՀ՝ ԱՊՐԱՆՔԻՆ՝	Ալիքսանտրօին կանխիկ վաճառուած չուխայ	8	3	150000
« « 30	ՓՈՒՆԱՅԱՅԱՅԻՆՈՒՆ՝	Բիւրին վաճառուած Փոխ՝-Գիր Լ. 500. 109. 10 փրէն.	9	5	54625
« « 30	3 ՀԱՇՈՒՆԵՐՈՒ՝	(Օրհաշիւ թիւ 50) այլապէս երէ փոխ առնուած	9		127500
		Փորձակշիւ թիւ 1. —			1211580
« Սեպտեմբերի 6	ԲԻԹԵՐ ԵՒ ՈՐԴԻՈՑ	Վայրի կաղնի ընկերութեան համար տրուածնին	11	13	65000
« « 12	ԸՆԴՈՒ՝ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒՆ՝	Միհրդատին մէկ թուղթէն	12	7	29900
« « 15	ԸՆԴՀ ԱՊՐԱՆՔԻՆ՝	Թովմասէն բամպակի համար կանխիկ	12	3	30495
« « 19	6 ՀԱՇՈՒՆԵՐՈՒ՝	(Օրհաշիւ թիւ 77) Ժողովուած ստակ	13		104920
« « 20	ԲԷՆԵԱՄԻՆ ՔՕՀԷՆԵՒ՝	» 82 սնանկութենէն 0/0 40 առածս	14	5	29600
« « 21	3 ՀԱՇՈՒՆԵՐՈՒ՝	» 86 Ժողովուած ստակ	14		100000
Շարունակութիւն տես յերես 13					1571495

ԳԼՈՒԿ

Պահանջ

1863 Օգոստ'	4	ԴՐԱՄԱՆՈՒԹՅԱՆ	Պատրաստ դրամադրու	դր2.	Օ	Մ	500000	—
					1	1	500000	—

ԵՐԿՂ

Պահանջ

1863 Օգոստ'	4	ԿԱՐԱՄԱՆՈՒԹՅԱՆ	(Օրհանգիստ թիւ 2) վաճառատան համար կարասի .	4	2	7250	—
«	4	ՎԱՃԱՌԱՍՏԱՆ ԾԱԽՔԻՆ՝	Ջանազան տետրակներ , թուղթի .	4	2	2000	—
«	2	ԸՆԴՀԱՆՈՒՄ՝ ԵՊՐԱՆՔԻՆ՝	Վահանանի ու Եղիշէկանի գնումը բանկալի համար .	4	3	75303	—
«	3	ՎԱՃԱՌԱՍՏԱՆ ԾԱԽՔԻՆ՝	Վերոյիշեալ բանկալիներուն ծախք .	4	2	290	—
«	5	ՎԱՃԱՌԱՍՏԱՆ ԾԱԽՔԻՆ՝	«Էմիլիան» ուլ եկած 30 հալին մաքս .	2	2	72416	—
«	9	ՓՈԽՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ	Օ. Գրամանոյին 1000 Ս. լիբայի տոկոսի համար արում .	2	5	108250	—
«	11	ՎԱՃԱՌԱՍՏԱՆ ԾԱԽՔԻՆ՝	«Եւրոպայ» ուլ Լոնդոն դրկած բանկալի ծախք .	3	2	3350	—
«	13	ՓՈԽ՝ - ԳՐԵԻՆ՝	(Օրհանգիստ թիւ 15) Օմ. Գրամանոյին Փոխ՝ - Գրի համար .	3	5	74000	—
«	17	ՏԱՆ ԾԱԽՔԻՆ՝	Տան համար ալիւր ու այլեայլ ծախքեր .	4	7	1100	—
«	18	ՎԱՃԱՌԱՍՏԱՆ ԾԱԽՔԻՆ՝	«Եւրոպայ» ուլ եկած 7 տետրակին մաքս և այլն ծախքեր .	5	2	24090	—
«	19	Մ. ԷՄԻՆ ԷՊ՝ ԵՊՐԱՆՔԻՆ՝	«Թաթար օղլու» ուլ եկած 50 հալ բանկալի մաքս և ծախք .	5	8	7872	—
«	21	ՓՈԽ՝ - ԳՐԵԻՆ՝	(Օրհանգիստ թիւ 29) Բոլ. Բուլգարի Փոխ՝ - Գրի համար .	5	5	48000	—
«	22	Մ. ԷՄԻՆ ԷՊ՝ ԵՊՐԱՆՔԻՆ՝	2 խմբի արումը բանկալի միջնորդութիւն .	6	8	280	—
«	26	Մ. ԷՄԻՆ ԷՊ՝ ԵՊՐԱՆՔԻՆ՝	Վերոյիշեալ բանկալի ծախք .	7	8	300	—
«	28	ՎԱՃԱՌԱՍՏԱՆ ԾԱԽՔԻՆ՝	«Բասթիլ» ուլ եկած 20 հալ չուխային մաքս և ծախքեր .	8	2	120330	—
«	30	ԸՆԴՀԱՆՈՒՄ՝ ԵՊՐԱՆՔԻՆ՝	(Օրհանգիստ թիւ 52) Ջանազան ծախքեր .	9	12	1450	—
			Փորձակիս թիւ 4 .			546283	—
1863 Սեպտ'	1	2 ՀԱՇՈՒՄՆԵՐԻՆ՝	(Օրհանգիստ թիւ 53) Օ. Գրամանոյին վաճառքի թղթի համար .	9		201112	—
«	2	Մ. ԷՄԻՆ ԷՊ՝ ԵՊՐԱՆՔԻՆ՝	Մէկ ծրար Բոստի ջորեպանուլ .	10	9	13000	—
«	5	ԼՈՒԻ Է ԲՕ. ԷՆ՝	Մէկ ծրար «Վատիկան» շրջանուլ .	10	10	170000	—
«	5	ՎԱՃԱՌԱՍՏԱՆ ԾԱԽՔԻՆ՝	«Վատիկան» ուլ դրկած ծրարիս ծախք .	10	2	660	—
«	7	ԲԻԹԵՐԻ ԵՒ ԻՄ ՀԱՇ՝ ԵՊ.	(Օրհանգիստ թիւ 62) գնած բալամու տնիս .	11	14	125840	—
«	8	ՎԱՃԱՌԱՍՏԱՆ ԾԱԽՔԻՆ՝	Պերճ և Ընկ՝ Էն տնումը բանկալի համար .	11	2	80	—
«	10	ՎԱՃԱՌԱՍՏԱՆ ԾԱԽՔԻՆ՝	(Օրհանգիստ թիւ 64) Օ. Գրամանոյին վաճառքի թղթի համար .	11	6	20000	—
«	10	ՋԷՆ ՈՒ ՇԱՀԻՆ՝	(Օրհանգիստ թիւ 64) Օ. Գրամանոյին տոկոսի համար .	11	4	450	—
«	16	ՎԱՃԱՌԱՍՏԱՆ ԾԱԽՔԻՆ՝	Թովմասին արումը բանկալի միջնորդութիւն .	12	2	300	—
«	17	ԲԻԹԵՐԻ ԵՒ ԻՄ ՀԱՇ՝ ԵՊ.	(Օրհանգիստ թիւ 72) վայրի կաղնի համար և դած ծախք .	12	14	600	—
«	17	2 ՀԱՇՈՒՄՆԵՐԻՆ՝	վաճառում ստակ .	12		30000	—
«	19	4 ՀԱՇՈՒՄՆԵՐԻՆ՝	(Օրհանգիստ թիւ 81) այլեայլներու վաճառում .	14		70000	—
«	20	ԲԻԹԵՐԻ ԵՒ ԻՄ ՀԱՇ՝ ԵՊ.	վայրի կաղնի բանկալի և այլն ծախքեր .	14	14	500	—
«	22	ԲԻԹԵՐԻ ԵՒ ԻՄ ՀԱՇ՝ ԵՊ.	Լեոնեանի արումը ապրանքին համար ծախք .	15	14	900	—
«	23	3 ՀԱՇՈՒՄՆԵՐԻՆ՝	(Օրհանգիստ թիւ 90) այլեայլներու վաճառում .	15		50000	—
			Շարունակութիւն տես յերես 15.			1229725	—

ՎԵՃԵՌՆԵՐՆԵՐ

1865 Օրոս՝	1	ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	Ջանադան տետրակներ , թուղթ և այլն	0	1	Մ			
« «	3	ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	Վաճանեանէ ու Եղիշէեանէ առնուած բամպակի ծախք . .	1	1		2000	—	
« «	4	ՃՕՆՍԸՆ ՊՐՕՏԸՐՍԻՆ՝	«Էժիբսիան» ուլ եկած 30 հակին Լոնտրայի ծախքը Լ. Ս. 81	1	1		290	—	
« «	5	ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	Նոյն ապրանսց մաքս և այլ ծախքեր	2	3		8910	—	
« «	11	ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	«Ալպանիա» ուլ զրկած 40 հակ բամպակիս ծախք	2	1		72416	—	
« «	17	ՏԻԳՐԱՆ ԿՐՊԵՏԵԱՆԻՆ՝	Ֆինանս՝ Դրմնյին տրուած 1000 լիւրայի համար միջնորդութի	3	1		3350	—	
« «	18	ՇԷՐՄԱՆ ԱՆՑ ՔՕՒՆ՝	«Ա. քուիլա» ուլ եկած 7 մետուկին Թրիեստայի ծախքը	4	8		225	—	
« «	18	ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	Վերոյիշեալ 7 մետուկին մաքս և այլն ծախքեր	4	8		704	—	
« «	27	ԼՈՒԻ Է ՔՕՒՆ՝	«Քասրիէն» ուլ եկած 20 հակ չուխային Մարսիլիոյ ծախքը . .	5	1		24090	—	
« «	28	ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	Վերոյիշեալ 20 հակին մաքս և այլն ծախքեր	7	10		12835	—	
			Փորձակշիւ թիւ 1.	8	1		120330	—	
« Սեպ	5	ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	«Վառիկան» ուլ Մարսիլիա զրկուած ծրարին ծախքը				245150	—	
« «	8	ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	Պերճէն առնուած 20 հակ բամպակին ծախքը	10	1		660	—	
« «	16	ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	Թովմասին տրուած 20 հակին ծախքը	11	1		80	—	
« «	30	ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	Լոնտրա մէկ հեռագիր	12	1		300	—	
« «	30	ՃՕՆՍԸՆ ՊՐՕՏԸՐՍԻՆ՝	(Օրհաշիւ թիւ 105) 47 հակ բամպակին Լոնտրայի ծախքը .	17	15		124	—	
			Փորձակշիւ թիւ 2.	17	3		10741	50	

ՄԻՔ

Պահանջներ

1865 Սեպ/ 30	ԳՈՅԵԼՈՒ ՀԱՇՈՒԷՆ՝	Հաշիւը գոցելու համար .	0 19 15	7250
				7250

ԾԱՆՔ

Պահանջէ

1865 Սեպ/ 30	ԶԷՆ ՈՒ ՇԱՀԷՆ	Ամբողջ ծախք .	0 18 4	257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055 50
				257055

Պարտի

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ

1865 Օգոս.	2	ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	Վահանան է ու Եղիշեան է (օրհաշիւ թիւ 4) զնաժ բամպիկս.	Օ	Մ	
« «	4	ՃՕՆՍՏՆ ՊՐՕՏԸՐՍԻՆ	« Եժէ բսիան » ու 30 հակ մանի ֆաթուրա — ֆաթուրա Ն ⁰ 1.	4	4	75305
« «	18	ՇԵՐՄՆ ԱՆՑ ԲՕՒՆ՝	« Ա. քուիլ » ու 7 սնտուկ ճանֆէս » » 1.	2	3	901081
« «	27	ԼՈՒԻ Է ԲՕՒՆ՝	« Բասթիէն » ու 20 հակ չուխայ » » 1.	4	8	330000
			Փորձակշիւ թիւ 1.	7	10	1496000
« Սեպ.	8	ՊԵՐՃ ԵՒ ԸՆԿ՝ԵԱՆ՝	20 հակ բամպիկ	11	6	2802386
« «	30	ԶԷՆ ՈՒ ՇԱՀԻՆ՝	Փորձակշիւ թիւ 2.			21680
			Այս ապրանքներէն գոյացած շահ.	18	4	2824066
						233813
						3057879

Պարտի

ՃՕՆՍՏՆ ՊՐՕՏԸՐՍ

1865 Օգոս.	11	ՓՈՒ՝-ԳՐԵՐՈՒՆ՝	1 Փոխ-Գիր Օսմն. Դրամնցի 3 ամսուան	Լ. Ս. ՇԼ. ԲՄ	Օ	Մ	
« «	16	ՓՈՒ՝-ԳՐԵՐՈՒՆ՝	1 Փոխ-Գիր Օսմն. Դրամնցի 3 ամսուան	1000. 0. 0.	3	5	410000
			Փորձակշիւ թիւ 1.	3000. 0. 0.	4	5	330000
« Սեպ.	13	ՓՈՒ՝-ԳՐԵՐՈՒՆ՝	1 Փոխ-Գիր Լեոնեան 3/ ամսուան	4000. 0. 0.			440000
« «	25	ՓՈՒ՝-ԳՐԵՐՈՒՆ՝	1 Փոխ-Գիր Լեոնեան ավիսթա	300. 0. 0.	12	5	33000
« «	29	ՓՈՒ՝-ԳՐԵՐՈՒՆ՝	1 Փոխ-Գիր Շաւարշեան 3/ ամսուան	300. 0. 0.	15	5	33000
« «	30	ՃՕՆՍՏՆ ՊՐ՝ ԲՈՎ ԱՊ.	1 Փոխ-Գիր Շաւարշեան 3/ ամսուան	500. 0. 0.	16	5	55000
« «	30	ՓՈՒ՝-ԳՐԵՐՈՒՆ՝	(Օրհաշիւ թիւ 105) 47 հակ բամպիկ հաշուէն	987. 13. 0.	17	6	408632 50
			1 Փոխ-Գիր Օսմն. Դրամնցի 3/ ամսուան	5000. 0. 0.	17	5	550000
			Փորձակշիւ թիւ 2.				
				11087. 13. 0.			1219632 50

(1) Ըստ որում Լոնտրայի Ճօնստն Պրօտըրս է Բօ՞ն չին ճանաչեր թէ ի՞նչ է դուրուշը, ի՞նչ է փարան եւ վերջապէս ամեն օտար թղթակցի հաշուին մէջ սկէտը է իրեն ճանչցած ստակին համար զատ սին բանալ:

ԱՊՐԵՆՔ

Պահանջէ

1865 Օգոս'	7	ԱՐՀԱԿԵԱՆՆԵՐԷ՝	(Օրհաշիւ թիւ 8) տրուած ապրանք	2	4	91005	—
« «	10	2 ՀԱՇԻՒՆԵՐԷ՝	(Օրհաշիւ թիւ 10) Բենիամին Բօհէնին տրուած ապրանք	2		105000	—
« «	11	ՃՕՆՍՆԻ ԲՈՎ ԱՊՐՆՔԷՍ՝	«Ալպանիա» շոգենաւը բեռնաւորուած 47 հակ բամբակ	3	6	58454	—
« «	11	ՊԵՐՃ ԵՒ ԸՆԿ՝ԷՆ՝	(Օրհաշիւ թիւ 14) տրուած ապրանք	3	6	63000	—
« «	20	ԲԻԹԻԷՆ՝	100 թօս ճանֆէս ղին 300էն	5	9	30000	—
« «	22	ՄԻՐՁԱ ՄԻՀՐԱՆԷՆ՝	500 թօս ճանֆէս ղին 260էն	6	9	130000	—
« «	23	ՋԱՆՍՋԱՆՆԵՐԷ՝	Բասթէլին 50 թօս ճանֆէս ղին 270էն	6	10	13500	—
« «	24	2 ՀԱՇԻՒՆԵՐԷ՝	(Օրհաշիւ թիւ 37) Անդուանին վաճառուած ապրանք	7		81000	—
« «	25	ԸՆԴՈՒ՝ ԹՈՒՂԹԵՐԷՆ՝	(Օրհաշիւ թիւ 38) Միհրդատին վաճառուած ապրանք	7	7	79380	—
« «	29	ԴՐԱՄԱՐԿՂԷՆ՝	Կանիսիկ Ալէքսանտրովն 300 թօս չուխայ 500էն	8	1	150000	—
			Փորձակշիւ թիւ 1.			801334	—
« Սեպտ'	3	3 ՀԱՇԻՒՆԵՐԷ՝	(Օրհաշիւ թիւ 56) այլևայլներու տրուած ապրանք	10		715000	—
« «	4	ԲԵՐՄԵՐ ԻՆ ԸՆԿ՝ԷՆ՝	500 թօս չուխայ ղին 480էն	10	11	240000	—
« «	11	Ե. ՀԻՏԱՎԵՐՏԻՆ՝	320 թօս չուխայ ղին 500էն	11	14	160000	—
« «	15	ԴՐԱՄԱՐԿՂԷՆ՝	Թովմաս և Ընկ՝ տրուած 20 հակ բամբակ	12	1	30495	—
« «	29	ԴՐԱՄԱՐԿՂԷՆ՝	Պ. Սիսակին 130 թօս չուխայ 480էն	16	15	62400	—
			Փորձակշիւ թիւ 2.			2009229	—
« «	30	ԳՈՅԵԼՈՒ ՀԱՇՈՒՆ՝	Հաշիւը զոցելու համար (պատրաստ ապրանք)	19	15	1048650	—
						3057879	—

Ի ՔՕ՝ Ի ԼՕՆՏՕՆ

Պահանջէ

1865 Օգոս'	4	3 ՀԱՇԻՒՆԵՐԷ՝	«Էմիլիան» ու 30 հակ. ֆաթուրա թիւ 1. 8436. 9. 2.	2		928010	—
« «	16	ՓՈՒ՝—ԳՐԵՐԷՆ՝	(Օրհաշիւ թ. 18) Ն՝ 1 քաշած փ-գ 3 ամս. 1000. 0. 0.	4	5	110000	—
« «	30	ՓՈՒ՝—ԳՐԵՐԷՆ՝	(Օրհաշիւ թ. 51) Ն՝ 2 քաշած փ-գ 3 ամս. 100. 0. 0.	9	5	11000	—
			Փորձակշիւ թիւ 1.			1049010	—
« Սեպտ'	30	ՎԱՃ՝ ԾԵՐՔԷՆ՝	(Օրհաշիւ թ. 105) 47 հկին Լոնտոնի ծախքը 97. 13. 0.	17	2	10741	50
« «	30	ՓՈՒ՝—ԳՐԵՐԷՆ՝	(Օրհաշիւ թ. 106) Ն՝ 3 փ-գ՝ 3 ամսուան 600. 0. 0.	17	5	66000	—
			Փորձակշիւ թիւ 2.			1125751	50
« «	30	ԳՈՅԵԼՈՒ ՀԱՇՈՒՆ՝	Հաշիւը զոցելու համար 853. 10. 10.	19	15	93881	—
						11087. 13 0.	1219632 50

Պարտին

Փոխ

1865 Օգոս	9	ԴԲԱԲԱՐԿՂԻՆ՝	Օսմանեան Դրամանոցէն կանխիկ 1000 լիւրա 3/ ամսուան .	2	4	108250	—
«	13	2 ՀԱՇԻՒՆԵՐՈՒ՝	(Օրհաշիւ թիւ 15) Օսմ. Դրամէն 3000 լիւրա 3/ ամսուան .	3		324000	—
«	16	ՃՕՆԱԸՆ ՊՐՕՏԸՐՄԻՆ՝	Իրենց վրայ քաշած Ն ⁰ 1 փոխ-գիրքս Լ. 1000—3/ ամսուան .	4	3	110000	—
«	21	2 ՀԱՇԻՒՆԵՐՈՒ՝	(Օրհաշիւ թիւ 29) ԲՕԼ-ՔՈԼԳԷՆԷ 15000 Ֆլօր. 3/ ամսուան .	5		168000	—
«	30	ԲԲԱՄԷՐ ԵՒ ԸՆԿ՝ԵԱՆ՝	2 կտոր փոխանակագիր Լ. 1000— 3/ ամսուան .	8	11	109000	—
«	30	ՃՕՆԱԸՆ ՊՐՕՏԸՐՄԻՆ՝	Վրայ քաշուած Ն ⁰ 2 փոխ-գիրքս Լ. 100 3/ ամսուան .	9	3	11000	—
			Փորձակշիւ թիւ 1.—			830250	—
«	Սեպ.	13 ԱՇՈՏ ԼԵՒՈՆԵԱՆԻՆ՝	1 փոխ-գիրք Լ. 300. 3/ ամսուան	12	14	32925	—
«	«	19 Ե. ՀԻՏԱՎԱԼԻՏԻՆ՝	1 փոխ-գիրք Բարիկի վրայ Ֆր. 20,000. 1 ամսուան .	13	14	80000	—
«	«	25 ԱՇՈՏ ԼԵՒՈՆԵԱՆԻՆ՝	1 փոխ-գիրք Լոնտրայի վրայ Լ. 300 1 ամսուան	15	14	32925	—
«	«	29 ԱՆՏՕՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ՝	1 փոխ-գիրք Շաւարշեան Լոնտրայի վրայ Լ. 500 3/ ամսուան .	16	13	54000	—
«	«	29 ԴԲԱԲԱՐԿՂԻՆ՝	Ռէճիօէն առի 1 փոխ-գիրք Մարտիլիայի վրայ Ֆր. 20000. 3/ ամս. .	16	15	70000	—
«	«	30 ՃՕՆԱԸՆ ՊՐՕՏԸՐՄԻՆ՝	Իրենց վրայ քաշուած Ն ⁰ 3 փոխ-գիրքս Լ. 600 3/ ամսուան .	17	3	66000	—
«	«	30 2 ՀԱՇԻՒՆԵՐՈՒ՝	(Օրհաշիւ թիւ 108) Օսմ. Դրամանոցէն առնուած Լ. 5000	17		545000	—
			Փորձակշիւ թիւ 2.			1711100	—
«	«	30 ԶԻՆ ՈՒ ՇԱՀԻՆ՝	Փոխ-Գրի ելումուքէն եղած շահ.	18	4	29225	—
						1740325	—

Պարտի

ԲԵՆԻՄԱՐԻՆ

1865 Օգոս	10	ԸՆԴՀ՝ ԱՊՐԱՆԲԻՆ՝	(Օրհաշիւ թիւ 10) առած ապրանքս	2	3	80000	—
			Փորձակշիւ թիւ 1.				—
						80000	—

ՆԱԿԱԳԻՐԻ

Պահանջներ

				Օ	Մ	
1865 Օդոս	11	ճօնաւն արօճարսէն	Ղրկեցի 1 փոխ" - Գիր Օ. Գրամանոյն Լ. 1000. 3/ ամս.	3	3	110000
«	16	ճօնաւն արօճարսէն	Ղրկեցի 1 փոխ" - Գիր Օ. Գրամանոյն Լ. 3000. 3/ ամս.	4	3	330000
«	17	Ֆիւսս" ԴԲԱՄԱՆՈՅԷՆ	Տուի 1 փոխ" - Գիր Ն ⁰ 1 ճօնաւնի վրայ Լ. 1000. 3/ ամս.	4	7	108000
«	22	ՇԷՐԱՆ ԱՆՏ ՔՕԷՆ	Ղրկեցի 1 փոխ" - Գիր ԲՅԼ Քուզնի 15000 Ֆիօրին 3/ ամս.	6	8	165000
«	30	ՇԷՐԱՆ ԱՆՏ ՔՕԷՆ	Ղրկեցի 1 փոխ" - Գիր Քրամէր Լ. Ս. 500. 3/ ամսուան .	8	8	55000
«	30	ԴԲԱՄԱՆՈՅԷՆ	Վաճառեցի Բիւրին 1 փոխ" - Գիր Քրամէր Լ. 500. 3/ ամս.	9	1	54625
«	30	ԲԻԹԻԷՆ	Տուի 1 փոխ" - Գիր Ն ⁰ 2 ճօնաւնի վրայ Լ. 100. 3/ ամս.	9	9	10850
			Փորձակշիւ թիւ 1.			833475
« Սեպտ.	13	ճօնաւն արօճարսէն	Ղրկեցի 1 փոխ" - Գիր ԼԵՆՆԵԱՆԻ Լ. 300. 3/ ամսուան .	12	3	33000
«	19	ԼՈՒԻ Է ՔՕԷՆ	Ղրկեցի 1 փոխ" - Գիր Հիւսաւէրաի Ֆր" 20,000 1/ ամս.	13	10	85000
«	25	ճօնաւն արօճարսէն	Ղրկեցի 1 փոխ" - Գիր ԼԵՆՆԵԱՆԻ Լ. 300. 1/ ամսուան .	15	3	33000
«	29	2 ՀԱՇԻՒՆԵՐԷ	(Օրհաշիւ թիւ 103) այլեայլներու զրկած փոխ" - Գիր Ս.	16		140000
«	30	ԲԻԹԷՐ ԵՒ ՈՐԴՈՅՄԷՆ	Տուի 1 փոխ" - Գիր Ն ⁰ 3 ճօնաւնի վրայ Լ. Ս. 600. 3/ ամս.	17	13	65850
«	30	ճօնաւն արօճարսէն	Ղրկեցի 1 փոխ" - Գիր Օ. Գրամանոյն Լ. 5000 3/ ամս.	17	3	550000
			Փորձակշիւ թիւ 2.			
						1740325

ՔՐՈՀԷՆ

Պահանջներ

				Օ	Մ	
1865 Օդոս	16	ԴԲԱՄԱՆՈՅԷՆ	Վճարեց Կանխիկ	4	4	4000
«	29	ԺԱՆ ՃԱՔՕՄՕԷՆ	Վճարեց Կանխիկ անոր իմ հաշուիս համար	8	11	2000
			Փորձակշիւ թիւ 1.			6000
« Սեպտ.	20	2 ՀԱՇԻՒՆԵՐԷ	(Օրհաշիւ թիւ 82) սնանկութենէ դոյացած զէն	14		74000
			Փորձակշիւ թիւ 2.			80000

Պարտի

ՃՕՆԱՐՆ ՊՐՕՏԸՐԱՒ ԲՈՎ

1865 Օգոս'	11	ԸՆԴՀ՝ ԱՊՐԵՆՔԻՆ՝	«Ալպանիա» շրջենար բեռնաւորած 47 հակ բանդակս	0	3	58454	—
			Փորձակշիւ թիւ 1.	3	3	58454	—
« Սեպտ.	30	ԶԻՆ ՈՒ ՇԱՀԻՆ՝	Այս ապրանքէն ըրած շահս	18	4	50178	50
						108632	50

Պարտի

ՊԵՐՃ

1865 Օգոս'	11	ԸՆԴՀ՝ ԱՊՐԵՆՔԻՆ՝	(Օրհաշիւ թիւ 14) տուած ապրանքս	0	3	63000	—
			Փորձակշիւ թիւ 1.	3	3	63000	—
						63000	—

Պարտի

ՎՃԱՐՆԵԼԻ

1865 Օգոս'	25	ԸՆԴՈՒ՝ ԹՂԹԵՐՈՒՆ՝	Արդարեանէն 1 թուղթս առի՝ Պարոն է ԳՊԻ 1 թուղթը տուի.	0	7	8000	—
			Փորձակշիւ թիւ 1.	6	6	8000	—
« Սեպտ.	1	ԴՐԱՄԱՐԿՎԻՆ՝	Օամ. Դրամանոցէն ազատած 200,000նոց թուղթս	9	1	200000	—
« «	10	ՀԱՇԻՆՆԵՐՈՒ՝	Օամ. Դրամանոցէն ազատած 50,000նոց թուղթս	11	11	50000	—
« «	21	ԺԱՆ ՃԱՔՕՄՈՒՆ՝	Վճարեց ԲՕԼ Բուզէնի 120,000նոց մէկ նոթան .	14	14	120000	—
			Փորձակշիւ թիւ 2.			378000	—
« «	30	ԴՈՅՆԼՈՒ ՀԱՇՈՒՆ՝	Այս հաշիւը զոցեւո չամար	18	15	145000	—
						523000	—

ԵԳՐԱՆՔԱՆԻ ԼՕՆՏՕՆ

Պահանջէ

1865 Սեպ.	30	ՀՕՆԱՐԱՆ ՊՐՈՏԵՐՍԷՆ՝	(Օրհաշի՝ թ. 105) 47 հիւրանոցին ծխարի հշիւը 1. Ս. 997-13-0. Փորձակշիւ թիւ 2.	0	Մ	17	3	108632	50
								108632	50

ԵՒ ԸՆԿԱՆՔ

Պահանջէ

1865 Օգոս.	16	ԴՐԱՄԱՆԳԻՆ՝	Վճարեց կանխիկ	4	1	10000	—
»	24	ԴՐԱՄԱՆԳԻՆ՝	Վճարեց կանխիկ	6	1	10000	—
»	29	ԺԱՆԱՐԱՆՔՈՒՆ՝	Վճարեց կանխիկ անոր՝ իմ՝ հաշուիս համար	8	11	10000	—
			Փորձակշիւ թիւ 1.			30000	—
»	8	ԸՆԴՀ՝ ԵԳՐԱՆՔԻՆ՝	Տուած 20 հաւ բամբակը	11	3	21680	—
»	19	ԴՐԱՄԱՆԳԻՆ՝	Վճարեց կանխիկ	13	1	11320	—
			Փորձակշիւ թիւ 2.			63000	—

ԹԱՆԳԻՆ

Պահանջէ

1865 Օգոս.	13	ՓՈՒ՝-ԳՐԵՐԷՆ՝	(Օրհաշի՝ թ. 15) Օ. Գրամանոյին տուածս . վճարելի 1 սեպ.	3	5	200000	—
»	13	ՓՈՒ՝-ԳՐԵՐԷՆ՝	(Օրհաշի՝ թ. 15) Օ. Գրամանոյին տուածս . վճարելի 10 սեպ.	3	5	50000	—
»	21	ՓՈՒ՝-ԳՐԵՐԷՆ՝	(Օրհաշիւ թիւ 29) ԲՕՂ Բուզէնին տուածս . վճարելի 21 սեպ.	5	5	120000	—
»	23	Մ. ԷՄԻՆ ԷՖԷՆՏԷՆ՝	Ստորագրեցի իր 1 թուղթը Նրդարեան հրա՛ վճարելի 25 օգոս.	6	9	8000	—
			Փորձակշիւ թիւ 1.			378000	—
»	30	ՓՈՒ՝-ԳՐԵՐԷՆ՝	(Օրհաշի՝ թ. 108) Օ. Գրամանոյին տուածս . վճարելի 3 հոկ.	17	5	145000	—
			Փորձակշիւ թիւ 2.			523000	—

ԿԼՆ ԹՈՒՂԹՒՔ

Պահանջներ

				O	Մ	
1865 Օգոս.	20	ԴԲԱՄԱՐԱՂԵՆ՝	Իլիթին մէկ բոլիցայէն	5	4	12000
«	25	ՎԱՐԵԵԼԻ ԹՈՒՂԹԵՐԵՆ՝	Արդարեանէն 1 թուղթսառի Պարոն Է Բ ⁰ ի 1 թուղթը տալով	7	6	8000
			Փորձակշիռ թիւ 1.			20000
« Սեպ.	10	ԺԱՆ ՃԱԲՈՄՈՒՆ՝	Տուի Միհրդատին մէկ թուղթը վճարելի պարտք	11	11	30000
«	12	2 ՀԱՇԻՒՆԵՐԵ՝	(Օրհաշիւ թիւ 67) Միհրդատին մէկ թուղթէն	12		30000
«	23	ԺԱՆ ՃԱԲՈՄՈՒՆ՝	Տուի Միհրդատի մէկ թուղթը վճարելի պարտք	15	11	19380
			Փորձակշիռ թիւ 2.			99380

ԾԱԼԻՔ

Պահանջներ

				O	Մ	
1865 Սեպ.	30	ԶԷՆ ՈՒ ՀԱՀԷՆ	Մինչև պարտ տան համար ծախք	18	4	1100
						1100

ԴԲԱՄԱՐԱՂՑ

Պահանջէ

				O	Մ	
1865 Օգոս.	28	ԴԲԱՄԱՐԱՂԵՆ՝	Կանխիկ փոխ	8	1	200000
			Փորձակշիռ թիւ 2.			200000

Պարտի

ՏԻԳՐԱՆ

1865 Սեպ. 30	ԳՈՑԵԼՈՒ ՀԱՇՈՒՒՆ՝	Այս հաշիւը զօցելու համար	Փ/օրին. —	Օ	Ս	225
			15000.—	18	13	225
			5000.—			
			20000.—			
			10664.—			
			30664.—			

Պարտի

ՀԵՐՄՆ ԱՆՏ

1865 Օգոս. 22	ՓՈՒ՛՛-ԳՐԵՐՈՒՆ՝	1 Փոխ-ղիր Բոլ Բուզնի 3/ ամսուան	Փ/օրին. —	Օ	Ս	465000
» » 30	ՓՈՒ՛՛-ԳՐԵՐՈՒՆ՝	1 Փոխ-ղիր Բրամեր 3/ ամսուան Լ. 500	15000.—	6	5	55000
		Փորձակշիւ թիւ 1.	5000.—	8	5	220000
1865 Սեպ. 30	ԳՈՑԵԼՈՒ ՀԱՇՈՒՒՆ	Այս հաշիւը զօցելու համար	20000.—			117304
			10664.—	18	13	337304
			30664.—			

Պարտի

ԱՊՐԱՆԻ ԲԻՐԱՆԱՅԻ

1865 Օգոս. 19	Մ. ԷՄԻՆ ԷՖԷՆՏԻՆ՝	«Թաթար օղլու» ուլ ղրկած 50 հակ բամպակը	Փ/օրին. —	Օ	Ս	52000
« « 19	ԴՐԱՄԱՐԿԼԻՆ՝	50 հակ բամպակին համար՝ մաքս , ուղտապանք եւ այլն	5000.—	5	4	7872
« « 22	ԴՐԱՄԱՐԿԼԻՆ՝	2 իմէրին տուած 25 հակիս համար միջնորդութիւն եւ այլն	600.—	6	4	280
« « 26	ԴՐԱՄԱՐԿԼԻՆ՝	Եւս 2 իմէրին տուած 25 հակիս համար միջնորդութիւն եւ .	300.—	7	4	300
		Փորձակշիւ թիւ 1.				60452
« Սեպ. 17	ԶԷՆ ՈՒ ՀԱՀԻՆ՝	(Օրհաշիւ թիւ 74) անցուցած քօմիսիօնս ու մթերոցադինս	4228.—	13	4	4228
		Փորձակշիւ թիւ 2.				61680

ԿԱՐԵՊԵՏԵԼՆ

Տ
Պահանջէ

4865 Օգոս	17	ՎԱՅ՝ ԽԱՆՔԷՆ՝	Ֆինանսիալ Դրամային տուած 1000 լիբայիս միջնորդութիւնը. Փորձակշիւ թիւ 1.	Օ	Մ	225	—
				4	2	225	—

«Բ» Ի ԹԻՆԱՍ

Պահանջէն

4865 Օգոս	18	3 ՀԱՆԻՆՆԵՐԷ՝	«Ա. քուիլայ» ուլ եկած 7 մնաուկը. ֆաթ 1. Փորձակշիւ թիւ 1.	Ֆիորին.	Օ	Մ	337304	—
				30664. 0.	4			
				30664. 0.			337304	—

ՄՈՒՍԹԵԼ ԻՄԻՆ ԻՖԷՆՏԻ

Պահանջէն

4865 Օգոս	22	ԴՐԱՄԱՐԿԱՆ՝	2իմէրին տուած 25 հակ բամպակն	Օ	Մ	23375	—
«	«	26 ԶԻՄԷՐԷՆ՝	Եւս 2իմէրին տուած 25 հակ բամպակն	6	4	25800	—
			Փորձակշիւ թիւ 1.	7	10	49175	—
«	Սեպ	17 Մ. ԷՄԻՆ ԷՖԷՆՏԷՆ՝	Գոյացած ֆուսը. Փորձակշիւ թիւ 2.	13	9	42505	—
						61680	—

Պարտի

ՄՈՒՍԹԸ ԷՄԻՆ

1865 Օգոս.	23	ՎՃԱՐԵԼԻ ԹՂԹՈՑ՝	Ստորագրեցի իմ մեկ թուղթը հ ⁰ 1 Արդարեան հրամանին .	0	6	8000
«	«	2	ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝			8000
«	Սեպ	17	Մ. ԷՄԻՆ ԷՖ՝ ԱՊՐԱՆՔԻՆ՝	40	4	13000
«	«	18	ՔԱՆ ՔԱՔՕՄՕՒՆ՝	43	8	12505
			Քաբոմօն իմ հաշուիս համար անոր շրջած ծրարը	13	11	18495
			Փորձակշիռ թիւ 2.			52000

Պարտի

ԲԻԹԻԷ

1865 Օգոս.	20	ԸՆԴՀ՝ ԱՊՐԱՆՔԻՆ՝	Տուի 100 թօս ճանֆէս . զին 300էն .	0	5	30000
«	30	ՓՈԽ՝-ԳՐԵՐՈՒՆ՝	Տուի 1 Փոխ-ղիր ճօնսօնի վրայ 3/ ամսուան Լ. 100	9	5	10850
			Փորձակշիռ թիւ 1.—			40850

Պարտի

ՄԻՐՉԸ

1865 Օգոս.	22	ԸՆԴՀ՝ ԱՊՐԱՆՔԻՆ՝	Տուի 500 թօս ճանֆէս . զին 260էն .	0	6	130000
			Փորձակշիռ թիւ 1.			130000
1865 Սեպ	3	ԸՆԴՀ՝ ԱՊՐԱՆՔԻՆ՝	Տուի 550 թօս ճանֆէս . զին 300էն .	10	3	165000
			Փորձակշիռ թիւ 2.			295000

ԷՖԷՆՏԻ Ի ՔՐԻՆՂԱՆ

Պահանջէ

4865 Օգոստ	19	Մ. ԷՄԻՆ ԷՔ՝ ԱԳՐԱՆՔԷ	Ղրկած 50 հակ բամպակին արժողութիւնը Փորձակշիւ թիւ 1.	0 5 8	52000
					52000

ԷԻ ՈՐԴԻՒՐ

Պահանջէ

4865 Օգոստ	24	ԴՐԱՄԱՐԿՂԷՆ՝	վճարեց կանխիկ	0 6 4	3000
« «	29	ԺԱՆ ՃԱՔՕՄՕԷՆ՝	վճարեց կանխիկ անոր իմ հաշուիս համար Փորձակշիւ թիւ 1.	8 11	15000
« Սեպ.	19	ԴՐԱՄԱՐԿՂԷՆ՝	վճարեց կանխիկ	13 1	20000
« «	30	ԳՈՅԵԼՈՒ ՀԱՀՈՒԷՆ՝	Վյս հաշիւը դոյցելու համար Փորձակշիւ թիւ 2.	19 15	2850
					40850

ՄԻՀՐԱՆ

Պահանջէ

1865 Օգոստ	29	ԺԱՆ ՃԱՔՕՄՕԷՆ՝	Հաշուիս համար կանխիկ վճարեց անոր Փորձակշիւ թիւ 1.	8 11	18000
« Սեպ.	19	ԴՐԱՄԱՐԿՂԷՆ՝	Հաշուիս համար կանխիկ վճարեց անոր	13 1	40000
« «	24	ԺԱՆ ՃԱՔՕՄՕԷՆ՝	Հաշուիս համար վճարեց կանխիկ անոր Փորձակշիւ թիւ 2.	14 11	30000
« «	30	ԳՈՅԵԼՈՒ ՀԱՀՈՒԷՆ՝	Վյս հաշիւը դոյցելու համար	19 15	207000
					295000

Պարտին

ԶԱՆԵ

1865 Օգոս'	23	ԸՆԴՀ" ԱՊՐԱՆՔԻՆ՝	Քասթէլին տուած 50 թօյ ճանֆէսս	0	6	3	13500
			Փորձակշիւ թիւ 1.				13500
« Սեպտ.	26	ԲԻԹԷՐԻ ԵՒ ԻՄ ՀԱՇ՝ ԱՊ.	Բասթային տուած մաս մը կաղինս.	15	14		3000
			Փորձակշիւ թիւ 2.				16500

Պարտի

21

1865 Օգոս'	25	ՄՐԻՍԹԱ ԷՖ" ԱՊՐԱՆՔԻՆ՝	Տուած 25 հակ բամպակս	0	7	8	25800
			Փորձակշիւ թիւ 1.				25800

Պարտին

ԼՈՒԻ Ի Ք՝

1865 Սեպ.	5	ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	«Աւանիկան» շողենաւով ղրկած ծրարս	Ֆր.	40000.	0.	10	4	170000
«	19	ՓՈՒ՝ - ԴՐԵՐՈՒՆ՝	Մէկ Փոխ' - Դիւր Հիւտալէրտի 3/ ամսուան »	20000.	0.	13	5		85000
«	29	ՓՈՒ՝ - ԴՐԵՐՈՒՆ՝	Մէկ Փոխ' - Դիւր Ռէճիօ 3/ ամսուան »	20000.	0.	16	5		85000
			Փորձակշիւ թիւ 1.	80000.	0.				340000
«	30	ԳՈՅԵԼՈՒ ՀԱՇՈՒՆ՝	Այս հաշիւը դոցեւու համար	282060.	0.	19	15		1198755
				362060.	0.				1538755

ՋԱՆՔ

Պահանջներ

1865 Օգոս.	29	ԺԱՆ ՔԱՔՕՄՕԷՆ՝	Քասթելին իմ հաշուիս համար վճարեց անոր .	8	11	5000
			Փորձակշիւ թիւ 1.			5000
« Սեպ.	19	ԴԻՄԻՏՐԿԷՆ՝	Վճարեց կանխիկ Քասթելին .	13	1	7500
			Փորձակշիւ թիւ 2.			12500
« «	30	ԳՈՅԵԼՈՒ ՀԱՇՈՒԷՆ՝	Այս հաշիւը գոցելու համար .	19	13	4000
						16500

ՄԻՐ

Պահանջէ

1865 Օգոս.	29	ԺԱՆ ՔԱՔՕՄՕԷՆ՝	Անոր հաշուին անցուց .	8	11	8000
			Փորձակշիւ թիւ 1.			8000
» Սեպ.	19	ԴԻՄԻՏՐԿԷՆ՝	Կանխիկ առի .	13	1	17800
			Փորձակշիւ թիւ 2.			25800

Ի ՄԱՐՍԻՅԷ

Պահանջներ

1865 Օգոս.	27	3 ՀԱՇՈՒԷՆ՝	«Քասթելին» ուղ ղրկած 20 հիլ չին ֆաթ՝ Ն ⁰ 1 ֆր' 362060. —	7	8	1538755
			Փորձակշիւ թիւ 1.			
			362060. —			1538755

Պարտի

ԵՄԼ

1865 Օգոս.	29	7 ՀԱՇՎԱՆՆԵՐՈՒՄ	(Օրհանգիս թիւ 45) իմ հաշուիս համար հաշված ստակը	8	8	78000
« Սեպ.	10	ԸՆԴՈՒՄ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒՄ	Փորձակշիւ թիւ 1.			78000
« «	19	ԴՐԱՄԱՐԳՂԻՆ՝	Տուի Միհրդատի 1 թուղթը վճարելի պարտք	11	7	30000
« «	24	ՄԻԲԱՍ ՄԻՀՐԱՆԻՆ՝	Կանխիկ տուի.	14	4	40000
« «	23	ԸՆԴՈՒՄ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒՄ	Անորմէ՝ իմ հաշուիս համար առածը	14	9	30000
« «	30	ԴՈՅՆԼՈՒ ՀԱՇՎԱՆՆԵՐՈՒՄ	Տուի Միհրդատի 1 թուղթը վճարելի պարտք	15	7	40380
			Փորձակշիւ թիւ 2.			497380
			Այս հաշիւը գործելու համար .	19	43	70315
						267695

Պարտի

ԲՐԱՄԵՐ

1865 Սեպ.	1	ԺԱՆ ՃԱՌՈՐԹԻՆ՝	Տուի 1 չէք Ժան Ճառթոթի վրայ	10	11	20000
» »	4	ԸՆԴՀ՝ ԵՊԸՆԵՔԻՆ՝	Տուի 500 թուղթի վրայ 480Լն	10	3	240000
			Փորձակշիւ թիւ 2.			260000

Պարտի

ՀԵՆՐԻ

1865 Սեպ.	1	ԺԱՆ ՃԱՌՈՐԹԻՆ՝	Տուի 1 չէք Ժան Ճառթոթի վրայ	10	11	8000
» »	17	ԴՐԱՄԱՐԳՂԻՆ՝	Տուի Կանխիկ	12	4	20000
» »	19	ԴՐԱՄԱՐԳՂԻՆ՝	Տուի Կանխիկ	14	4	44500
» »	23	ԴՐԱՄԱՐԳՂԻՆ՝	Տուի Կանխիկ	15	4	40500
			Փորձակշիւ թիւ 2.			53000

ՆԱԽԱՐԱՐ

Պահանջ

				Օ	Մ	
1865 Սեպ.	4	4 ՀԱՇՎԱՆՈՒՄ	Այսօր ան քաշած չկիրս	10		48000
"	4	ԳՆԱՆՍ՝ ԴՐԱՄԱՆՈՅԵՆ	Իմ հաշուի համար ֆինանսալ Գրամանոյին առածը	10	7	40000
"	10	ԱՇԽԱՏԱՆ ԹՂԹԵՐԵՆ	(Օրհաշիւ թիւ 64) Օսմանեան Գրամանոյին առածը	11	6	30000
"	18	Գ. ԷՄԻՆ ԵՖԵՆՏԵՆ	Իմ հաշուի համար զրկած Կ ⁰ 2 ծրարը	13	9	18495
"	19	ԱՇՈՏ ԱՆԻՈՆԱՆՆԵՆ	Անոր հրամանին քաշած մի չէքս	13	14	40000
"	21	2 ՀԱՇՎԱՆՈՒՄ	ԲՕԼ Բուդիշի մի Կոթարի համար վճարածը	14		424200
			Փորձակշիւ թիւ 2.			
						267695

ՆԱԽԱՐԱՐ

Պահանջ

				Օ	Մ	
1865 Օգոս.	30	ՓՈՒ՝-ԳՐԵՐԵՆ	Առի 2 կտոր Փոխ" - Գիր 500ական լիրա 1000, զին 109Լ.	8	5	109000
			Փորձակշիւ թիւ 1.			109000
" Սեպտ.	24	ԴՐԱՄԱՆՈՅԵՆ	Առի կանխիկ	14	4	50000
"	28	ԳՆԱՆՍ՝ ԴՐԱՄԱՆՈՅԵՆ	Ֆինանսալ Գրամանոյին հաշուին անցուցի	16	7	50256
			Փորձակշիւ թիւ 2.			209256
"	30	ԳՈՏԵԼՈՒ ՀԱՇՎԱՆՈՒՄ	Այս հաշիւը զոյցելու համար	19	15	50744
						260000

ՆԱԽԱՐԱՐ

Պահանջ

				Օ	Մ	
1865 Օգոս.	30	ԴՐԱՄԱՆՈՅԵՆ	Առի կանխիկ ֆրանք 10,000	9	4	42500
			Փորձակշիւ թիւ 1.			42500
" Սեպտ.	30	ԳՈՏԵԼՈՒ ՀԱՇՎԱՆՈՒՄ	Այս հաշիւը զոյցելու համար	19	15	40500
						53000

Պարտին

ճՕՆ

1865 Սեպ.	1	ՀԱՆ ՔԱՔՕՄՕՒՆ՝	Տուի մէկ չէք ժան ճաքումօի վրայ	.	.	10	11	10000	—
«	«	19 ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	Տուի կանխիկ	.	.	14	4	8000	—
«	«	23 ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	Տուի կանխիկ	.	.	15	4	24500	—
			Փորձակշիւ թիւ 2.					42500	—

Պարտի

ՊԼ

1865 Սեպ.	1	ՀԱՆ ՔԱՔՕՄՕՒՆ՝	Տուի մէկ չէք ժան ճաքումօի վրայ	.	.	10	11	10000	—
«	«	17 ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	Տուի կանխիկ	.	.	12	4	10000	—
«	«	19 ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	Տուի կանխիկ	.	.	14	4	7500	—
«	«	23 ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	Տուի կանխիկ	.	.	15	4	15000	—
			Փորձակշիւ թիւ 2.					42500	—

Պարտին

ԼՆԶՆԿԿՆ

1865 Օգոս.	30	ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	(Օրհաշիւ թիւ 52) անձնական ծախուց համար վճարածս.	9	4	1450	—
			Փորձակշիւ թիւ 1.			1450	—
1865 Սեպ.	30	ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	Անձնական ծախուց համար առի .	17	45	1500	—
						2950	—

ԵՒ ՍՄԻԹ

Պահանջներ

1865 Օգոստ' 30	ԴԲԵՄԵՐԿԷՆՆ՝	Առի կանխիկ ֆրանք 10,000 Փորձակշիռ թիւ 1.	0 9	1 4	42500
					42500

ԹԻՍԹԻՆ

Պահանջէ

1865 Օգոստ' 30	ԴԲԵՄԵՐԿԷՆՆ՝	կանխիկ առի ֆրանք 10,000 Փորձակշիռ թիւ 1.	0 9	1 4	42500
					42500

ԾԱԼԻՔ

Պահանջներ

1865 Սեպտ' 30	ԶԷՆ ՈՒ ՇԱՀԷՆ՝	Մինչև ցայսօր ըրած անձնական ծախքս	0 18	1 4	2950
					2950

Պարտին

ԼՆՏՈՆԵԼԵ

1865 Սեպ.	3 ՀԵՌՀ'' ԱՊՐԱՆՔԻՆ՝	Տուի 500 Ժօւյ չորսայ դին 500հն , Փորձակշիռ Թիւ 2,	O 10	U' 3	250000 —
					250000 —

Wapen

ԳՐԻԳՈՐ

1865 ՍԵպ,	Յ ԸՆԴՀ՝ ԱԳՐԱՆՔԻՆ՝	Տուի 600 [թուղ չորսայ դին 500Լն , , , . 10 3 300000 — փոքածակչեռ թիւ 2,
		300000 —

Գարուն

ԲԻԹԼԻՐ

1865 ՅԵՄ.	30	2	ՀԵՇԻՒՆԵՐՈՒ՝ (Օրհաշիւ թիւ 107) Տաւած ստակս և Փոխ''-Գիրս Փորձակշիւ թիւ 2.	17	ՕՄ	75530	—
						75530	—

ԵՂՐԱՐՔ

Պահանջներ

1865 ՍԵՊ.	ԴՐԱՄԱՐԿԱՆՆԵՐՆԵՐ	Վճարեց կանխիկ	Օ	Մ	
25	ԴՐԱՄԱՐԿԱՆՆԵՐՆԵՐ	(Օրհանգիստի թիվ 98) զնամ տանս հաշուին անցուցածը	15	15	50000
27	ԵՆՇԱՐԻ ՍՏԱՅՈՒՆՆԵՐՆԵՐ	(Օրհանգիստի թիվ 101) տուած փոխ-գիրքը լիք՝ 500 .	16	15	30000
29	ՓՈՒՄ-ԴՐԱՐՆԵՐՆԵՐ	Փորձակշիւ թիւ 2.	16	5	54000
30	ԴՈՑԵԼՈՒ ՀԱՇՈՒՆՆԵՐ	Եյս հաշիւը զօցելու համար	19	15	116000
					250000

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆԵՐ

Պահանջներ

1865 ՍԵՊ.	ԴՐԱՄԱՐԿԱՆՆԵՐՆԵՐ	Տուաւ կանխիկ	Օ	Մ	
25	ԴՐԱՄԱՐԿԱՆՆԵՐՆԵՐ	Փորձակշիւ թիւ 2.	15	15	50000
30	ԴՈՑԵԼՈՒ ՀԱՇՈՒՆՆԵՐ	Եյս հաշիւը զօցելու համար	19	15	250000
					300000

ԵՒ ՈՐԴԻՒՐ

Պահանջներ

1865 ՍԵՊ.	ԴՐԱՄԱՐԿԱՆՆԵՐՆԵՐ	Վճարեց կանխիկ	Օ	Մ	
6	ԴՐԱՄԱՐԿԱՆՆԵՐՆԵՐ	Իւր հետ ըրած ընկերութենէս շահ	11	4	65000
26	ԲԻԹԵՐԻ ԵՒ ԻՄ ՀԱՇՆԱՊ.	Փորձակշիւ թիւ 2.	16	14	10530
					75530

1865 Սեպ.	7	ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	(Օրհաշիւ թիւ 62) գնած վայրի կաղինս .	11	1	125840	—
«	17	ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	(Օրհաշիւ թիւ 72) վայրի կաղնի համար եղած ծախքերը	12	1	600	—
«	20	ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	վայրի կաղնի համար եղած զանազան ծախքերը	14	1	500	—
«	22	ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	Լեռնեանի տրուած վայրի կաղնի համար եղած ծախքերը	15	1	900	—
«	24	ԴՐԱՄԱՐԿՂԻՆ՝	Վիթալին տրուած վայրի կաղնի համար ծախք	15	15	600	—
«	26	2 ՀԱՇՒՄՆԵՐՈՒ՝	(Օրհաշիւ թիւ 97) Բիթերի հետ տեսած հաշիւնէ ք	16		21060	—
			Փորձակշիւ թիւ 2.			140500	—

Պարտի

ԵՈՒՍՈՒՔ

1865 Սեպ.	11	ԸՆԴՀ՝ ԱՊՐԱՆՔԻՆ՝	Տուի 320 թույլ չուխայ դին 500էն	14	3	160000	—
			Փորձակշիւ թիւ 2.			160000	—

Պարտի

ԵՀՈՏ

1865 Սեպ.	19	ԺԱՆ ՔԱՔՕՄՕՒՆ՝	Տուի 1 չէք ժան ճաքօմօի վրայ .	13	11	10000	—
«	22	ԲԻԹԵՐ ԵՒ ԻՄ ՀԱՇ. ԱՊ՝	(Օրհաշիւ թիւ 87) տուած վայրի կաղինս.	14	14	85000	—
			Փորձակշիւ թիւ 2.			95000	—

ԵՊՐԱՆՔ

Պահանջներ

				O	Մ	
1865 Սեպ.	22	ԵՀՈՑ ԼԵՒՈՆԵԱՆԷ՛	(Օրհաշիւ թիւ 87) տրուած վայրի կաղին .	14	14	85000
«	24	ԳՐԱՄԱՐԿԷ՛	Վիթէլին կանխիկ տրուած 600 կենդինար վայրի կաղին	15	15	54000
«	26	ԳՐԱՄԱՐԿԷ՛	Պոխորին կանխիկ տրուած 250 կենդինար վայրի կաղին	15	15	7500
«	26	ՋԱՆԱՋԱՆՆԵՐԷ՛	Բասթալին մթերանոցիս մէջ մնացած վայրի կաղին .	15	10	3000
			Փորձակշիւ թիւ 2.			
						149500

ՀԻՏԱՎԷՐՏԻ

Պահանջէ

				O	Մ	
1865 Սեպ.	19	ՓՈՒ՛՝-ԳՐԵՐԷ՛	Տուաւ մէկ փոխ՛-Գիր Բարիզի վրայ 1/ ամս՝ ֆր. 20000.	13	5	80000
«	21	ԳՐԱՄԱՐԿԷ՛	Տուաւ կանխիկ .	14	1	20000
			Փորձակշիւ թիւ 2.			100000
«	30	ԳՈՅԵԼՈՒ ՀԱՇՈՒԷ՛	Այս հաշիւը զոյգելու համար	49	15	60000
						160000

ԼԵՒՈՆԵԱՆ

Պահանջէ

				O	Մ	
1865 Սեպ.	13	ՓՈՒ՛՝-ԳՐԵՐԷ՛	Տուաւ մէկ փոխ՛-Գիր 3/ ամս. Լոնտրայի վրայ 1. 300	12	5	32925
«	25	ՓՈՒ՛՝-ԳՐԵՐԷ՛	Տուաւ մէկ փոխ՛-Գիր 1/ ամս. Լոնտրայի վրայ 1. 300	15	5	32925
			Փորձակշիւ թիւ 2.			65850
«	30	ԳՈՅԵԼՈՒ ՀԱՇՈՒԷ՛	Այս հաշիւը զոյգելու համար	19	15	29150
						95000

Պարտին

ԼՆՀԼԻԺ

1865 Սեպ.	27	2	ՀԱՇԻԻՆԵՐՈՒ՝	(Օրհաշիւ թիւ 98) Հաճըլարի տունը	16	Մ	45000	—
				Փորձակշիւ թիւ 2.			45000	—
								—

Պարտի

ԴՐԼՄԼԻԿՂԻՆ

1865 Սեպ.	23			1րդ երեսէն պարտքը	15	4	1571495	—
«	24		ԲԻԹԵՐԻ ԵՒ ԻՄ ՀԱՇ՝ ԱՊ.	Ախթէլէն վայրի կաղնի համար	15	14	54000	—
«	25	2	ՀԱՇԻԻՆԵՐՈՒ՝	Անտոնեան եղբարցմէ ու Յարութիւնեանէն առի	15		100000	—
«	26		ԲԻԹԵՐԻ ԵՒ ԻՄ ՀԱՇ՝ ԱՊ.	Պոխորէն վայրի կաղնի ստակ	15	14	7500	—
«	29		ԸՆԴՀ՝ ԱՊՐԱՆՔԻՆ՝	Սիսակէն 130 թօսլ հուխայի ստակ	16	3	62400	—
				Փորձակշիւ թիւ 2.				—
							1795395	—

Պարտի

ԴՈՅԵԼՈՒ

1865 Սեպ.	30	14	ՀԱՇԻԻՆԵՐՈՒ՝	ՏԵՍ Օրհաշիւ թիւ 113	19	Մ	1993791	—
							1993791	—
								—

ՍՏՆՅՈՒՆԾԻՔ

Պահանջներ

1865 Սեպ.	30	ԳՈՑԵԼՈՒ ՀԱՇՈՒԷՆ՝	Այս հաշիւը դրոյեւոս համար	Օ	Մ	
				19	15	45000
						45000

ՀԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Պահանջէ

1865 Սեպ.	23	1րդ երեսէն պահանջքը	Օ	Մ	
«	24	ԲԻԹԵՐԻ ԵՒ ԻՄ ՀԱՇԱՊ	15	14	1229725
«	27	ԱՆՇԱՐԺԱ ՍՏՆՅՈՒՆԾԻՔԻՆ (Օրհաշիւ թիւ 98) Հաճիկարի տան համար	16	15	600
«	29	ՓՈՒ՝-ԳՐԵՐԷՆ՝ Բէճիօին 20000 Փրանքի համար	16	5	15000
«	30	2 ՀԱՇԱՒԻՆԵՐԷ՝ Այլ և այլ ծախքերու համար	17		70000
«	30	ԲԻԹԵՐ ԵՒ ՈՐԴԻՆՅՈՒՆ՝ Կանխիկ տուի	17	13	1624
«	30	ՓՈՒ՝-ԳՐԵՐԷՆ՝ (Օրհաշիւ թիւ 108) Օսմ. զրամանոցին փոխ-դրի համար	17	5	9680
«	30	Փորձակշիւ թիւ 2.			400000
«	30	ԳՈՑԵԼՈՒ ՀԱՇՈՒԷՆ՝ Այս հաշիւը դրոյեւոս համար	19	15	1726629
					68766
					1795395

ՀԱՇՒ

Պահանջէ

1865 Սեպ.	30	6 ՀԱՇԱՒԻՆԵՐԷ՝	Տես օրհաշիւ թիւ 112 .	Օ	Մ	1533343
«	30	ԴՐԱՄԱԳԼԻՔՆ՝	Այսօրուան զուտ դրամադուխտ .	18		—
				19	45	460448
						1993791

ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՏԵՏՐԱԿՆԵՐ

ԴՐԱՄԱՐԿՂԻ ՏԵՏՐԱԿ

Հ. Ի՞նչ է Դրամարկղի տետրակը .

Պ. Դրամարկղի հաշիւը ի՞նչ որ է Մայր-Հաշուին մէջ Դրամարկղի տետրակին ալ զրեթէ միեւնոյնն է , այսինքն նոյն հաշուին կրկնութիւնն է , պարզ ձևի տակ , մասնաւոր տետրակի մէջ :

Հ. Ուրեմն ի՞նչ հարկ կայ թէ Մայր-Հաշուին և թէ մասնաւոր տետրակի մէջ զրամարկղի հաշիւը ունենալ .

Պ. Երբ Օրհաշիւը ու Մայր Տոմարը այն կերպով բռնուած են ինչպէս որ մենք մեր տետրակները բռնեցինք յիշեալ երկու ամսուան գործողութեանց համար , Դրամարկղի զատ տետրակը յիշուի անհրաժեշտ չէ և կրնայ զիրաւ զանց ըլլուիլ , բայց երբոր վաճառատան մը գործողութիւնները Օրհաշուէն 'ի Մայր-Հաշիւ անմիջապէս կամ նոյն օրը չեն անցնիր յայնժամ Դրամարկղի տետրակի պէտք կայ , նա մասնաւոր որ ընդհանրապէս վաճառատանց մէջ հաշուեկալ ու սունտկապետը (caissier) զատ զատ անձինք են և այս վերջինը պարտաւոր է Դրամարկղի տետրակը ինքը բռնել . ու երբ այսպէս հաշուեկալը ու սունտկապետը զատ զատ անձինք ըլլալով մէկը Օրհաշուին ու Մայր-Տոմարին մէջ և միւսը Դրամարկղի տետրին մէջ ստակի ելեմանոց գործողութիւնները զատ զատ կ'արձանագրեն այս կերպիւ լաւ փոխադարձ-քննութեան (Contrôle) ալ միջոց մը կը դոյնանայ :

Հ. Գործողութիւնք ի՞նչպէս կ'անցնին Դրամարկղի տետրակին մէջ .

Պ. Սունտկապետը ամեն անգամ որ ստակ կ'ընդունի անմիջապէս կ'արձանագրէ մտած գումարը զրամարկղի տետրակին աջ այսինքն ՄՈՒՏԲ երեսին վրայ , իսկ ամեն անգամ որ ստակ կը վճարէ կ'արձանագրէ ելած գումարը Դրամարկղի տետրակին չափ այսինքն ԵԼԲ երեսին վրայ , և ամեն շաբթու կամ ամսոյ վերջ իր ամսական Դրամարկղի հաշիւը կապելէ յառաջ հաշուեկալին հետ կը վերաբնէ Օրհաշուին մէջ Դրամարկղի տետրակին ամեն մէկ գործողութիւնները , այս ամեն մէկ գործողութիւն Օրհաշուի որ երեսին մէջ որ է նոյն թիւը կը դնէ Դրամարկղի տետրակին մէջ գործողութեան առջև եղած մասնաւոր սիւնակին մէջ :

Հ. Ի՞նչ է Դրամարկղի հաշիւը կապել .

Պ. Սունտկապետը ամեն ամսոյ վերջ իւր նոյն ամսուան Դրամարկղի հաշուին աջ ու ձախ այսինքն ԵԼԲ և Մուտք երեսին գումարները կը գումարէ , Մուտքի գումարը ԵԼԲի գումարէն որքան որ աւելի է այն է իր սնտուկին մէջ ունեցած պարտաստ զրամը որ կ'արձանագրէ ԵԼԲ երեսին վրայ և այսպէս նոյն ամսուան Դրամարկղի հաշուին Աջ ու Ձախ երեսի գումարները հաւասար կ'ըլլան և հաշիւը կապուած կ'ըլլայ . ինչպէս որ պիտի տեսնենք մեր երկու ամսուան գործողութեանց Դրամարկղի տետրակին մէջ :

181130

ՍՈՅՆ ԴՐԱՄԱՐԿՂԸ

ԵԼԲ

1865 Օգոստոս .	1 Վաճառատան համար կարտիրք	0 1	7250
»	1 Թուղթի և դանաղան տետրակներու համար	1 1	2000
»	2 Վահանեանին ու Եղիշեանին տրուած ստակ բամպակի համար	1 1	73305
»	3 Նոյներէն դնուած բամպակներուն ծախք	1 1	290
»	3 «Էմբրսիան» շոյենաւով եկած 30 հակ ասրանքին մաքս և զնգան ծախքեր	2 2	72416
»	9 1000 սլոթ լիբայի մէկ փոխ-դրի համար Օսմ. Գրամանոյին տրուած	2 2	108250
»	11 «Ալպանիա» շոյենաւը բեռնաւորուած 47 հան բամբակին ծախք	3 3	3350
»	13 Օսմանեան Գրամանոյին տրուած ստակ	3 3	74000
»	17 Տան ծախուց համար	4 4	1100
»	18 «Աքուիլա» շոյենաւով եկած 7 սնտուկին մաքս և դանաղան ծախքեր	3 3	24090
»	19 Մուսթա Է. Էֆենտիին 50 հակ բամպակին համար ուղտապանայ , մաքս և	3 3	7872
»	21 Բոլ Գուզէնի փոխ-դրի համար տրուած ստակ	3 3	48000
»	22 Չիւքրին տրուած 25 հակ բամպակին համար ծախք	6 6	280
»	26 Էսսոյին տրուած 25 հակ բամպակին ծախք	7 7	300
»	28 «Բաուրիէն» շոյենաւով եկած 20 հակ չուխային համար մաքս և զնգն ծախքեր	8 8	126330
»	30 Անճախան ծախուց համար առնուած ստակ	9 9	1450
			<u>546283</u>

Այսօր 30 Օգոստոս Դրամարկղին մէջ պատրաստ դրամ.

665297

1244580

1865 Սեպտեմբ.	1	Օգոստոս ամսէն պատրաստ դրամ	0	665297
»	6	Բիթեր և որդւոցմէ առնուած ստակ	11	65000
»	12	Միհրդատին մէկ թուղթէն	12	29900
»	15	20 հալ բամպակի համար թովմասէն առնուած	12	30495
»	19	Այլեայլներէ ժողովուած ստակ	13	104920
»	20	Բէնիամին Բօհէնէն առնուած ստակ	14	29600
»	21	Այլեայլներէ առնուած ստակ	14	100000
»	24	600 կենդինար վայրի կաղնի համար Աիթալէն առնուած ստակ	15	54000
»	25	Այլեայլներէ առնուած ստակ	15	100000
»	26	250 կենդինար վայրի կաղնի համար Պոխորէն առնուած ստակ	15	7500
»	29	130 թօպ չուխայի համար Սիսակէն առնուած ստակ	16	62400

1249112

ՍՈՅՆ ԴՐԱՄԱՆԿՈՒՄ

ԵԼՔ

1865 Սեպտեմբ.	4	Օսմանեան Գրամանոցին 200000նոց թղթի ու տոկոսին համար .	9	201112
«	2	Քրքաղաճ Մուսթա Էմին Էֆենտիին մէկ ծրար .	10	13000
«	5	Մարսիլիա Լուի Է Քօլին մէկ ծրար. ֆրանք 40000 .	10	170000
«	5	Վերոյիշեալ ծրարին ծախքը .	10	660
«	7	2000 կենդինար վայրի կաղնի համար հաճի վասիլին տուած ստակը	11	125840
«	8	Պերճ Լ Ընկ'էն տուած 20 հակ բամպակին ծախք .	11	80
«	10	Օսմանեան Գրամանոցին .	11	20000
«	10	Եւս տոկոսի համար .	11	450
«	16	Թովմասին վաճառուած 20 հակ բամպակին ծախք .	12	300
«	17	Վայրի կաղնի մթերանոցին վարձք ու բանողջէք .	12	600
«	17	Այլեայլներու վճարուած ստակ .	12	30000
«	19	Այլեայլներու վճարուած ստակ .	14	70000
«	20	Վայրի կաղնի բանողջէք ու զանազան ծախքեր .	14	500
«	22	Լեոնեանի տրուած վայրի կաղնի համար ծախք .	15	900
«	23	Այլեայլներու վճարուած .	15	50000
«	24	Վիթալին տրուած ասրանքին ծախք .	15	600
«	27	Հաճրարի տան համար տրուած .	16	15000
«	29	20000 ֆրանքի մէկ ֆոխ' - Գրի համար Ռէճիօին տրուած	16	70000
«	30	Զանազան ծախքեր .	17	1624
«	30	Բիթէր Լ որդւոյ .	17	9680
«	30	Օսմանեան Գրամանոցին ֆոխ' - Գրի համար .	17	400000
				1180346
Այսօր 30 Սեպտեմբ. պատերազմ ստակ 'ի վրամարկի				68766
				1249112

ՄԹԵՐԱԳԻՐ

Հ. Ի՞նչ է Մթերագիրը :

Պ. Ինչպէս Գրամարիդի տետրակը սնտուկին մէջ քանի՞ զուրուշ գտնուիլը կը ցուցնէ՝ նոյնպէս Մթերագիրը Մթերանոյցին մէջ ի՞նչ, որչափ և քանի՞ զուրուշն ապրանք ըլլալը կը ցուցնէ. միանգամայն ասոնցմէ զատ վաճառականին ուրիշ շատ մեծ գիւրուծիւններ կը նուիրէ :

Հ. Օրհաշուին ո՞ր զործողութիւնները այս տետրակին մէջ կ'անցնին :

Պ. Այն զործողութիւնները՝ որոնց մէջ ապրանքի հոսքի կամ ելքի կայ :

Հ. Ի՞նչ կերպով կ'անցնին :

Պ. Նախ ամեն մէկ տեսակ ապրանքներու համար զատ զատ հաշիւներ պէտք է որ բացուին Մթերագրին մէջ. զորօրինակ, Բաժնային, Բանկէթարային, Բանկէթային, Դաշնային և այլն, այս հաշիւներուն աջ երեսը հոսքի կը գրուի, (ուր կ'անցնին մտած ապրանքները) ձախ երեսը ելքի (ուր կ'անցնին ելած ապրանքները) յետոյ պէտք է Օրհաշուէն անհետլ կարգաւ ամեն մէկ զործողութիւնները քննել, որչափ ապրանք որ մտեր կամ ելեր է հետեւեալ կերպիւ անցընել. զորօրինակ ըսենք թէ զործողութիւն մը այսպէս է.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔ ԴՐԱՄԱՐԿԱՒՆ.

Մ. Իտիարէն կանխիկ գնած 20 հակ տորոնս զըշ. 14500.

Անմիջապէս «Տորոն» (պօյա) հաշիւը պէտք է բանալ և անոր հոսքի երեսին վրայ գրել.

Մ. Իտիարէն կանխիկ 20 հակ տորոնս. զըշ. 14500.

Հ. Ըսենք թէ նոյն Իտիարէն աւելուած 20 հակ տորոնը Յովհաննէսը գնեց, արժէք 15420 զըշ. ինչպէս կ'անցնի Մթերագրին մէջ :

Պ. Գարձեալ «Տորոն» հաշիւը պէտք է բանալ ու անոր ելքի երեսին վրայ գրել.

Յովհաննէսին տուի 20 հակ Տորոն զըշ. 15420.

Հ. Միմիայն ապրանքի մուտք կամ ելք ցուցնող զործողութիւնները կը վերաբերին այս տետրակին :

Պ. Ո՛չ, այլ այն զործողութիւններն ալ՝ որոնք գնուած կամ վաճառուած ապրանքներուն ծախքերը կը ցուցնեն, զորօրինակ ըսենք թէ Օրհաշուին մէջ զործողութիւն մ'ալ այս է.

ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԾԱԽՔ ԴՐԱՄԱՐԿԱՒՆ.

Իտիարէն առած տորոնիս համար բեռնակրաց, կշռողին և այլն զըշ. 195.

Յովհաննէսին տուած տորոնիս համար միջնորդութիւն և այլն » 180.

375.

Ուստի պէտք է «Տորոն» հաշիւը բանալով ու անոր հոսքի երեսին կողմը այս ծախքերը անցընել :

Հ. Ի՞նչպէս և երբ կ'ըլլայ Մթերագիրը կապելը :

Պ. Ապրանք մը որ մտաւ ու ելաւ, անմիջապէս նոյն հաշիւը պէտք է կապել (գոցել) հետեւեալ կերպով : Նախ՝ երկու կողմի դումարները դումարեւ այսինքն մուտքինը և ելքինը. ելքին կողմի դումարը մուտքին կողմի դումարէն որչափ շատ է, նոյն ապրանքէն այնչափ շահ կայ, իսկ մուտքին դումարը ելքին դումարէն որչափ շատ է՝ այն ապրանքէն նոյնչափ վնաս կայ : Արդ եթէ շահ կայ, որչափ զուրուշ որ է՝ մուտքին կողմի դումարին տակ կը գրուի. իսկ եթէ վնաս կայ, ելքին կողմի դումարին տակ կը գրուի, վերջը երկու սիւները դումարեւում երկու կողմը ՀԱՒԱՍԱՐ կու գայ (որով կ'ըլլայ կապուած) :

Օրինակը սա վերի ամենափոքր դործողութեան վրայ տանք .

ՄՈՒՏՔ

«ՏՈՐՈՆ»

ԵԼՔ

Էտիպարէն հակ 20 դրշ. 14300.

Յովհաննէսին հակ 20 դրշ. 15420.—

Ծախք

Բեռնակրաց դրշ. 195.

Միջնորդութիւն դրշ. 180.

հակ 20 դրշ. 14875.

Ըրած շահս 545.

հակ 20 դրշ. 15420.

հակ 20 դրշ. 15420.—

Հ. Եթէ ապրանքի մը մէկ մասը ծախուած ու մէկ մասը դեռ կը կենայ, ընդհանուր կշռին ատենը պէտք է դրոշմել այն հաշիւը .

Պ. Այժ, մնացեալ ապրանքը առնուած զնով կամ թէ այն օրուան արժողութեան (ըիացաին) վրայ հաշուէլու :

Հ. Վերջը ինչպէս բանալ պէտք է նոյն հաշիւը .

Պ. Ընդհանուր կշռէն ետքը Մթերագրին մէջ ամեն մէկ պատրաստ ապրանք իր նոր հաշւոյն հաստի կողմը կ'արձանագրուի այն արժողութեամբ որ նախընթաց հաշիւը դրոշմելու ատեն արժած են :

Ահաւասիկ մեր երկամսեայ դործողութեանց Մթերագիրը :

ՄԹԵՐԱԳՐԻ

	(1)	(2)		
1865 Օգոստ.	2	Վահանեանէ Ա V 30 հալ Գրքադաճի բամպակ. վենդինարը 560 էն <u>հոկտ</u> 3430 <u>երկաթը</u> 30 <u>3400</u> <u>պարկերը</u> 142 <u>զուտ</u> 3258 <u>վենդինար</u> 76.	38	42560
" «	2	Եղիշեանէ Ա Z 25 հալ Գրքադաճի բամպակ. վենդինարը 555 էն <u>հոկտ</u> 2671 <u>երկաթը</u> 25 <u>2646</u> <u>պարկերը</u> 116 <u>զուտ</u> 2530 <u>վենդինար</u> 59. 10. <u>զեղչ</u> 10. <u>59.</u>	25	32745
		ԾԱԽԲ՝		73305
" «	3	Բեռնակիր աւ կշռողի .	4	290
" «	11	Մեքենային .	3	1920
" «	11	Լիվրբուլի համար նաւորջէք .	3	1180
" «	11	Ապահովութիւն 0/0 15 փարայ 600 Օսմանեան լիւրայի վրայ .	3	150
" «	11	Նաւակի ու մաքսատան պաշտօնէի .	3	100
		ԼՈՂՏՐԱՅԻ ԾԱԽԲ՝		3650
		Միջնորդութիւն , քօմիտիօն եւ եւ. Լիւր. 97. 13. 0.		10741 50
		Այս ապրանքէն զոյացած շահը	55	89686 50
				18946
				108632 50
1865 Սեպտ.	8	Պերճ Է Ընկ'էն 20 հալ Ս. Տ. Գրքադաճի ապրանք զին 420 էն. հոկտ 2411. երկաթի ու պարկի համար <u>97</u> հոկտ Թարա . <u>2314</u> <u>վենդինար</u> 54.	20	21680
		ԾԱԽԲ՝		21680
" «	8	Կշռող , բեռնակիր եւ զրշ .	11	80
" «	16	Ծախելու համար միջնորդին զրշ .	12	272
" «	16	Կշռողին զրշ .	12	28
		Այս ապրանքէն շահ	20	380
				22060
				8435
				30495

(1) Հոս սոյն գործողութեան Օրհաշումն ո՞ր երեսը ըլլաւ կը դրուի:

(2) Հոս մտած բամպակին հակը կը դրուի, եթէ չուրայ կամ ցանֆէս է՝ Թօպը, եթէ վայրի կաղին է՝ կենդինարը եւ այլն:

		0	(1)		
1865 Օգոստ' 11	Բեռնադրեցի Անգղիական «Ալպանիա» շողենաւը . Լոնտրա Ճօնսըն Պրօտըրըս է-Ք ⁰ /ն . Մեքենայով 47 հակ Ն ⁰ 1/47.	3	55		
« Սեպտ. 30	Հաշիւը եկաւ . (Տէս Փաթուրա Ն ⁰ 1) 9 հակ լիպրա 3335 գին 13 ³ / ₄ Լիբրա Սթերլին 191- 1-0 - 24 » » 9105 » 12 ¹ / ₄ » » 464-14-0 - 14 » » 5690 » 14 » » 331-18-0 - <u>47 » » 18130</u> <u>987-13-0-</u>	17		108632 50	108632 50
			55		108632 50
« Սեպտ. 15	Տուի կանխիկ Թովմասին . հօխայ 2378 Երկաթին [Ժարան] » 20 2358 Պարկերուն » 65 <u>2293</u> 53-22 կենդինար .	12	20		30495
			20		30495

(2) Հոս ելած բամպակին հակը կը դրուի, եթէ չուխայ էջօպը եւ այլն:

Մուտք

ՄԱՆԻՖԷՍՏ

1865 Օգոստ.	4	Լոնտոնյան Ջոնսոնի Պրոպերթի անդղիական «Էմիլիան» շոգենա- լով 30 հակ.	0				
		ՓԱՆԵԼԱ ՇԱԼ	2				
« Օգոստ.	4	A C Ն° 4/5. 5 հակ թույ 12000 դին 6 բէնս. Լ. 300	2	12000	33000	—	
« Սեպտ.	30	Ընդհանուր հաշուեկշռի համար					
				12000			33000 —
		ՄԱՀՈՒՏԻ					
« Օգոստ.	4	A C Ն° 6/20. 15 հակ 7 լիպրանոց. թույ 6997. դին 22 բէնս Լ. 4491-13-0.	2	6997	494081	—	
« Սեպտ.	30	Ընդհանուր հաշուեկշռի համար					
				6997			494081 —
		ԽԱՍ ՊԱՍՄԱՅ					
« Օգոստ.	4	A C 21/30. 10 հակ. թույ 4877. 42 երալը դին 4 բս. Լ. 3400-0-0	2	4877	374000	—	
« Սեպտ.	30	Ընդհանուր կշռի համար					
				4877			374000 —
		ԼՈՆՏՐԱՅԻ ԾԱԼԻՔ					
« Օգոստ.	4	Նառղջէք, ապահովութիւն և Բովիսիոն 0/0 2	2		8910		901081 —
		Լիրա 81 - 0-0. » 163-16-2.	2		48381		27291 —
		ԱՅՍ ՏԵՂԻ ԾԱԼԻՔ					
« «	5	Քօնսուշիմէնդ փոխելու	2		450		
« «	5	Մաքս	2		72086		
« «	5	Բեննակըրի	2		180		
« Սեպտ.	20	Բենիամին Բօհէնին սնանկութենէն դոյալած փառը	14		44400		446816 —
							1045107 —

ԹՈՒՐԸ

ԵԼԲ

Լ/ր. Օսմ. 100 զրշի վրայ հեռեկաններուն վաճառում.									
ՓԱՆԵԼԱ ՀԱԼ									
1865 Օգոս 11	Պերճ և Ընկ'եան	2625	Հատ դին	4էն	3	2625	10500		
» Սեպ 30	Մթերանոցին մէջ սրատրաստ				19	9375	26625		
						12000		37125	
ՄԱՀՈՒՏԻ									
» Օգոս 7	Արշակեան եղբայրց'	500	Թույլ դին	14էն	2	500	49000		
» » 11	Պերճ և Ընկ'եան	500	Թույլ դին	15էն	3	500	52500		
» » 25	Միհրդատին	700	Թույլ դին	15էն	7	700	79380		
» Սեպ 30	Պատրաստ մթերանոցին մէջ					1700	180880		
						5297	373870		
						6997		554750	
ԽԱՍ ՊԱՍՄԱ									
» Օգոս 7	Արշակեան եղբայրց'	400	Թույլ դին	2 1/2էն	2	400	42000		
» » 10	Բենիամին Բոհէնին	1000	Թույլ դին	2 1/2էն	2	1000	105000		
» Սեպ 30	Մթերանոցին մէջ սրատրաստ					1400	147000		
						3477	250708		
						4877		397780	
								989655	
								55452	
								1045107	
Տարբերութիւն 'ի վնաս									

Մուտք

ՄԵՏԵՐ

1865 Օգոս	18	Թրիեստայի Շէրմն անտ ք ⁰ էն Աքուիլա Էմբերիալ շոգենառով 7 սնտուկ ճանֆէս Ա Շ 1/7.	0				
		1500 թօղ զին 20 ֆիօրին պյսինքն 220 զբշ (ֆիօրինը 11 զուրուշէն) ֆիօրին 30000.—	4	4500	330000	—	330000 —
		ԹՐԻԵՍՏԱՅԻ ԾԱՆՔ—					
«	«	18 Ապահովութիւն, նաւորջէք և այլն ֆիօրին 64	4		704	—	
«	«	18 Բօմբիսիօն 0/0 2 ֆիօրին 600	4		6600	—	7304 —
		ԱՍՏԵՂԻ ԾԱՆՔ—					
«	«	18 Բօնօսշիմէնթ փոխելու	3		35	—	
«	«	18 Մաքս	3		24012	—	
«	«	18 Բեռնակրի և այլն	3		43	—	
«	«	24 Անդուանին վաճառած իս 0/0 2 զեղշ.	7		1620	—	25710 —
		Այս ապրանքէն զոյացած շահը.		4500			363014 —
							56486 —
							419500 —

ԱՆՎՈՐ

ԵԼԲ

1865 Օգոստ	20	Պաթիսթէնին	100	Թույ գին	300Էն	5	100	30000		
»	22	Միւրզա Միհրանին	500	Թույ գին	260Էն	6	500	130000		
»	23	Քասթեւիին	50	Թույ գին	270Էն	6	50	13500		
»	24	Անդուանին կանխիկ	300	Թույ գին	270Էն	7	300	81000		
1865 Սեպտ	3	Միւրզա Միհրանին	550	Թույ գին	300Էն	10	550	165000	419500	
							4500		419500	

Մուտք

ՈՒՐԻՇՆԵՐՈՒՆ ԻՄ ԲՈՎ

1865 Օգոս 19	Գրքադաճէն Մուսթա Էմին Էֆէնտի .	0			
	Թաթար օղլու ուղտապանի ձեռամբ իր հաշուին համար դրկած 50				
	հալ բամպակը Ա Շ Ն ⁰ 1-50. հօխայ 5200.— որոնց բոլորին				
	արժողութիւնը ըստ իւր ծանուցածին .	5	50	52000	52000
	ԾԱԽԲ՝				
« 19	Ուղտապաններուն 25 բեռ 95էն	5		4750	
« 19	Մարս ու բեռնակրայ .	5		3122	
« 22	2իմէրին 25 հալի համար միջնորդութիւն	6		233	
« 22	Կշռողին և ապրանք նայողին .	6		47	
« 26	Եւս 2իմէրին տրուած 25 հալին համար միջնորդութիւն	7		258	
« 26	Եւս 2իմէրին տրուած 25 հալին համար կշռողի և նայողի	7		42	
Սեպ 17	Բօմբիսիօն ⁰ / ₀ 2	13		982	50
« 17	Վաճ՝՝ վարձք (արախէ) ⁰ / ₀ ¹ / ₂	13		245	50
					9680
			50		61680

ՌԻՆԵՑԸՆԻ ԼՊՐԱՆԻՐ

ԵԼԲ

1865 Օգոստ' 22	2 իմերին 25 հակ հոխայ 2517 ¹ / ₂ երկաթ 25 2492 ¹ / ₂ պարկ 135 զուտ 2337 ¹ / ₂	կենդանար 55. զին 4234.	0 6	25	23375	
26	Եւս 2 իմերին 25 հակ հոխայ 2743 երկաթ 25 2718 պարկ 141 զուտ 2577.	կենդանար 60. 39. 25 հակին մէջէն 6 հակ խիստ ստո- րին ըլլալուն համար իջեցուցածնին. 39. կենդանար 60. զին 4304.	7	25	25800	49175 49175 12503 61680
	Ըստ դրած արժողութեանը վնաս		50			

1865 Օգոս'	27	Մարտիկայի Լուի է Բժեն իմ հաշուիս համար «Բասբիէն» շո- ղենաւով եկած 20 հակ չուխան 1/20 A C. 3200 թօպ ղին թօպին 110 ֆրանք այսինքն 467 1/2 ղուրուշ. (ֆրանքը 4. 10 փարայէն) ֆրանք 352000.—	0				
		ՄԱՐՍԻԼԻԱՅԻ ԾԱԽԲ	7	3200	1496000		1496000
	27	Ապահովութիւն, նաւորջէք եւ ֆրանք 3020 .	7		12835		
	27	Բօմբիսիօն % 2 7040 .	8		29920		42755
		ԱՅՍ ՏԵՂԻ ԾԱԽԲ					
	27	Բօնուշիմէնդ փոխելու	8		100		
	27	Մաքս	8		120040		
	27	Բեռնակիր եւ	8		190		120330
				3200			1659085

ԽԸ

ԽԼԲ

1865 Օգոս'	29	Ալեքսանտրովն 500 թուղ 4ին 300Էն.	0	8	300	150000	—	
« Սեպ.	3	Անտոնեան եղբարց 500 թուղ 4ին 500Էն	10	500	250000	—		
« «	3	Գ. Յարութիւնեանին 600 թուղ 4ին 500Էն	10	600	300000	—		
« «	4	Քրամէր և Ընկ'եան 500 թուղ 4ին 480Էն	10	500	240000	—		
« «	11	Եռսուֆ Հիտապէրաին 320 թուղ 4ին 500Էն	11	320	160000	—		
« «	29	Պ. Սիսակին 430 թուղ 4ին 480Էն	16	430	62400	—		
					2350	1162400	—	
« «	30	Պատրաստ ապրանք 850 թուղ	19	850	397375	—	1559775	—
		Տարբերութիւն 'ի վնաս					99310	—
					3200		1659085	—

Մուտք

ԲԻԹԼԻՐ ՈՐԴԻՆՑ ԵՒ

		0			
1865 Օգոստ	7 Միտիլիի հաճի վասիլաքիէ չբանուած զին 62էն կանիսիկ հօխայ . 90075. Թարայ երկաթի ու պարկի . 4360. <u>զուտ 85715.— 2000 կենդինար</u> զին 62էն՝ զուրուշ 124,000	11	2000	124000	124000
Ծախք					
« «	7 Միջնորդութիւն	11		1240	
« «	7 Նշուողի, բեռնակրի, պարկերու վարձք և այլն	11		600	
« «	17 Մթերանոցի մէկ ամսուան վարձք	12		300	
« «	17 Բանողջէք	12		300	
« «	20 Եւս	14		500	
« «	22 Ղևոնեանի տուած իս համար միջնորդութիւն ևս	15		900	
« «	24 Վիթալին տուած իս համար միջնորդութիւն ևս	15		600	4440
					128440
« «	26 Իմ մասիս շահ	16			10530
« «	26 Բիթէր և որդւոց մասին շահ	16			10530
			2000		149500

ԻՄ ՀԱՇՎՈՒՄ ՎԵՅՐԻ ԿԱԴՒՆ

ԵԼԸ

1865 Օգոս 22	Աշոտ Լևոնեանին զին 85էն.	0			
	Հօխայ 45110 $\frac{1}{2}$.	14			
	Թարայ 2253 երկաթի ու պարկի համար.				
	Զուտ 42857 $\frac{1}{2}$.				
	Կենդինար 1000.— զրշ. 85000.		1000	85000	
» » 24	Վիթալին զին 90էն.	15			
	Հօխայ 27067.				
	Թարայ 1352. երկաթի ու պարկի համար.				
	Զուտ 25715.				
	Կենդինար 600.— զրշ. 54000 .		600	54000	
» » 26	Պրիտրին երրորդական ապրանք (ռէֆուզո) զին 30էն .	15			
	Հօխայ 11203.				
	Թարայ 488. երկաթի ու պարկի համար.				
	Զուտ 10715.				
	Կենդինար 250.— զրշ. 7500 .		250	7500	
» » 26	Բաղդալին տուի յիշերանոցին մէջ ինչ որ մնացած էր առանց հաշուի ու կշռի. փոշի, կաղին. } կենդինար տարբերութիւն.	15	150	3000	
					149500
			2000		149500

ՕՐԻՆԱԿ ՓՈԽՆԱԿԱԿՐԱՅ

Հ. Ինչ է «Օրինակ փոխանակադրաց» բառը տեղադրելը .

Պ. Վաճառականը այս տեղադրելն մեջ գնած ու քաշած փոխանակադրերն էր կ'օրինակէ , հետևաբար Օրհաշուն այն դործողութիւնները կը վերաբերին այս տեղադրելն որոնց մեջ փոխանակադրի մուտք կայ :

Հ. Ինչ ձևով պէտք է դնուիլ այս տեղադրելը .

Պ. Շատերը առանց որ և իցէ դժի կամ սինի փոխանակադրերն էր բառ առ բառ կ'օրինակէն տեղադրելն մեջ , բայց աղիւսակի ձևով շինելը աւելի զիւրին ու կանոնաւոր է .

Այն փոխանակադրերն որ փոխանցմունք (ձիւրօ) ունին պէտք է օրինակուած ասեմը (1) (2) (3) նշաններով վարը ցուցնեն , ուր միշտ բաւական տեղ ձգել պէտք է :

Ահաասիկ մեր երկու ամսուան դործողութեանց «Օրինակ փոխանակադրաց» տեղադրելն ալ շինենք :

ՕՐԻՆԱԿ ՓՈԽՆԱԿԱԿՐԱՅ (*)

ԺՆՆԱԿ	ԹՈՒՆԿԱՆ	ԹԻՒ	ՔԱՇՈՂԸ	ԵՐԿԻՐ	ՆՈՒ	ՀՐԱՄԱՆ	ՊԵՅՄԱՆ	ՏԵՍԱԿ ՍՏԱԿԻ	ԳՈՒԹԻՒՆ	100րդ
2	1865 Օղտ	9	4408	Օսմ. Գրամից	Լօնտրա	Օսմ. Գրամից	Իմ	3 ամս.	Լր. ՍԹ	1000 0—0.
3	» »	13	3244	Օսմ. Գրամից	Լօնտրա	Օսմ. Գրամից	Իմ	3 »	Լր. ՍԹ	3000 0—0.
4	» »	16	1	1 Վաճառտնս	Լօնտրա	Ճօնսօն	Ֆի. Գրամից	3 »	Լր. ՍԹ	1000 0—0.
5	» »	21	3681	Բոլ. Գուգէն	Բարիլ	Ռոթշիլտ	Իմ	1 »	Ֆիօրին	15000 0—0.
8	» »	30	567	Բրամէր Ընկ.	Լօնտրա	Հարթեր	Իմ	3 »	Լր. ՍԹ	500 0—0.
9	» »	30	568	Բրամէր Ընկ.	Լօնտրա	Հարթեր	Իմ	3 »	Լր. ՍԹ	500 0—0.
9	» »	30	2	Վաճառտնս	Լօնտրա	Ճօնսօն	Բիլթիէ	3 »	Լր. ՍԹ	100 0—0.
12	» Սեպ	13	109	Ա. Լեոնեան	Լօնտրա	Լեոնեան	Իմ	3 »	Լր. ՍԹ	300 0—0.
13	» »	19	781	Հիւտալէրտի	Բարիլ	Մարքուարթ	Իմ	1 »	Ֆրանք	20000 0—0.
15	» »	25	162	Ա. Լեոնեան	Լօնտրա	Լեոնեան	Իմ	1 »	Լր. ՍԹ	300 0—0.
16	» »	29	204	Շաւարշեան	Լօնտրա	Շաւարշեան	Անտօնեան	3 »	Լր. ՍԹ	500 0—0.
16	» »	29	317	Ռէճիօ	Մրսիլիա	Սիվե եղբւրք	Իմ	3 »	Ֆրանք	20000 0—0.
17	» »	30	3	Վաճառտնս	Լօնտրա	Ճօնսօն	Բիթր Որդի	3 »	Լր. ՍԹ	600 0—0.
17	» »	30	5612	Օսմ. Գրամից	Լօնտրա	Օսմ. Գրամից	Իմ	3 »	Լր. ՍԹ	5000 0—0.

(1) Ճօն ՍԹԻԹԻՆ Ճիւրջովը :

(*) Այս աղիւսակը մասնատու օն մը չունի , վաճառականը իւր զիւրոթեանը համար կրնայ որիշ սիններ աւելցնել ամեն մէկ փոխ-գրին ո՞ր օր վճարուելիքը , առնուած գինը եւայն , նշանակելու համար :

ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ ԸՆԴՈՒՆԱԿԱՆ ԹՂԹՈՑ.

Հ. Ի՞նչ է «Պայմանագիր ընդունական թղթոց» ըստած տետրակը.

Պ. Վաճառականը ամեն օր այս տետրակը աչքէ կ'անցընէ, տեսնելու համար թէ նոյն կամ մօտ օրերը պայմանը հասած ընդունական թուղթ կայ, այս տետրակին կը վերաբերին Օրհաշու ին այն գործողութիւնները որոնց մէջ ընդունական թղթի մուտք կամ ելք կայ : Ահա յիշեալ երկու ամսուան գործողութեանց «Պայմանագր ընդունական թղթոց» տետրակը շինենք :

ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ ԸՆԴՈՒՆԱԿԱՆ ԹՂԹՈՑ.

ԾՈՒՏԻՑ Օ	ՊԱՐՏԱԿԱՆ	ՎՃԱՐԵԼԻ ՕՐԸ	ՏՍՎ՝ ՍՏԱԿԻ	ԲԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ	100Ի	ՎՃԱՐՈՒՄ ՕՐԸ	ԵԼ.Ք Օ		
3	Իլիօթ	1865 Օգոս՝	20	ղուրուշ	12000	0	1865 Օգոս՝	20	5
3	Պարոն է. Բ ⁰	« «	24	«	8000	0	« «	25	7
7	Պ. Միհրդատ	« Սեպ.	10	«	30000	0	« Սեպ.	10	11
7	Պ. Միհրդատ	« «	22	«	30000	0	« «	12	12
7	Պ. Միհրդատ	« «	23	«	19380	0	« «	23	15

ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ ՎՃԱՐԵԼԻ ԹՂԹՈՑ.

Հ. Ի՞նչ է «Պայմանագիր վճարելի թղթոց» ըստած տետրակը.

Պ. Վաճառականը ամեն օր այս տետրակը աչքէ կ'անցընէ, տեսնելու համար թէ նոյն կամ մօտ օրերը պայմանը հասած վճարելի թուղթ ունի ուրիշին քով : Այս տետրակին կը վերաբերին Օրհաշուին այն գործողութիւնները որոնց մէջ վճարելի թղթի մուտք կամ ելք կայ : Ահա յիշեալ երկու ամսուան գործողութեանց «Պայմանագր վճարելի թղթոց» տետրակին օրինակը :

ՊԵՏԱԿԱՆ ՎՃԱՐՆԵԼԻ ԹՎԹՈՑ

ԵԼՔ Օ	ՊԵՏԱԿԱՆ	ՎՃԱՐՆԵԼԻ ՕՐԸ	ՏՍԿ՝ ՍՏԵԿԻ	ՔԵՆԵԿՈՒԹԻՒՆ	100ԻՊ	ՎՃԱՐՈՒՄՆԻ ՕՐԸ	ՄՈՒՏՔ Օ		
3	Օ. Գրամանոյ	1863 Սեպ.	4	ղա՛րո՛ւ շ	200000	0	1863 Սեպ.	4	9
3	Օ. Գրամանոյ	« «	10	«	50000	0	« «	10	11
5	ԲՕԼ Քուզէն	« «	24	«	120000	0	« «	24	14
6	Արդարեան	« Օդոս՝	25	«	8000	0	« Օդոս՝	25	7
17	Օ. Գրամանոյ	« Հոկտ՝	3	«	145000	0			

ՑԼՆԿ ՀԱՇՎՈՒՈՑ

Հ. Ի՞նչ է «Ցանկ հաշուոց» ըստած տետրակը :

Պ. Երբոր կ'ուզէ վաճառականը զիանալ թէ՛ ճաքածին հաշիւը Մայր-Տոմարին ո՞ր երեսն է, այս տետրա՞կէն կը դտնէ : Հատերը այս տետրակին պատրաստ ծախուածը կը զործածեն, բայց շինելն ալ զիւրին է, բաւական է որ, Ա. Բ. Գ. և 36 զիրերը կարգաւ, ինչ ձևով որ ուզուի, սիններու մէջ ըլլան, և Մայր-Տոմարին մէջ բացուած բոլոր հաշիւները հոն արձանագրուած ըլլան, այսինքն Անտոնը Աին տակ, Բիթերը Բին տակ, Գրիգորը Գին տակ, Գրամարկը Գին տակ և և. և ասոնց զիմացը Մայր-Տոմարին ո՞ր երեսը ըլլալնին զրուած, ևստի ճաքածոն փնտռողը պէտք է ճին տակ նայիլ. . . :

Ահա նոյն երկու ամսուան Մայր-Տոմարին ցանկը.

ՅԱՆԿ ՀԱՇՎՈՒՈՅ

Ե Երչական եղբարք 4 Ապրանք Մ. Էմին էֆ 8 Անձնական ծախք 12 Անտոնեան եղբարք 13 Աշոտ Լևոնեան 14 Անշարժ ստացուածք 15	Բ Բենիամին Քոչէն 5 Բիթեր և Որդիք 13 Բիթեր որդւոյ և Իմ հաշուիս ապրանք 14	Գ Գրիգոր Յարութիւնեան 13 Գոցեւու հաշիւ 15	Դ Դրամագլուխ 1 Դրամարկղ 1 Դրամարկղ (չբնակիւն) 15
Ե Էուսուֆ Հիւտովէրի 14	Զ Զէն ու շահ 4 Զանազանք 10	Ե	Ը Ընդհանր ապրանք 3 Ընդունական թուղթք 7
Թ	Ժ Ժան Ճաքումօ 11	Ի	Լ Լուի է ք ⁰ 10
Խ	Ծ	Կ Կարասիք 2	Հ Հէրի և Ընկ. 11
Ձ	Ղ	Ճ Ճօնսօն Պրօտըրս է ք ⁰ 3 Ճօնսօնի քով ապրանք 6 Ճօն Սմիթ 12	Մ Մուսթա Էմին էֆ. 9 Միրզա Միհրան 9
Յ	Ն	Շ Շէրմն անտ ք ⁰ 8	Ո

2 2իմէր 10	Պ Պերճ և Ընկերք Պաթիսթէն 6 12	Ջ Ջ	Ռ Ռ
Ս Ս	Վ Վաճառատան ծախք Վճարելի թուղթք 2 6	Տ Տան ծախք 7 Տիգրան Կարապետեան 8	Ր Րիթիէ և Որդիք 9
Յ Յ	Խ Խ	Փ Փ	Ք Քրամէր և Ընկերք 11
	Օ Օ	Ֆ Ֆինանսիալ դրամանոց 7	

ՕՐԻՆԱԿ ՆԱՄՆԿԱՅ

Հ. Ի՞նչ է «Օրինակ Նամակաց» տետրակը :

Պ. Վաճառականին առևտրական նամակներուն ու Ֆաթուրաներուն օրինակը պարունակող տետրակ մ'է, որուն գիրութեանը համար տեսակ մը մամուլ (բրես) կը դործածուի : Վաճառականի մը թղթակցութիւնը եթէ յաճախ ու շատ է, պէտք է ամէն մէկ երկրի համար զատ զատ Օրինակատետր ունենայ, եթէ քիչ է՝ կրնայ ամէնը մէկ տետրակի մէջ օրինակել : Դատաւորանի մէջ շատ անգամ այս տետրակը կը փնտռուի, որմէ թերթ մ'անդամ եւ թէ պակաս ըլլայ՝ մեծ անպատուութիւն է, և չընդունուիր :

Որովհետեւ առևտրական նամակները փոփոխութեան ենթակայ են՝ անօգուտ կը համարինք անոնց դործնականը, իսկ Ֆաթուրան կարեւոր ըլլալուն՝ Մուսթա Էմին Էֆէնտին 30 հալ բամպակի Ֆաթուրային օրինակը հոս կը դնենք :

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՄ ԵՎ ԶԱՐԻՌՈՒՄ
ԲԵՐԱՂԱՃԻ ՍՈՍԹԱ ԼՎԻՆ ԷՓԷՆՈՒՆ 50 ՀԱԿ ԲՈՄԲԱԿԻՆ ՀԱՇԻՐ.

1865 Օգոստ' 19	Ն ⁰ 1/50 Թաթառ ուղտապանի ձեռադր 50 հակ	Հ.Կ	ԿՆԴԻՐ	ՂԲՀ	ՂԲՀ
	Խ. քսի քաշ —				
	Հոխայ 5200.				
	Երկաթ » 50.				
	5150.				
	Պարկ.ք » 276.	50	110	2	
	ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ				
1865 « 22	2ԻՄԷՐԻՆ՝ ղին 425էն.				
	25 հակ				
	Հոխայ 2517 1/2.				
	Երկաթ » 25				
	2492 1/2.				
	Պարկ.ք » 135				
	Զուտ » 2357 1/2.	25	55	0	23375 0
1865 « 26	2ԻՄԷՐԻՆ՝ ղին 430էն.				
	25 հակ				
	Հոխայ 2743.				
	Երկաթ » 25.				
	2718.				
	Պարկ.ք » 141.				
	Զուտ » 2577.				
	Կենդինար 60 39.				
	25 հակին մշ 6 հակ խիտ ղէշ ու ղեղին ելեկուն համար եղած ղեղչը.				
	Եղած ղեղչերը, տարբերութիւն եւ.				
	» 39.	25	60	0	25800 0
			1	2	
		50	446	2	49175 0
	ԾԱՆՈՒԲ				
« « 19	Ուղտապաններուն 25 բեռ 95էն .			4750 0.	
« « 19	Մաքս ու բեռնակրաց .			3122 0.	
« « 22	2Իմէրին տրուած 25 հակին միջնորդութիւն .			233 0.	
« « 22	2Իմէրին տրուած 25 հակին կշռող ու ապրանք նայողին »			47 0.	
« « 26	Եւս 2Իմէրին տրուած 25 հակին միջնորդութիւն .			258 0.	
« « 26	2Իմէրին տրուած 25 հակին կշռող ու ապրանք նայողին »			42 0.	
	Բօմբիւն 0/0 2 .			982 50	
	Վաճառատան վարձք (արաիէ) 0/0 1/2 .			245 50	9680 0
	ՀԱՏՈՒՅՈՒՄՆ				
« « 23	Արդարեան հրամանին Ն ⁰ 1 բոլիցան ղրշ.			8000. 0.	
« Սեպ. 2	Ա Ն ⁰ 1 ծրարը .			43000. 0.	
« « 18	Ա Ն ⁰ 2 ծրարը .			48495. 0.	
	39495. 0.				39495 0

Բ. Ս. (1)

Իզմիր 30 Սեպտեմբեր 1865.

* * *

(1) Որ կը նշանակէ՝ «Բաց 'ի Սեպտեմբերէ»:

ԳԼՈՒԽ Թ

ԱՄՍԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱԿԵՐ

ԵՒ

ԱՄՍԱԿԱՆ ԿՈՒՐՔԱՆՈՒՐ ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՐ

ԱՄՍԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱԿՇԻՐ

Հ. Ինչ է ամսական փորձակշիւր :

Պ. Այս փորձակշիւր որ վաճառականը ամեն ամսոյն վերջը պէտք է ընէ, կը ցուցնէ թէ գործողութիւնները ինչպէս որ պէտք է անցնէր են առաջին կարգի տետրակներուն մէջ, այսինքն Օրհաշուէն Մայր-հաշիւ եկե՛ր են :

Հ. Ինչպէս կը շինուի այս կշիւր :

Պ. Այս կշիւր շինելու համար նախ Մայր-Տոմարին մէջ որչափ հաշիւ կայ բացուած, անոնց Պարտէ և Պարտէ սխները պէտք է դումարել, յետոյ կարգաւ առաջին հաշուէն սխեալ մինչև վերջին հաշուոց անունները թղթի կամ տետրակի մը մէջ իրարու ներքև զրել և դիմացին չորս հատ սխներ բանալ, Ա. սխին մէջ հաշուին պարտքը, Բ. սխին մէջ հաշուին առնելիքը, իսկ մնացած երկու սխներուն մէջ «մնացորդ հաշուին» դնել :

Հ. Ինչ է մնացորդ հաշուին :

Պ. Հաշուի մը պարտքին և պահանջին տարբերութիւնը մնացորդ հաշուի կ'ըսուի (սալաօ) զորօրինակ ,

Պետրոսը պարտի՝	.	.	.	.	.	.	.	.	5000	դուրուշ
Պետրոսը պահանջէ	.	.	.	.	.	.	.	.	4000	դուրուշ
այս մնացած	.	.	.	.	.	.	.	.	1000	դուրուշը

մնացորդ հաշուի կ'ըսուի, որ այս երկու սխներէն պարտէին մէջ կ'անցնի, այսինքն կը ցուցնէ թէ ,

Պետրոսը պարտ էր 5000 դրշ, վճարեց 4000 դրշ, գեւ պարտի 1000 դրշ,	
Ընդհանուակը ըսենք թէ Գրիգորը պահանջէ,	5000 դուրուշ
Պարտի՝	2000 դուրուշ
Այս մնացած	3000 դուրուշ

որ մնացորդ հաշուի է, նոյն երկու սխներէն Բաճառչին մէջ կ'անցնի. յայտնելու համար թէ ,

Գրիգորը պահանջէր 5000 դրշ, առաւ 2000 գեւ կ'ուզէ 3000 դուրուշ :

Հ. Գործողութեանց ինչպէս որ պէտք է Մայր-Տոմար անցած ըլլալը ինչպէս կը հասկըցուի .

Պ. Գործողութիւնները անատեն ուղիղ և ինչպէս որ պէտք է անցած կ'ըլլան .

Նախ՝ եթէ փորձակշիւն առաջին երկու սխները հաւասար դան .

Բ. եթէ փորձակշիւն վերջին երկու սխները հաւասար դան .

Գ. եթէ Օրհաշուին մինչև ամսոյն վերջը եղած առևտրական գործողութիւններուն դումարը՝ հաւասար դայ փորձակշիւն երկու առաջին սխներուն դումարին հետ :

Ահաասիկ յիշեալ երկու ամսական առաջին կարգի երկու տետրակաց փորձակշիւր շինենք :

ՓՈՐՁԱԿԾԻՌ

Թիվ 1

1865 Օգոստոս ամսին

ՄԱՅՐ ՀԱՇՎ	ՀԱՇՎԱՆՈՒՄԱՆՈՒՄ	ՊԱՐՏԻ	ՊԷՆԶԻ	ՊԱՐՏԻ	ՊԷՆԶԻ
1	ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ	500000	500000		
1	ԴՐԱՄԱՐԿԼ	1211580	546283	665297	
2	ԿԱՐԱՄԻՔ	7250	7250		
2	ՎԱՍԿԱՆԱՆ ԾԱԽՔ	245150	245150		
3	ՀՆԻՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔ	2802386	801334	2001052	
3	ՃՕՆՍՕՆ ՊՐՕՏԸՐՍ Կ ՔՕ	440000	1049010		609010
4	ՋԵՆ ՈՒ ՀԱՀ	56159	56159		
4	ԱՐՀԱԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ	91000	52700	38300	
5	ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐՔ	830250	833475		3225
5	ԲԵՆԻԱՄԻՆ ՔՕՀԵՆ	80000	6000	74000	
6	ՃՕՆՍՕՆ ՊՐՕՏԸՐՍԻ ՔՈՎ ԱՊՐԱՆՔ	58454	58454		
6	ՊԵՐՃ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ	63000	30000	33000	
6	ՎՃԱՐԵԼԻ ԹՈՒՂԹՔ	8000	378000		370000
7	ԸՆԴՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹՔ	99380	20000	79380	
7	ՏԱՆ ԾԱԽՔ	4100	4100		
7	ՖԻՆԱՆՍԱԼ ԴՐԱՄԱՆՈՅ	108000	200000		92000
8	ՏԻԳՐԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ	225	225		225
8	ՀԵՐՄԵՆ ԱՆՏ ՔՕ	220000	337304		117304
8	ԱՊՐԱՆՔ ՄՈՒՍԹԱ ԷՄԻՆ ԷՖԵՆՏԻ	60452	49175	11277	
9	ՄՈՒՍԹԱ ԷՄԻՆ ԷՖԵՆՏԻ	8000	52000		44000
9	ՄԻՐՁԱ ՄԻՀՐԱՆ	130000	18000	112000	
9	ՐԵԻԹԵԵ ԵՒ ՈՐԴԻՔ	40850	18000	22850	
10	ՋԱՆԱՋԱՆՔ	13500	5000	8500	
10	ՉԻՄԷՐ	25800	8000	17800	
10	ԼՈՒԻ Է ՔՕ	78000	1538755		1538755
11	ԺԱՆ ՃԱՔՕՄՕ		78000		
11	ԳՐԱՄԷՐ ԵՒ ԸՆԿԵՐՔ		109000		109000
11	ՀԵՆՐԻ ՐՕՁ		42500		42500
12	ՃՕՆ ՍՄԻԹ		42500		42500
12	ՊԱԹԻՍԹԷՆ		42500		42500
12	ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԾԱԽՔ	1450	1450		
		6679761	6679761	3511019	3511019
	Օրհանգիստի գումարը մինչև Թիվ 52	6679761			

ՓՈՐՁԱԿԵՒՈՒ

1865 Սեպտեմբեր ամսոյն

ԹԻՒ 2.

ՄԱՅՐ ՀԱՇՒՒ	ՀԱՇՈՒՆՄԱՍՈՒՆՔ	ՊԱՐՏԻ	ՊՀՆՁԷ	ՊԱՐՏԻ	ՊՀՆՁԷ
1	ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ		500000		500000
2	ԿԱՐԱՍԻՔ	7250		7250	
2	ՎԱՃԱԹԱՍԱՆ ԾԱԽՔ	257055	50	257055	50
3	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔ	2824066		814837	
3	ՃՕՆՍԸՆ ՊՐՕՏԸՐՍ Է Ք ⁰	4219632	50	4123751	50
4	ՁԷՆ ՈՒ ՇԱՀ	103421		44758	
4	ԱՐՇԱԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ	91000		91000	
5	ՓՈՒԱՆԱԿԱԳԻՐՔ	1711100		1740325	
5	ԲԵՆԻԱՄԻՆ ՔՕՀԷՆ	80000		80000	
6	ՃՕՆՍԸՆԻ ՔՈՎ ԱՊՐԱՆՔ	58454		108632	50
6	ՊԵՐՃ ԵՒ ԸՆԿԵՐՔ	63000		63000	
6	ՎՃԱՐԵԼԻ ԹՈՒՂԹՔ	378000		523000	
7	ԸՆԴՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹՔ	99380		99380	
7	ՏԱՆ ԾԱԽՔ	4100		4100	
7	ՖԻՆԱՆՍԵԱԼ ԴՐԱՄԱՆՈՅ	198256		200000	
8	ՏԻԴՐԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ		225		225
8	ՇԵՐՄԱՆ ԱՆՏ Ք ⁰	220000		337304	
8	ԱՊՐԱՆՔ ՄՈՂՍԹԱ ԷՄԻՆ ԷՖԷՆՏԻ	61680		61680	
9	ՄՈՂՍԹԱ ԷՄԻՆ ԷՖԷՆՏԻ	52000		52000	
9	ՄԻՐՁԱ ՄԻՀՐԱՆ	295000		88000	207000
9	ՐԻՒԹԻՅԷ ԵՒ ՈՐԴԻՔ	40850		38000	2850
10	ՁԱՆԱՁԱՆՔ	16500		12500	4000
10	ՉԻՄԷՐ	25800		25800	
10	ԼՈՒԻ Է Ք ⁰	340000		1538755	
11	ԺԱՆ ՃԱԲՕՄՐՕ	197380		267695	
11	ԲՐԱՄԷՐ ԵՒ ԸՆԿԵՐՔ	260000		209256	50744
11	ՀԷՆՐԻ ԵՒ ԸՆԿԵՐՔ	53000		42500	10500
12	ՃՕՆ ՍՄԻԹ	42500		42500	
12	ՊԵԹԻՍԹԷՆ	42500		42500	
12	ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԾԱԽՔ	2950			2950
13	ԱՆՏՈՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ	250000		134000	116000
13	ԴՐԻԳՈՐ ՅԸՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ	300000		50000	250000
13	ԲԻԹԷՐ ԵՒ ՈՐԴԻՔ	75530		75530	
14	ԲԻԹԷՐԻ ԵՒ ԻՄ ՀԱՇՈՒՆՍ ԱՊՐԱՆՔ	149500		149500	
14	ԵՈՒՍՈՒՖ ՀԻՒՏԱՎԷՐՏԻ	160000		100000	60000
14	ԱՇՈՏ ԼԵՒՈՆԵԱՆ	95000		65850	29150
15	ԱՆՇԱՐՖ ՍՏՅՈՒՆԾՔ	45000			45000
15	ԴՐԱՄԱՐԿՂ	1795395		1726629	68766
		11612300		11612300	2412746
		11612300			2412746

Օրհաշուին զուամարը մինչև 108 .

Պ. Լ. ՈՒԽ Ժ.

ՏԱՐԵԿԱՆ ԿԱՄ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԾԻՈ

Հ. Ի՞նչ է ընդհանուր կամ տարեկան կշիռը.

Պ. Այս կշիռը թէպէտե տարեկան կ'ըստի, բայց ազատ է վաճառականը որ և իցէ ատեն ալ ընել, ասով իւր նոյն տարւոյն մէջ ըրած շահը կամ զէնը կը գտնէ, և նոյն շահը զրամագլխին վրայ աւելցընելով կամ զէնը զրամագլխէն իջեցընելով, բոլոր իւր հաշիւները կը ԳՈՅԷ ու կը ԲԱՆԱՅ:

Հ. Տարւոյն մէջ եղած զէնը կամ շահը ի՞նչպէս կը գտնուի:

Պ. Տարւոյն մէջ եղած զէնը կամ շահը գտնելու համար պէտք է փնտռել փաստ ցուցնող հաշիւները. այսինքն, տան, անձնական, վաճառատան ծախքերը, նաեւ ընդհանուր ապրանքին, ուրիշներուն քով եղած ապրանքին, փոխանակադրերուն եւ հաշիւները. և այս հաշիւներուն պարագային ընել պէտք է Ձէն ու շահ հաշիւը. այսինքն Օրհաշուին մէջ ըսել⁽¹⁾:

Ձէն ՈՒ ՀԱՀ՝ ՀԵՏԵԻԵԱԼՆԵՐՈՒՆ.

ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԾԱԽՔԻՆ. այս տարուան վաճառատան ծախքը զուրուշ . . .

ՏԱՆ ԾԱԽՔԻՆ. այս տարուան տանա ծախքը » . . .

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԾԱԽՔԻՆ. այս տարուան անձնական ծախքը » . . .

և.

Յետոյ պէտք է փնտռել այն հաշիւները որոնք շահ կը ցուցնեն, զորօրինակ ընդհանուր ապրանք, ճծնսրնի քով ապրանք, Փոխ՝-Գիր, և վերջապէս բոլոր շահ ցուցնող հաշիւները հաւքելով պարագային ընել պէտք է Ձէն ու շահը, այսինքն Օրհաշուին մէջ ըսել⁽²⁾:

ՀԵՏԵԻԵԱԼՔ՝ Ձէն ՈՒ ՀԱՀԻՆ.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔ՝ ապրանքներէ ըրած բոլոր շահս	{	եթէ ասոնցմէ . . .
ՃՕՆԱՐԱՆԻ ՔՈՎ ԱՊՐԱՆՔ՝ այս ապրանքներէն ըրած բոլոր շահս		շահ կայ և ոչ . . .
ՓՈԽ՝-ԳԻՐՔ՝ ասոնց տարբերութենէն ըրած բոլոր շահս		թէ փաստ . . .

Ուստի վերջը Ձէն ու շահին Պարտէ և Պահանջէ երեսները պէտք է գումարել, Պահանջէ երեսը Պարտէ երեսէն որչափ շատ է՝ այնչափ նոյն տարուան մէջ զուտ ՀԱՀ եղեր է, կամ թէ Պարտէ երեսը Պահանջէ երեսի գումարէն որչափ շատ է, նոյնչափ ՎՆԱՍ եղած է սոյն տարուան մէջ:

Արդ եթէ որոշեալ շահ է, աւելցընելու է զրամագլխին վրայ, իսկ եթէ փաստ իջեցընելու է զրամագլխին, ասով Ձէն ու շահին հաշիւը կը ԳՈՅՈՒՄ:

Հ. Հահը կամ փաստը զրամագլխէն ի՞նչպէս իջեցընել կամ վրան աւելցընել պէտք է.

Պ. Եթէ Ձէն ու շահին Պահանջէ երեսը Պարտէ գումարէն աւելի է, ըսենք թէ 2000 զուրուշ (որ ըսել է թէ զուտ 2000 զուրուշ շահ եղեր է այս տարի) Օրհաշուին մէջ այսպէս պէտք է անցնի.

(1) Ինչպէս տեսանք յՕրհաշի յերես 18 թիւ 109:

(2) Ինչպէս տեսանք յՕրհաշի յերես 18 թիւ 110:

ԶԷՆ ՈՒ ՀԱՀՆ՝ ԴՐԱՄԱԳԼՈՅՆ .

Այս տարուան ըրած զուտ շահս . զուրուշ 2000.—

Ընդհանուան ըսենք թէ Պարթէ երեսը Պահաճէ երեսէն 2000 զուրուշ աւելի է (որ ըսել է թէ զուտ 2000 զուրուշ այս տարի զէն կայ) Օրհաշուն մէջ այսպէս կ'անցնի .

ԴՐԱՄԱԳԼՈՅՆ՝ ԶԷՆ ՈՒ ՀԱՀՆ .

Այս տարուան ամբողջ զէնս . զուրուշ 2000 :

ՀԱՇԻՆՆԵՐԸ ԳՈՅՆԼ

Հ. Ի՞նչպէս կը գոցուին միւս հաշիւները :

Պ. Միւս հաշիւները գոցելու համար նախ՝ պէտք է Ընդհանուր կշիւին առաջին երեսը 'ի դիր առնել՝
թէ՛ Դրամարկիւն մէջ քանի՞ զուրուշ կայ .

թէ՛ Մթերանոցին մէջ քանի՞ զուրուշի և ի՞նչ ապրանք կայ .

թէ՛ Որո՞ւ և քանի՞ զուրուշի ընդունական թուղթ կայ .

թէ՛ Ուրիշին քով ինչ և քանի՞ զուրուշի ապրանք կայ .

թէ՛ Վաճառատան մէջ քանի՞ զուրուշի կարասիք կայ .

թէ՛ Ի՞նչ և քանի՞ զուրուշի անշարժ ստացուածք կայ .

թէ՛ Որմէ՞ առնելիք այսինքն որոնք որ պարտական են կարգաւ գրել .

Յետոյ գիմացի երեսը անցնելով , այս երեսին վրայ 'ի դիր պէտք է առնել .

թէ՛ Որո՞ւ և քանի՞ զուրուշ պարտք կայ .

թէ՛ Որո՞ւ ձեռք և քանի՞ զուրուշի վճարելի թուղթ կայ .

թէ՛ Այն օրուան զուտ գրամագլուխդ որչափ է :

Արդ հաշիւները կապելու համար Մայր-Տոմարին մէջ գոցելու հաշիւ անուամբ հաշիւ մը պէտք է բանալ և այս գոցելու հաշիւը պարտական ընել «Ընդհանուր կշիւ» հաշուին Ա. երեսը եղող հաշիւներուն (ինչպէս տեսանք յՕրհաշիւ յերես 19 թիւ 113) վերջը Ընդհանուր կշիւ հաշուին գիմացի երեսը եղած հաշիւները պարտական ընել գոցելու հաշուին : (ինչպէս տեսանք յՕրհաշիւ յերես 18 թիւ 112) :

Ահա այս կերպիւ թէ՛ «Ընդհանուր կշիւ» հաշիւը և թէ՛ Մայր-Տոմարին ամեն հաշիւները կը ԳՈՅՈՒՆ :

ՀԱՇԻՆՆԵՐԸ ԲԱՆԱԼ

Հ. Ի՞նչպէս կը բացուին հաշիւները :

Պ. Հաշիւները բանալու համար նախ Մայր-Տոմարին մէջ «Բանալու հաշիւ» անուամբ հաշիւ մը կը բացուի , ու «Ընդհանուր կշիւ» հաշուին առաջին երեսը եղող բոլոր հաշիւները պարտական կ'ըլլան «Բանալու հաշուին» , իսկ բանալու հաշիւը պարտական կ'ըլլայ «Ընդհանուր կշիւ» հաշուին ԲԵՔ երեսը եղող բոլոր հաշիւներուն , նաև նոր գրամագլուխին , ասով բոլոր հաշիւները կը ԲԱՑՈՒՆ :

Ընդհանուր կանոն : Այս ընդհանուր կշիւին գործողութիւնները , իբր առևտրական գործողութիւն թէ՛ Օրհաշուին և թէ՛ Մայր-Տոմարին մէջ կ'անցնին :

Արդ յիշեալ երկու ամբողջ ընթացքին Ընդհանուր կշիւը շինենք :

1865
1866
1867

1868
1869
1870

1871
1872
1873

1874
1875
1876

1877
1878
1879

1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

1901
1902
1903

1904
1905
1906

1907
1908
1909
1910
1911
1912
1913
1914
1915
1916
1917
1918
1919
1920
1921
1922
1923
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930
1931
1932
1933
1934
1935
1936
1937
1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000

Մ Տ	ԳՈՅՐ (Actif)					1. Ե. Օւ. 100	
2	ԿԱՐԱՍԻՔ						
	Մէկ երկամեայ զրամարկը	.	.	.	272	3000	
	Երեք զրամեղան	.	.	.	.	1550	
	Մէկ ստակ համբերու սեղան	.	.	.	.	1000	
	Աթու, պահանջ, մամուլ.	.	.	.	.	1700	7250
3	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔ						
	5297 Թույ մահուտի, արժէք	.	.	.	.	373870	
	3477 Թույ խաւ պատմա,	«	.	.	.	250780	
	9375 հատ ֆանելա շալ,	«	.	.	.	26625	
	850 Թույ չուխա,	«	.	.	.	397375	1048650
	ԱՌՆԵԼԻՔ (շեւ)						
3	Լոնտոնի ճոնսոն Պրոտրոքէն.	լիրա սթերլին	853—10—10			93884	
9	Միրզա Միհրանէն.	.	.	.	.	207000	
9	Բիթիէ և որդւոցմէ	.	.	.	.	2850	
10	Զանազաններէն { Բասթելլիէն 1000 }	.	.	.	.	4000	
	{ Բասթուալէն 3000 }	.	.	.	.	50744	
11	Բրամբը և Ընկ' թենէ	.	.	.	.	10500	
11	Հէնրի և Ընկ' թենէ	.	.	.	.	116000	
13	Անտոնեան եղբարցմէ	.	.	.	.	250000	
13	Գրիգոր Յարութիւնեանէ	.	.	.	.	60000	
14	Եռսուֆ Հիւտամէրտիէ	.	.	.	.	29150	824125
14	Աշոտ Լեոնեանէ	.	.	.	.		
15	ԱՆՀԱՐԺ ՍՏԱՑՈՒԱԾՔ						
	Հաճըլար գիւղը մէկ տուն	.	.	.	.	45000	45000
15	ԴՐԱՄԱՐԿՂ						
	Պատրաստ 220	Օսմանեան ոսկի	.	.	.	22000	
	80	Անգղիական ոսկի	.	.	.	8800	
	1400	Մէճիտ	.	.	.	28000	
	49	200նոց Պանխոթ.	.	.	.	9800	
		Զանազան	.	.	.	166	68766
							1993791

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Ա .

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՐԶ ԿԱՄ ԱՆԿԱՆՈՆ ԿԵՐՊԻՒ ԲՈՒՆՈՒՄԺ ՏԵՏՐԱԿՆԵՐԸ ԿՐԿՆԱՏՈՄԱՐԻ ՎԵՐԱՇԵԼ

Հ. Վաճառականի մը տետրակները եթէ շատ ատենէ վեր պարզ կամ անկանոն բռնուած են, կրկնապարհ վերածելու համար ի՞նչ պէտք է ընել:

Պ. Անմիջապէս պէտք է յիշեալ վաճառականին «Ընդհանուր կշիռ» հաշիւը շինել, և անոր Գոյք երեսին վերայ ՚ի զիր առնել բոլոր ունեցածը (վարիւթը) ու Պարտք երեսին վերայ ՚ի զիր առնել բոլոր տալիքները և ուրիշին ձեռք ունեցած վճարելի թուղթերը, յետոյ՝ ըստ կրկնապարհի պէտք է հաշիւները բանալ ու ամեն մէկը պաշտօնէի ու առնելէի կողմերը անցընել:

Ինչպէս, ըսենք թէ՝ Գրիգոր Մարտիրոսեան վաճառականին երկար ատենէ ՚ի վեր անկանոն բռնուած տետրակները քննելով հետեւեալ Գոյք ու Պարտք գտանք.

Գոյք		Պարտք	
ԼՕՆՏՐԱ ՈՒՒԼԵԱՄ ԵՒ ԸՆ՝ ԲՈՎԱՊ.		ՎՃԱՐԵԼԻ ԹՈՒՂԹ.	
2000 կենդինար տորոն	600000	Սիսակեան Դրամատան քով հոկ' 20ին վճարելի	22000.
ԱՌՆԵԼԻՖ.		Օսմանեան Դրամանոցին քով հոկ' 7ին վճարելի	14560.
Մանուկ Գրիգորեանին	2000.	Ճօրճի Բամբուլինի քով գեկ' 1ին վճարելի	10010.
Տիկին Յովհաննէսեանին	4000.	Սեդրաք և Երուանդ Ընկ'եան քով հոկ' 30ին վճարելի	5000.
Ազգային սնտուկին	4000.		51570
Սմբատեան և որդւոցմէ	25000.		
ԱՐԺԵԹՈՒՂԹ		ՏԱԼԻՖ.	
40 արժեթուղթք Իզմիրէն Այտրն Օսման' երկաթուղ- ղոյն դին իրաքանչիւրին 7 1/2 տակի	30000.	Յակոբ Յակոբեան	10000.
	30000	Եղարց Թեոփորեան	10000.
ԸՆԴՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ.		Ռիլեամ և Ընկ' Լ. Ս. 2000.220000.	
Արամ և Ընկ' եան մէկ թուղ- թը վճարելի 21 նոյ'	10000.	Պեարոս Լեւոնեանի	18000.
Յաքեթեան եղբարց 1 թուղ- թը վճարելի 7 նոյեմբեր	5000.	Թաղուրեան և Վաղարշակէի	20030.
	15000		278030
			329600
ՊԱՏՐԱՍ ՍՏԱԿ.	400	ԶՈՒՏ ԴԻՄՍԸԳ-ԼՈՒԽ.	350800
	680400		680400

Արդ՝ այս կշիռը շինուելէ վերջը, հաշիւները բանալու համար տուած կանոնփիւս յիշեալ Գրիգոր Մարտիրոսեանին օրինաւոր Օրհուշէն ալ կը շինենք:

ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆԻՆ ՕՐՀԱՇԻՒՐ

Մ	Տ							
1								
		ՀԵՏԵԻԵԱԼԻՔ՝ ԲԱՆԱԼՈՒ ՀԱՇՈՒՒՆ .						
		ԼՕՆՏԻՆ ՈՒՒԼԵԱՄԻ ՔՈՎ ԱՊՐԱՆՔ՝						
		2000 կենդանաբ ատրոն .				600000		
		ՄԱՆՈՒԿ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ՝ ռնեյած պարտքը .				2000		
		ՏԻՒՆ ՅԱՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ »				4000		
		ԱԶԳԱՅԻՆ ՍՆՏՈՒԿ »				4000		
		ՍՄԲԸՏ ԵՒ ՈՐԴԻՔ »				25000		
		ԱՐԺԵԹՈՒՂԹՔ 40 հատ Այտընի ընկերութեան արժեթուղթ				30000		
		ԸՆԴՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹՔ՝						
		Արամ և Ընկ՝ մէկ թուղթը վճարելի 21 նոյեմբեր .			10000			
		Յարեթեան եղբայրք 1 թուղթը վճարելի 7 նոյեմբեր .			5000	45000		
		ԳՐԱՄԱՐԿՂ՝ պատրաստ ստակ .			ՊԶ.	400	680400	
2								
		ԲԱՆԱԼՈՒ ՀԱՇՈՒ ՀԵՏԵԻԵԱԼՆԵՐՈՒՆ .						
			ՎՃԱՐԵԼԻ ԹՎԹՈՅ .					
		Սխական Գրամատան քով մէկ թուղթս	վճարելի 20 հոկտեմբեր .		22000			
		Օտմանեան Գրամանոցի քով մէկ թուղթս	վճարելի 7 հոկտեմբեր .		14560			
		Ճօրճի Բամբուլիի քով մէկ թուղթս	վճարելի 1 դեկտեմբեր .		10010			
		Թաղուր Վաղարշակեանի քով մէկ թուղթս	վճարելի 30 հոկտեմբեր .		5000			
			ԵՂԲԱՐՅ ԹԵՈԴՈՐԵԱՆ .		10000			
			ՅԱԿՈԲ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ .		10000			
		Ունեյած առնելիքնին	ՈՒՒԼԵԱՄ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ .		220000			
			ՊԵՏՐՈՍ ԼԵՆՈՆԵԱՆԻ .		18000			
			ԹԱԳԻՈՐ ՎԱՂԱՐՇԱԿԵԱՆԻ .		20030			
			ԳՐԱՄԱՐԿԻՈՅՆ					
			Զուտ Գրամաղլութ .		ՊԶ.	350800	680400	
							1360800	

Ինչպէս լատով կը տեսնուի անգամ մը որ օրինաւոր Օրհաշիւ կը զոյանայ, ամեն տետրակներուն գումար կը բացուի:

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՏԵՏՐԱԿԱՆ ՎՐԱՅՈՒՐ

ՕՐՀԱՇԻԻ — Եթէ այս տետրակին մէջ սխալ մը սպրդի, պէտք չէ շփոթիլ, սրբել, քերել, այլ ուրիշ դործողութեամբ մը ուղղել:

Ինչպէս, ըսենք որ փոխանակ Գրամարկը Գրիգորին 3000 զրշ. (պարտի) ըսելու, ԴՐԱՄԱՐԿԻ ԳՐԻԳՈՐԻՆ 30000 զրշ. գրուած ըլլայ Օրհաշուին մէջ: Ահա ուրիշ դործողութեամբ մը կ'ուղղուի այն.

ԳՐԻԳՈՐ՝ ԴՐԱՄԱՐԿԻՆ,

... Թիւին մէջ եղած սխալման տարբերութիւնը զրշ 43000:

Արդ ինչպէս կը տեսնուի նոյն սխալ դործողութիւնը վերջի դործողութեամբ շտկուեցաւ.

ՄԱՅՐ-ՏՈՄԱՐ — Ներելի չէ այս տետրակին հաշուեմասներուն պարտի ու պահանջէ սխալները ուղած ատենդ գումարել, այլ ամիսը անգամ մը փորձակշիւ ըրած ատենդ միայն, և ոչ դործողութեան մը բացատրութեան մէջ գծէն աւելի տեղ տալ: Ամեն մէկ հաշուին համար մէկ երեսէ աւելի տեղ չի տացուիր եթէ նոյն երեսը չի բաւէ՝ պէտք է շարունակութիւնը Մայր-Տոմարին ամեն հաշիւներէ ետքը եղող յերեսը տանել. դատաստանի տուլէ պաշիւ չունի երբեք այն Մայր Տոմարը ուր հաշուի մը համար մէկէն աւելի երես բաց թողուած է:

ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՏԵՏՐԱԿԱՆ ՎՐԱՅՈՒՐ

ՁԵՌԱՏԵՏՐ — Այս տետրակին մէջ կրնանք ուրիշ գծեր կամ թիւեր աւելցնելով օգուտ քաղել, զորօրինակ երեսներուն դումարները դումարել կամ թէ ամեն մէկ դործողութեան 1.2.3... թիւեր դնել, վերջը Օրհաշուին հետ քննել թէ ճիշտ են եւ, բայց ինչպէս ըսինք՝ Ձեռատետրը այսչափ աշխատութեան արժանի տետրակ մը չէ, և թէ հոն միշտ շուտով կը դուրս ու վաճառատան մէջ զանուողք ազատ են հոն դիր դրել, դործողութիւն մը որ Ձեռատետրէն ելաւ ու յՕրհաշիւ անցաւ, նոյն դործողութիւնը Ձեռատետրին մէջ ջնջուած կը սեպուի:

ԴՐԱՄԱՐԿԻ-ՏԵՏՐԱԿ — Յայտնի է որ Տաճկաստանի մէջ տեսակ տեսակ ստակներու տարբերութեան միշտ փնտ կամ շահ կը գոյանայ՝ այս շահը կամ փնտը ամեն մէկը զատ զատ Օրհաշիւ անցնելը զլուխ չեղնէր (վան զի երբեմն կ'ըլլայ 3 զրշ. 4 զրշ. եւ) ուստի ասոր համար վաճառականը պէտք է նախ իրեն յատկացեալ ստակներու թարիֆա մը ունենայ. երկրորդ՝ «Ստակի տարբերութիւն» անունով տետրակ մը: Արդ երբ մէկէն ստակ կ'առնուի պէտք է թարիֆաին հետ բաղդատել որ եթէ փնտ է՝ «Ստակի տարբերութիւն» տետրակին շէն կողմը անցուի, իսկ եթէ շահ է՝ նոյն տետրակին շահ կողմը անցուի, պէտք է 3-6 ամիսը անգամ մը այս տետրակին շէն ու շահ երեսները դումարել, ու վերջը զէնը շահէն կամ շահը զէնէն հանելով արտադրեալը առաջին կարգի տեսութեան մէջ անցունել:

Եթէ վաճառական մը կ'ուզէ միշտ գիտնալ թէ Գրամարկին մէջ ունեցած դումարին որչափը Օսմանեան տէր է, որչափը Անգղիական, քանի՞ դրուի հինգնոց եւայլն կայ, պէտք է Գրամարկին մէջ այսպէս գծեալ թուղթ մը ունենալ:

ՕՍՄՆ. ՈՍԿԻ	ԱՆԳՂԻ. ՈՍԿԻ	ՆԱԲՈՂԷՈՆ	ԲՐԸՄԻՑ	ՄԷՃԻՑ	ՀԻՆԳՆՈՑ	ՊՂԻՆԶ	ԶԱՆԱԶԱՆԲ

Ուստի երբոր մէկէն ստակ կ'առնէ որոնց մէջ կայ Օսմանեան, Անդղլիական ոսկիներ, Հինդնոց, մէճիտ, պէտք է Օսմանեան ոսկին Օսմանեան ռազմական սիւնին տակը անցունել, Անդղլիականը՝ Անգլիական ռազմական սիւնին տակը անցունել, մէճիտը Ֆէճիտին առ :

Երբ մէկու ստակ տայ որուն մէջ կայ մէճիտ ու Հինդնոց, պէտք է մէճիտը մէճիտին սիւնէն, Հինդնոցը Հինդնոցին սիւնէն իջեցնել, բայց ասիկա կամաւոր ու Արկնատումարէ դուրս ձեւ մ'է :

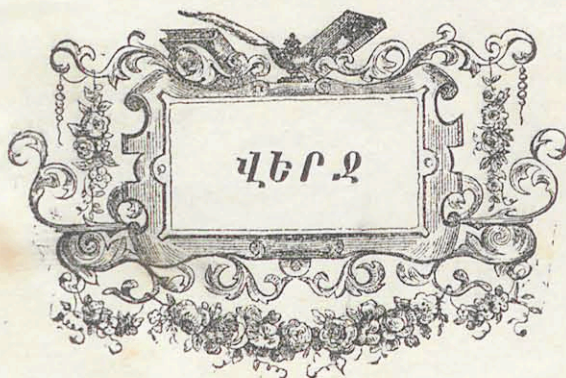
ՄԹԵՐԱԳԻՒՐ — Նորավարժք զարմանքով պիտի տեսնեն թէ ապրանք մը Մայր-Տումարին մէջ 50000 շահ կը ցուցնէ իսկ Մթերաղիրը 10000 զըշ միայն կը ցուցնէ նոյն ապրանքէն, բայց պէտք է զիստալ թէ՛ Մայր-Տումարին մէջ նոյն ապրանքին ծախքերը վաճառարան շախմատին անցած է այսինքն 40000 զըշ. զէն անցնելէն ետքը 50000 զըշ շահ կ'անցնի, իսկ Մթերաղիրը ամեն ծախքերը հանելով վաճառականին ստրկաւոր դուրս շահը կը ցուցնէ, պահ մը խորհողը կը հասկընայ թէ, երկուքն ալ միեւնոյն արտադրեալը կու տան, այսինքն կամ 6 ու 4 ըսելով 10 հասկընալ, կամ 7 ու 3 ըսելով 10 հասկընալ :

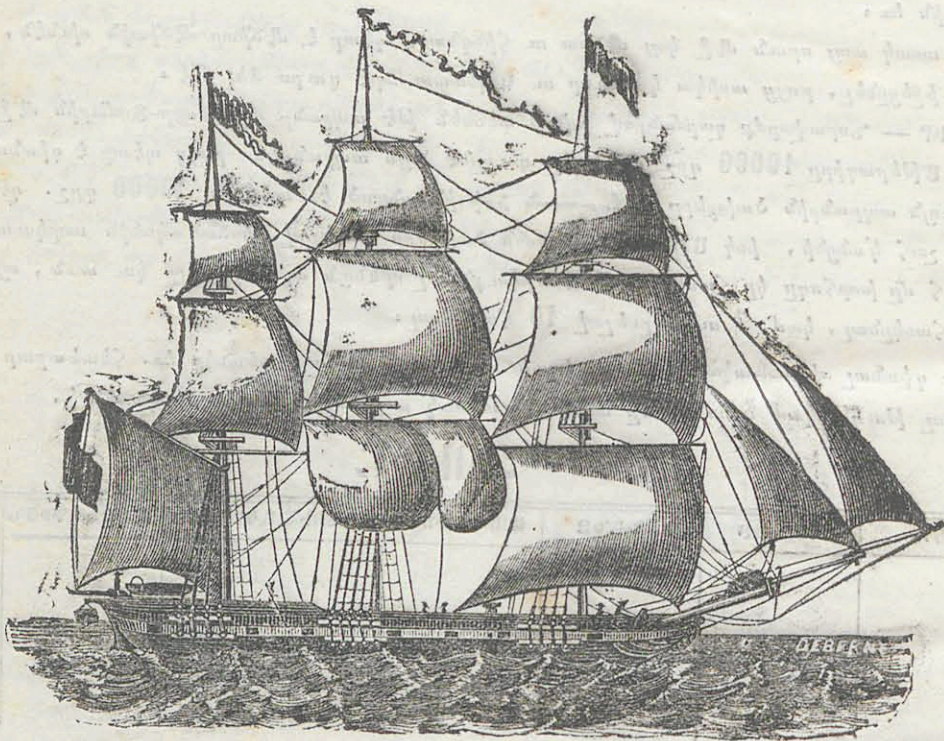
Կարեւոր է զիստալ վաճառականին ձեռքը եղած ապրանքը դոյնը, տեսալը առ. հետեւեալը պէտք է ունենալ այսպէս գծեալ թուով՝ կամ տետրակ մը ամեն մէկ տեսակ ապրանքին համար, զորօրինակ .

ՉՈՒԽԸ

ՍԵՒ	ԿԱԳՈՅՑ	ԿԱՆԱՆԶ	ՄՈՐԱԳՈՅՆ	ՄԱՆՈՒՇԱԿԱԳՈՅՆ	ՎԱՐԻՆԳՈՅՆ	ԶԱՆԱԶԱՆԲ

Ուստի երբոր դուրսէն 10 հակ չուխայ եկաւ պէտք է կապոյտը՝ կապոյտի սիւնին տակ, սեւը՝ սեւին սիւնին տակ անցունել, Երբ մէկու չուխայ վաճառեց՝ պէտք է սեւը սեւէն, կապոյտը կապոյտէն առ իջեցնել, այսպէս է մետաքս սեղէնի, մանիֆաթուրայի (առ) համար եղածն ալ : Բայց ինչպէս վերը ըսինք ասոնք Արկնատումարի նպատակէն դուրս բաներ են, և վաճառական մը ազատ է, այսպիսի զիրութեանց համար զանազան ձեւերով ցուցակներ և տետրակներ ունենալ :

5-34

2013

10230-10239

